

A.—Sri H. M. CHANNABASAPPA
(Minister for Industries).—

(a) The population figures of these two places as per 1951 Census are as follows:—

Solur ... 2,019

Gudemaranahalli ... 2,115

(b) This is a matter of opinion.

(c) No.

9-30 A.M.

BUDGET FOR 1956-57—DEMANDS FOR GRANTS.

Mr. SPEAKER.—We have got four Demands—Nos. 8, 37, 39A and 40. All of them can be taken up together.

DEMAND No. 8—IRRIGATION

18. OTHER REVENUE EXPENDITURE FINANCED FROM ORDINARY REVENUE.

Mr. SPEAKER.—Motion moved:

“That a sum not exceeding Rs. 77,96,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the year ending 31st day of March 1957, in respect of ‘Other Revenue Expenditure financed from Ordinary Revenue’.”

*ಶ್ರೀ ಎಂ. ಚಿಕ್ಕಲಿಂಗಯ್ಯ (ಮಳವಳ್ಳಿ-ಅನುಸೂಚಿತ ಜಾತಿಗಳು).—ಸ್ವಾಮಿ, ಈ ಹಿಂದೆ ಕೆರೆಗಳ ಮತ್ತು ನಾಲೆಗಳ ದುರಸ್ತಿ ಕಾಂಗಾರಿಯನ್ನು ರೆವಿನ್ಯೂ ಇಲಾಖೆಯವರ ಮೂಲಕ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬರಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಆ ಪದ್ಧತಿಗನುಗುಣವಾಗಿ ಒಂದು ಟ್ಯಾಂಕ್ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಎಂಬುದೂ ಕೂಡ ಜಾರಿಯಲ್ಲತ್ತು. ಆದರೆ ಅವುಗಳೆಲ್ಲಾ ಈ ದಿವಸ ಇವೆಯೋ ಅಥವಾ ಇಲ್ಲವೋ ಅಥವಾ ಆ ಕೋಡನ್ನೇ revise ಮಾಡಿದ್ದಾರೋ ಒಂದೂ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಈ ಹಿಂದೆ ಆ ಹಳ್ಳಿ ಜನರಿಗೆ ಈ ಕೆರೆಗಳಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಹೂಳನ್ನೂ ಗೋಡೆನ್ನೂ ತೆಗೆಯುವುದಕ್ಕೂ ಮತ್ತು ಏರಿಗಳನ್ನು ದುರಸ್ತಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೂ ಒಂದು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟು ಆ ಬಗ್ಗೆ ಜನರಿಗೆ ಆಯಾಯ ಕೆರೆಗಳಲ್ಲಿ ಉಚಿತವಾಗಿ ಮೀನು ಹಿಡಿಯತಕ್ಕಂಥ ಒಂದು ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಆ ದಿವಸ ರೈತರೆಲ್ಲಾ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಾಲವನ್ನು ಕೃಷ್ಣಮಾಡಿಕೊಂಡು ಆ ವೇಳೆಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಆ ಕೆರೆಯ ಹೂಳು ತೆಗೆಯುವುದು ಮತ್ತು ಏರಿ ಪೇರಿ ಇತ್ಯಾದಿ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬರತಕ್ಕಂಥ ಒಂದು ಪದ್ಧತಿ ಬಹಳಕಾಲದ ವರೆಗೂ ಜಾರಿಯಲ್ಲತ್ತು. ಆದರೆ ಈ ಹೊತ್ತು ಈ ಪದ್ಧತಿಯಂತೂ ನಮ್ಮ ಕಡೆ ಮಾಯವಾಗಿಹೋಗಿದೆ. ಇನ್ನು ಹಿಕ್ಕಲಿಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಬೇಕೆಂದು

ದ್ದೇನೆ. ಈ ಹಿಕ್ಕಲಿಗಳನ್ನು ಒಂದು ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ರಿಪೇರಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೆ ನೀರು ಲುಕ್ಕಾನಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಜನರಿಗೆ ನೀರು ಸರಬರಾಯಿ ಮಾಡಲು ಯಾವ ತೊಂದರೆಯೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಇಷ್ಟು ಅನುಕೂಲವಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹಿಕ್ಕಲಿಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಕೆರೆಗಳನ್ನು ದುರಸ್ತಿ ಮಾಡಲು ಸಾಕಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಉದಾರವಾಗಿ ಒದಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾನು ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಈ ವರ್ಷದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಒಂದು ಬಾಬನ್ನೂ ತಾಪು ಸೇರಿಸಿರುವಂತೆ ಕಂಡು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಚಾನರ್‌ಗಳ ಮತ್ತು ಕೆರೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ರಿಪೇರಿ ನಡೆಸುವ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರುಗಳೂ ಮತ್ತು ಸಬ್-ಒವರ್‌ಸೀಯರುಗಳೂ ಸರಿಯಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡು ಕೆಲಸ ನಡೆಸುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಆದರೂ ತಾಪು ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರುಗಳಿಗೆ ಆಪ್ತರು ಬಿಲ್ಲನ್ನು ಪಾಸ್ ಮಾಡುವ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ನಾಲೆ ರಿಪೇರಿಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆಸಿದ್ದಾರೆಯೇ ಅಥವಾ ಇಲ್ಲವೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ನಡೆಸಿದನಂತರ ಹಣವನ್ನು ಪಾವತಿ ಮಾಡುವಂತೆ ಒಂದು ನಿಬಂಧನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ, ರೈತರಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಒದಗಿಸುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ನೀರೂ ಸಹ ಲುಕ್ಕಾನಾಗದಂತೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ನೊಟಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಎ. ಮೂಡಲಗಿರಿಗೌಡ (ಕುಣಿಗಲ್).—ಸ್ವಾಮಿ, ಪ್ರಥಮ ಪಾಂಡವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಮೈನರ್ ಟ್ಯಾಂಕುಗಳ ರೆಸ್ತೋರೇಷನ್ನನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಕೆಲವು ಮೇಜರ್ ಕೆರೆಗಳ ರಿಪೇರಿಯನ್ನೂ ಸಹ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳಿ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ಆಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಕೂಡ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇಷ್ಟಾಗಿ ದ್ದರೂ ವರ್ಷ ವರ್ಷ ಈ ಕೆರೆಗಳ ರಿಪೇರಿ ಜಾಸ್ತಿ ಆಗುತ್ತಿದೆಯೇ ಎಂಬುದೇ ಇದೇನೂ ಇಳಿಮುಖವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಹಿಂದೆ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ರಿಲೀಫ್ ಕಾಂಗಾರಿಗಳನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಂಥ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಜನರಿಗೆ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಮಾರ್ಗವಿಲ್ಲದೆ ಇದ್ದುದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಕಾಲನಾಲೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾದ ಸಂದರ್ಭಗಳು ಉಂಟಾದ್ದರಿಂದ ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಕೆಲವು ಕೆರೆಗಳ ರಿಪೇರಿ ಇತ್ಯಾದಿ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗಿತ್ತು. ಅಂಥ ಕೆಲಸಗಳನ್ನೇ ಈ ದಿವಸ ಸರ್ಕಾರದವರು ಲೆಕ್ಕಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ನಾವು ಕೆರೆಗಳ ರೆಸ್ತೋರೇಷನ್ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮುಗಿಸಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಬಡ್ಡೆಟ್ಟಿಲ್ಲ ಕೂಡ ತೋರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಈ ರೆಸ್ತೋರೇಷನ್ ಎಂದರೆ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಏನೇನು ಕೆಲಸಗಳು ನಡೆಯಬೇಕಾಗಿತ್ತು, ಏನೇನು ಕೆಲಸಗಳು ಪೂರೈಸಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ರೆಸ್ತೋರೇಷನ್ ಎಂದು ಕರೆಯಲು ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತಿತ್ತು ಎನ್ನುವ ಅಂಶಗಳಿಗೊಂದಕ್ಕೂ ಇವರು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲೋ ಅಲ್ಲೋಂದು ಕಡೆ-ಇಲ್ಲೋಂದು ಕಡೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಣ್ಣನ್ನೆತ್ತಿ ಏರಿಗೆ ಹಾಕಿದ್ದನ್ನೂ ಸಹ ಲೆಕ್ಕಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಇದನ್ನೂ ಕೆರೆ ರಿಪೇರಿ ಎಂದು ಕರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಮೊದಲು ಆ ಕೆರೆಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಎಷ್ಟು ನಿಲ್ಲುತ್ತಿತ್ತು, ರಿಪೇರಿ ನಡೆಸಿದ್ದರಿಂದ ಎಷ್ಟು ನೀರು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನೇನೂ ಇವರು ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಿದಂತೆ ಕಂಡುಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಅಂತೂ ಲೆಕ್ಕಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಆ ಕೆರೆಗೆ 10 ಸಾವಿರ ಬರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ, ಈ ಕೆರೆಗೆ ಐದು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಬರ್ಚು

(ಶ್ರೀ ಟಿ. ಎಫ್. ಮೂಡಲಗಿರಿಗೌಡ.)

ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ಕೆರೆಗಳ ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರವೆಂದು ಕರೆದರೆ ಅದು ಅರ್ಥವಿಲ್ಲದ ಮಾತು. ಆದರೆ ಈ ದಿವಸ ಇವರು ಯಾವ್ಯಾವ ಕೆರೆಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಅಂತ ಕೆರೆಗಳಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಮೊದಲು ನೀರು ನಿಲ್ಲುತ್ತಿದ್ದುದಕ್ಕಿಂತ ಈ ದಿವಸ ಜಾಸ್ತಿ ನೀರೇನೂ ನಿಲ್ಲಲಿ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಆ ಹಳೆ ಕೆರೆಗಳ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದ ಅಚ್ಚು ಕಟ್ಟು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾಗಿ ಸಾಗುವಳಿ ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಕಾಲ ಭಾಗ ಜಮೀನುಗಳಿಗೆ ವರ್ಷಾಪ್ತಿಯಿರಲು ನೀರು ಸಾಲದೆ ಬಂದು ಅವುಗಳಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಪೀಕು ಸುಕಿ ಆಗುತ್ತಿದೆ; ಏನೋ ಅವರ ಪುಣ್ಯಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಅಪ್ಪಿ ತಪ್ಪಿ ಒಂದೆರಡು ಹದ ಮಳೆಯೇನಾದರೂ ಆಪ್ತಿಯಿರಲಿ ಬಿದ್ದರೆ ಆಗ ಬೆಳೆಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ಆಗುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ರಿಂದೆ ಕೆರೆ ತುಂಬಿದೆಯೆಂಬ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಈ ದಿವಸ ಎಲ್ಲ ಅಚ್ಚು ಕಟ್ಟಿನಲ್ಲೂ ಪೂರ್ತಿ ಬೆಳೆಯನ್ನು ತೆಗೆಯುತ್ತೇವೆಂಬ ಭರವಸೆ ಯಾವ ಕೆರೆಯ ಕೆಳಗೂ ಇಲ್ಲ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ನಾವು ಪ್ರಥಮ ಪಾಂಡೆಪಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಕೆರೆಗಳ ರಿಪೇರಿ ಕಾರ್ಯ ನಡೆಸಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೂ ಒಂದು ಅರ್ಥವಿರಬೇಕು. ರಿಪೇರಿ ಮಾಡಿದನಂತರ ಆ ಕೆರೆಗಳಿಗೆ ಇಷ್ಟಿಷ್ಟು ಕೃಷ್ಯಾಸಿಟಿ (capacity) ಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಆರ್ಥವಿದೆ. ಆದರೆ ಆ ರೀತಿ ಏನೂ ಈ ದಿವಸ ಕೆಲಸ ನಡೆದಿಲ್ಲ. ಈಗ ನಾವು ಮೇಜರ್ ಕೆರೆಗಳ ವಿಚಾರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳೋಣ. ಈ ಕೆರೆಗಳ ರೆಸ್ಟೋರೇಷನ್ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಆ ಕೆರೆಗಳ ಅಂದಾಜು 10-15 ವರ್ಷಗಳಾದರೂ ಮಂಜೂರಾಗಿ ಬರುತ್ತಿಲ್ಲ. ತುಂಬ ನಿಧಾನವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ರಿಗಳ ಎಸ್ಸಿಮೇಟನ್ನು ತಯಾರಿಸಿದ್ದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ರೇಟಿಂಗೂ, ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನ ಕೈಕೊಂಡ ಕಾಲದಲ್ಲಿದ್ದ ರೇಟಿಂಗೂ ಎಷ್ಟೇ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿದ್ದು ಈ ದಿವಸ ಆ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕೆಂದರೆ ಅದು ಖಂಡಿತ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ರೇಟಿಂಗು ದಿನದಿನಕ್ಕೂ ಬದಲಾವಣೆ ಆಗುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಆ ಅಂದಾಜುಗಳನ್ನು ಶಾಸನ ಪರಿಶೀಲನೆಗಾಗಿ ಕಳುಹಿಸಿದರೆ ಆ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಈಗಿನ ರೇಟಿಂಗುಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ಬಹಳ ಹಣ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ; ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಕೆಲಸ ಸಾಧ್ಯವಲ್ಲ. ವರ್ಗುಬರ್ ಅಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಆ ಕೆಲಸವನ್ನೇ ಕೈಬಿಟ್ಟುಬಿಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಈ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ಎಷ್ಟು ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಇವರಿಗೆ ಬರಬೇಕೋ ಅಷ್ಟು ಬಂದರೇನೇ ಕೆಲಸವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತದೆ, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳತಕ್ಕದ್ದು ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಪಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಾವು ಎಷ್ಟೋ ವೇಳೆ ಈ ಸಭೆಯಮುಂದೆ ಈ ವಿಚಾರಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ಕೆಲಸಗಳೇನೂ ಉತ್ತಮಗೊಂಡಿಲ್ಲ.

ಹೀಗಾಗಿ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಏನಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ, ನಮ್ಮ ಕೆರೆಗಳ ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ, ಅದನ್ನು ಸರಿಯಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ತರಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಯಾವ ರೀತಿಯಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಗ ಶಾಲೆಯನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕು, ಯಾವ ರೀತಿ ಮಾಡಿದರೆ ಕೆರೆ ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರವಾದೀತು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಜನಗಳು ಅಲೆದಾಡುತ್ತಿರುವುದಾಗಿದೆ. ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಕೆರೆಯ ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರವಾಗಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಅದರ ಅಂದಾಜು ಮಂಜೂರಾಗಿ ಬರಲು ಅದರ ಹಿಂದೆಯೇ ತಿರುಗಬೇಕು. ಆ ಕಾಗದ ಎಲ್ಲ ಹೋಯಿತು, ಎಲ್ಲ

ಇದೆ, ಏನು ಕೈರಿ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ, ಏನು ಸಮಾಧಾನ ಹೇಳಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಆಸಕ್ತವುಳ್ಳವರು ಆ ಎಸ್ಸಿಮೇಟಿನ ಹಿಂದೆಯೇ ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡಿದ್ದೇ ಆದರೆ ಆ ಎಸ್ಸಿಮೇಟು ಏನಾದರೂ ಒಂದು ರೂಪಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆಯೇ ಹೊರತು ಇಲ್ಲದೆ ಹೋದರೆ ಅದು ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾದ ರಿಟರ್ನ್ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಬರತಕ್ಕ ಅಂದಾಜಾಗಿ ದ್ದರೂ ಕೂಡ ಒಂದು ನಿಗದಿ ಆದಂಥ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಂಜೂರಾಗಿ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲ. ಇದು ಅನುಚಾನವಾಗಿ ಬಂದಿರತಕ್ಕದ್ದು. ಇವತ್ತು ಹಾಗೆಯೇ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತ ಇದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಈ ಕೆರೆಗಳ ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರ ಕಾರ್ಯ ಯಾವುದೋ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಡೆದಂಥಾ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಇವತ್ತು ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆಯೇ ಹೊರತು ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾದ ಒಂದು ಪ್ಲಾನ್ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಇಷ್ಟೇ ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇಂಥಂಥ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇಂಥಂಥಾ ಕಾರ್ಕ್ಸ್, ಟ್ಯಾಂಕ್ಸ್, ಯಿಲ್ಲ ಇಷ್ಟಿಷ್ಟು ಮೈನ್ಸ್ ಕೆರೆಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಮೇಜರ್ ಕೆರೆಗಳನ್ನು ರೆಸ್ಟೋರ್ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಧೈರ್ಯವಾಗಿ ಹೇಳುವಷ್ಟು ಅಂಕಿ ಅಂಶ ಅವರಲ್ಲಿ ಈ ದಿನ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಮೇಜರ್ ಕೆರೆಗಳಲ್ಲಿ ಜಮೀನಿಗೆ ಸಾಕಾಗುವಷ್ಟು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನೀರು ಇದ್ದು ಅವಕಾಶವಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಏನಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಅವನ್ನು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕ ವಿರ್ಬಾಡು ಮಾಡದೇಯಿರುವುದರಿಂದ ಆ ನೀರು ಜಮೀನಿನ ಉಪಯೋಗಕ್ಕೆ ಬರುವುದರ ಬದಲು ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಹರಿದು ಹೊರಟು ಹೋಗಿ ನೀರು ಸಾಲುವುದಿಲ್ಲ ಎನ್ನತಕ್ಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಿದೆ. - ಇದನ್ನು ನಾವು ಬಹಳ ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ. ಮೇಜರ್ ಕೆರೆಗಳಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ನೀರನ್ನು ನಡುವೆಯೇನು ಸಡಿಲಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಕ್ಕೆ ಒಂದು ವಿರ್ಬಾಡನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಕಾಲುವೆಗಳು, ಮಡಬಾಯಿಗಳಿಂದ ನೀರು ಹರಿದು ಹೋಗಿ ಹಳ್ಳಕ್ಕೆ ಬೀಳದಂತೆ ತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಬಹಳ ದಿನಗಳಿಂದ ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ. ಆ ಕಡೆಗೆ ಗಮನ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಯಾವ ಒಂದು ಮೇಜರ್ ಕೆರೆಯನ್ನು ನೋಡಿದರೂ ಕೂಡ ಅದಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದ ಒಂದು ಕಾಲುವೆ ಆಗಲಿ, ಮಡಬಾಯಿ ಆಗಲಿ ಇಲ್ಲ. ಪೂರೈದಲ್ಲಿ ಯಾರೋ ಮಹನೀಯರು ಕಟ್ಟಿಸಿದ ಕೆರೆ, ಆ ಕೆರೆಯ ನೀರನ್ನು ಆ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಒಂದು ಕಾಲುವೆ, ಯಾವುದು ಮಾಡಲಾಗುತ್ತೋ ಅದು ಇವತ್ತೂ ಉಪಯೋಗದಲ್ಲಿದೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಕಂದಾಯವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಏರಿಸಿ ವಸೂಲು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಮೊನ್ನೆ ನಾಗವಲ್ಲ ಮೇಜರ್ ಕೆರೆಯನ್ನು ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಬಂದು ನೋಡಿದರು. ನೋಡಿದಂಥಾ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ನೀರು ತೂಬಿನಿಂದ ಬಿಟ್ಟರೆ ಅದರ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿದ್ದ ಹಳ್ಳಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತ, ಇತ್ತು ಎಂಬುದು ಅವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ. ಹೀಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಮೇಜರ್ ಕೆರೆಯ ಕೆಳಗೂ ಕೂಡ ನೀರು ಸಿಕ್ಕದೆ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಹರಿದು ಹೋಗುತ್ತಾ ಇದೆ. ಹೊಸದಾಗಿ ಕಟ್ಟಿದಂಥಾ ಯಾವ ಕೆರೆಗಳು ಮತ್ತು ರಿಸರ್ವ್‌ರುಗಳವೆಯೋ ಅವನ್ನು ಪಬ್ಲಿಕ್‌ವರ್ಕ್ಸ್ ಇಲಾಖೆಯವರು ತಾವಾಗಿಯೇ ನೇರವಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟರ್ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ, ಕೆಲವು ಕೆರೆಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಬಾಕಿ ಎಲ್ಲಾ ಕೆರೆಗಳೂ ಕೂಡ ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಬಹಳ ದುರಸ್ತಿಯೇನಾದ ಮತ್ತು ಅಷ್ಟೇ ನಿಷ್ಪ್ರಯೋಜಕವಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಇವೆ. ಅದಕ್ಕೆ

ಸರ್ಕಾರದವರು ಎಲ್ಲಾ ಮೇಜರ್ ಕೆರೆಗಳನ್ನೂ ಎಂದರೆ 300 ಎಕರೆ ಅಂತರಾದರೂ ಮಾಡಿ, 400 ಎಕರೆ ಅಂತರಾದರೂ ಮಾಡಿ, ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟಮಾಡಿ, 300 ಅಥವಾ 400 ಎಕರೆಗಳಿಗಿಂತ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟು ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟು ಇರುವ ಎಲ್ಲಾ ಕೆರೆಗಳನ್ನೂ ಮೇಜರ್ ಕೆರೆಗಳು ಎಂದು ಭಾವಿಸಿ ಆ ಮೇಜರ್ ಕೆರೆಗಳ ನೀರನ್ನು ಹಂಚಿಕೆ ಮಾಡುವುದು, ಕೆರೆಗಳನ್ನು ಮೇಟೆನಿ (maintain) ಮಾಡುವುದು ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಕೂಡ ಫ್ಲೂಕ್‌ವರ್ಕ್ಸ್ ಇಲಾಖೆಯವರೇ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. 2000 ಎಕರೆ ಜಮೀನು ಸಾಗುವಳಿ ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ಅದು ರೆವಿನ್ಯೂ ಅಡ್ಡಿನಿಷ್ಟೇರ್ಪಡನಲ್ಲ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಹತ್ತಾರು ವರ್ಷಗಳಾದರೂ ಕೂಡ ಅದು ಯಾವ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಕಣ್ಣಿನಿಂದ ನೋಡಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ರೆವಿನ್ಯೂ ಅಡ್ಡಿನಿಷ್ಟೇರ್ಪಡನಲ್ಲಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಏಕೆ? ಅದನ್ನು ಮೇಟೆನಿ ಮಾಡುವುದು ರೈತರಿಗೆ ಸೇರಿದ್ದು. ಅದನ್ನು ಮೇಟೆನಿ ಮಾಡಿಸತಕ್ಕ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ರೆವಿನ್ಯೂನವರಿಗೆ ಸೇರಿದ್ದು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಪಿ.ಡಬ್ಲ್ಯೂ.ಡಿ. ನವರು ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ಹೀಗೆಯೇ ಏನಾದರೂ ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುವುದಾದರೆ ನೂರಾರು ವರ್ಷಗಳ ಕಳೆಗೆ ನಮ್ಮ ಪೂರೈಕರು ಕಟ್ಟಿಸಿದ ಕೆರೆಗಳು ಯಾವುವು ಇವೆಯೋ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ 50 ರಷ್ಟು ಕೆರೆಗಳಾದರೂ ನಿಷ್ಟಾಯೋಜಕವಾಗುವುದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಅನುಮಾನವೂ ಇಲ್ಲ. ಈ ಹಿಂದೆ ಪೂರೈಕರು ಕಟ್ಟಿಸಿರತಕ್ಕ ಕೆರೆಗಳನ್ನು ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರ ಮಾಡುವ ಕೆಲಸ ಇವರ ಕೈಯಿಂದ ಆಗಿಲ್ಲ. 1,000 ರೂಪಾಯಿ, 2,000 ರೂಪಾಯಿಗಳ ಕೆಲಸ ಆಗಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಬಹುಭಾಗ ಪಿಕ್‌ಅಪ್ ಹಾಕುವುದು, ಕಾಲುವೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಏನಾದರೂ ಕೇಳಿದರೆ ಕೂಡಲೆ ನಮ್ಮ ಕಾಂಟ್ರಿಬ್ಯೂಷನ್ ಏನು ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಐಟಂಗೂ ಕೂಡ ಮೊದಲನೆಯ ರಾಗವಾಗಿ ನಿಮ್ಮ ಕಾಂಟ್ರಿಬ್ಯೂಷನ್ ಏನು, ನಿಮ್ಮ ಭಾಗದ ಹಣ ಎಷ್ಟು ಕೊಡುತ್ತೀರಿ ಎಂದು ಕೇಳುವುದು ಪದ್ಧತಿ ಯಾಗಿಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಈ ರಾಗ ತಪ್ಪಬೇಕು, 8 ಆಣೆ ಅಥವಾ 1 ರೂಪಾಯಿ ಏಕರೆಗೆ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಸೆನ್ ಅದರೂ ಹಾಕಿ ಎಲ್ಲಾ ಮೇಜರ್ ಕೆರೆಗಳನ್ನೂ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ತಮ್ಮ ಸ್ವಾಧೀನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ನಮ್ಮ ನೆ ಸ್ವಾಧೀನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ನಾಲದು. ಈಗ ನಮ್ಮ ಶುಮಕುರು ದಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ನಲ್ಲಿ ನೋಡಿ, ಕುಣೀಗಲ್ ಕೆರೆ ಬಹಳ ದೊಡ್ಡಕೆರೆ 14 ಚದರ ಮೈಲಿ ಇದೆ. ಇದರ ಹಿಂದೆ ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡತಕ್ಕವರಿಗೇ ಅದರ ಕಪ್ಪು ಗೊತ್ತು. ಪಿ.ಡಬ್ಲ್ಯೂ.ಡಿ. ಅವರು ಅದನ್ನು ತಮ್ಮ ಸ್ವಾಧೀನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಎರಡು ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಾಗಿವೆ. ಏನಾದರೂ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಯೇ ಎಂದರೆ 1½ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಕಾಲುವೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರು. 1½ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಕೆಲಸ ಏನು ಮಾಡಿದರು ಎಂಬುದನ್ನು trace out ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗಿಲ್ಲ. ಮತ್ತು ಮುಂದೆಯೂ ಕೂಡ ಅದನ್ನು ಇಂಪ್ರೂವ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಯಾವಾವ ಏರ್ಪಾಡನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಅವರು ಯಾವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಪಿ.ಡಬ್ಲ್ಯೂ.ಡಿ. ಯವರ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಗೊತ್ತಾಗಿರಬೇಕು. ಪಿ.ಡಬ್ಲ್ಯೂ.ಡಿ. ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಆಗಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಸರ್ಕಾರದ ನೀತಿಗಿಂತಲೂ ಮತ್ತು ಇಲಾಖೆಯ ಒಂದು ದಕ್ಷತೆಗಿಂತಲೂ ಕೂಡ ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕ ಮನುಷ್ಯರ

ದಕ್ಷತೆಯ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಒಂದು ಕಾರ್ಯ ಆಗುತ್ತದೆ. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಪಿ.ಡಬ್ಲ್ಯೂ.ಡಿ. ನಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ದಕ್ಷನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಮನೋಭಾವ ಯಾವನು ಪಡೆದಿರುತ್ತಾನೋ ಆ ಮನುಷ್ಯನಿರತಕ್ಕ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳು ಸುಸೂತ್ರವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತವೆಯೇ ಹೊರತು ಸರ್ಕಾರ ಎಷ್ಟೇ ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿದರೂ ಕೂಡ ಆ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಏನು ಕೆಲಸಗಳೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಒಂದು ವರ್ಷದಿಂದ ನೋಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ. ನನ್ನ ಕಾಣ್ಪಟ್ಟಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವ ನನ್ನ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ, ಸಾಹಸಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮಾಡಿದರೂ ಕೂಡ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಮಾಡಿಸಬೇಕಾದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನೂ ಸಹ ಮಾಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಇಷ್ಟೇ. ನೀರನ್ನು ಸದುಪಯೋಗ ಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಏನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೋ ಅದನ್ನು ತಕ್ಷಣ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಎಷ್ಟು ಹಣ ಖರ್ಚಾಗಬೇಕೋ ಅಷ್ಟು ಹಣ ಖರ್ಚುಮಾಡಿ ತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಿಂತಲೂ ದೇಶಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಉಪಯೋಗವಾದಂಥ ಕೆಲಸ ಇನ್ನೊಂದಿಲ್ಲ. ಅಂಥಾದ್ದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ನಿಗಾ ಕೊಟ್ಟು, ವಿಶೇಷ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಕೆರೆಗಳಲ್ಲಿರುವ ನೀರು ಪೂರೈಗಾಗದಿರುವಂತೆ ಮಾಡಿದರೆ ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ನೂರಾರು ಕೆರೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿದಂಥ ಕೀರ್ತಿಗೆ ಭಾಗಿಗಳಾಗುತ್ತೀರಿ. ಜನರಿಗೆ ಎಷ್ಟೋ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನುಂಟು ಮಾಡಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇರತಕ್ಕ ಕೆರೆಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಕ್ಕೆ ತರುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೊಸಕೆರೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಲು ಹೊರಡುವುದು ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ. ಅಂದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟಬಾರದೆಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಲ್ಲ. ಇರತಕ್ಕದ್ದನ್ನು ಕೈಬಿಟ್ಟು ಹೊಸದನ್ನು ಕಟ್ಟಲು ಹೊರಡುವುದು ವಿವೇಚನೆಯಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಹೊಸದಾಗಿ ಇಂಥಂಥ ಕೆರೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೆಮ್ಮೆಪಡುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಇರತಕ್ಕದ್ದನ್ನು ಸರಿಯಾದ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಂಥ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಹಿಡಿಯಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಸೂಚಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಮೈಸೂರು ಕೆರೆಗಳ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇವತ್ತಿಗೆ ಏನಾಗಿದೆ? ಪೂರೈದಲ್ಲಿ ಮಣ್ಣು ಕಾಂಗಾರಿಗಳನ್ನು ರೈತರುಮಾಡುವ ಪದ್ಧತಿಯಿತ್ತು. ಈಗ ಅವರಿಗಿರತಕ್ಕ ಕೆಲಸಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಅನೇಕ ರೀತಿಯ ಕೆಲಸಗಳು ಬಂದು ಮಣ್ಣು ಕಾಂಗಾರಿಯ ಕೆಲಸವೆಲ್ಲಾ ನಿಂತು ಹೋಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮೈಸೂರು ಕೆರೆಗಳನ್ನು ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರಮಾಡುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ರೈತರ ಸುಖ ಬಾಳಿಗೆ ಇದೊಂದು ವಿಶೇಷ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ್ದು ಅತ್ಯಗತ್ಯ. ಇಂಥ ಕೆಲಸವನ್ನು ಈಗ ಅಮಲ್ದಾರರಿಗೆ ವಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವ ಅಮಲ್ದಾರರೇ ಆಗಲಿ ನಡೆ-ದಿವಿಜ ಆಫೀಸರು ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರೇ ಆಗಲಿ ಇಂಥ ಕೆರೆಗಳನ್ನು ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರ ಮಾಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಹಾಕಿಕೊಂಡಿರುವುದನ್ನು ತೋರಿಸಬಲ್ಲರಾ? ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಯಾವ ಕೆರೆಯನ್ನು ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೋರಾಡಲು ಜನರು ನಿಜವಾಗಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಮುಖಂಡತ್ವ ಬೇಕೇ ಹೊರತು ಜನಗಳು ಸಹಕಾರ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ರೈತರಲ್ಲಿ ತಾವಾಗಿಯೇ ಹೋಗಿ ಕೆಲಸಮಾಡುವ ಮನೋಭಾವ ಬೆಳೆಯದೇ ಇದ್ದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಅವರು ಅಧಿಕಾರಿಗಳೊಡನೆ ಸಹಕರಿಸುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ರೆವಿನ್ಯೂ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ದೇಶವನ್ನು ಕಟ್ಟತಕ್ಕ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟು ನಿರತರಾಗಿಲ್ಲ. ಅವರುಗಳು ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ನಾವು ಈ ಮೊದಲೇ ಚರ್ಚಿಸಿದ

(ಶ್ರೀ ಟಿ. ಎಫ್. ನೂಡಲಗಿರಿಗೌಡ)

ದಂಧ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಪ್ರಚಾರ, ಸಂಗೀತ ಕಛೇರಿ—ಇಂಥ ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಲವನ್ನು ವ್ಯಯಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕ್ಷಾಮ ಕಾಲದಲ್ಲಾದರೂ ಆಹಾರದ ಅಭಾವವಿತ್ತು; ಆಗ ದವಸವನ್ನು ವಸೂಲಿ ಮಾಡಲು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಆ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳೆಲ್ಲವೂ ಈಗ ನಿಂತು ಹೋಗಿವೆ. ಅವರಿಗೇನೂ ಕೆಲಸವಿಲ್ಲದೆ ಸಂಗೀತ ಕಛೇರಿಗಳಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಕೇಳುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಿದೆ. ಕಂದಾಯದ ವಸೂಲಿ ಎಂದಿನಂತೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮೈಸೂರು ಕೆರೆಗಳನ್ನು ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರ ಮಾಡುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ರೆವಿನ್ಯೂ ಮತ್ತು ಪಿ.ಡಿಬ್ಲ್ಯು.ಡಿ. ಇಲಾಖೆಯವರು ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದದ್ದು ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿದೆ. ಈಗಂತೂ ಅವರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪ್ಲಾನ್ ಇಲ್ಲ. ಯಾವುದಾದರೂ ಯೋಜನೆಯನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಇನ್ನು ಎರಡು-ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುವ ಯೋಜನೆಮಾಡಿದರೆ ನಿಜವಾಗಿ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನು ಕಟ್ಟಡಗಳ ವಿಚಾರ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಈಗ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನು ಕಾಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಮೊಬರಿಯನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಊರಿನ ಹತ್ತಿರ ಒಂದು ಕಟ್ಟಡವನ್ನು ಕಾಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಕೊಟ್ಟರು. 12 ವರ್ಷಗಳ ಕೆಳಗೆ ಇದನ್ನು ಕಾಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದು, ಅಪೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ಇದ್ದ ದರವೇನು, ಇಪೊತ್ತಿನ ದಿವಸದ ದರವೇನು? 12,000 ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಇಂದು 28,000ಕ್ಕೆ ಏರಿತು. ಪಿ.ಡಿಬ್ಲ್ಯು.ಡಿ.ಯವರನ್ನು ಕೇಳಿದರೆ, “ನಾವೇನು ಮಾಡೋಣ; ರೂಲ್ಸ್ ಹಾಗಿವೆ.” ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಈ ಡಿಪಾರ್ಟ್ ಮೆಂಟಿನ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಅಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಕಾಣಬರುತ್ತವೆ. ದೇಶವನ್ನು ಕಟ್ಟತಕ್ಕಂಥ ಈ ಇಲಾಖೆಯ ಮಟ್ಟಿಗೆ ವಿಶೇಷವಾದ ಆಸಕ್ತಿ ಮತ್ತು ದಕ್ಷತೆ ಕಂಡು ಬರಬೇಕು. ಯಾರು ದೇಶಾಭಿಮಾನದಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ ಅಂಥವರಿಗೆ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯುತವಾದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಡಿ. ಈಗಂತೂ ಕೆಲಸಮಾಡಲಿ, ಮಾಡದಿರಲಿ incrementಗಳು ಬರುತ್ತಿರುತ್ತವೆ. ಅದರಲ್ಲೂ ಮಾಡದಿರುವವನಿಗೇ ಹೆಚ್ಚಿನ increment ಬರುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಹೀಗಾಗಬಾರದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಒಂದು ಯೋಜನಾಬದ್ಧವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಪಟ್ಟಿಯಂತೆ ಕೆಲಸನಡೆಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಕೆ. ವೀರಣ್ಣಗೌಡ (ಮದ್ದೂರು).— ಸ್ವಾಮಿ, ನೀರಾವರಿ ಬಾಬಿನ ವಿಚಾರವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಹಾಗೆ ಒಂದೇ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದಿನಿಂದಲೂ ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಂತ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಸಾಗರವನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಜನರಿಗೆ ತುಂಬ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಆ ಪ್ರಾಂತ್ಯದ ಜನರ ಪರವಾಗಿ ಕೃತಜ್ಞತೆಯನ್ನು ನಾನು ಎಷ್ಟೋ ಸಾರಿ ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದೇನೆ.

ಆದರೆ, ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ನಾನು ಬಿನ್ನವಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇನೆ. ಶಿಂಷಾನದಿಯ ಪೂರೈ ಭಾಗದಲ್ಲಿರುವ ಮಂಡ್ಯ, ಮದ್ದೂರು ಪ್ರದೇಶದ ಕೆಲವು ಹೋಬಳಿಗಳಿಗೆ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯ ನಾರಾ ಅನುಕೂಲತೆಯಿಲ್ಲ. ಬೆಂಗಾಡಾದ ಪ್ರದೇಶ ಅದು. ಅಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಕೆರೆಗಳು ಕೆಲವಿವೆ. ಮೊದಲು ಮದ್ದೂರು ಕೆರೆಗೆ ನೀರು ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ತಗ್ಗುಹಳ್ಳಿಯ ಹತ್ತಿರ ಒಂದು ಅಣೆಕಟ್ಟುಕಟ್ಟಿ ನೀರೊದಗಿಸುವ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿದರು. ಈಚೆಗೆ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯ ನಾರಾ ಬಂದ

ಮೇಲೆ ಅದರಿಂದ ಮದ್ದೂರು ಕೆರೆಗೆ ಸೋರು ನೀರು ಬರುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಿ ಆ ಅಣೆಕಟ್ಟಿಗೆ, ಇನ್ನೊಂದು left bank channel ಎಂಬುದನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಿ ಶಿಂಷಾನದಿಯ ಪೂರೈಭಾಗದ ಕೆಲವು ಕೆರೆಗಳಿಗೆ ನೀರು ಒದಗಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಈ ನಾರಾಯಿಂದ ಭೀಮನ ಕೆರೆ, ಹಳ್ಳಿಕೆರೆ, ಕಬ್ಬಾಳಿ ಇತ್ಯಾದಿ ಗ್ರಾಮಗಳ ಕೆರೆಗಳಿಗೆ ನೀರು ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ 20-30 ಹಳ್ಳಿಗಳ ಜನರು ಕುಗ್ಗಿ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿನ ಜನರಿಗೆ ಮಳೆಬಿದ್ದರೆ ಪೈರುಂಟು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಇಲ್ಲ. ಈ ಕಷ್ಟವನ್ನು 5-6 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಎವರಿಸಿ ಆ ಗ್ರಾಮಗಳ ಕೆರೆಗಳನ್ನು ದುರಸ್ತಿಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರೂ ಇದುವರೆಗೂ ಸರ್ಕಾರ

10 A.M.

ಮನಸ್ಸುಮಾಡಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯನ್ನು ವನ್ಮಣಿ ಮಾಡಿ ಸೆಲವು ಕೆರೆಗಳಿಗೆ ಸರ್ವೆ ಅಂದಾಜನ್ನು ಸಹ ಮಾಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲಸ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ಹಾಕುವ ಬಂಡವಾಳದಮೇಲೆ ಶೇಕಡ 3-4ರಂತೆ ಲಾಭ ಬರಬೇಕು ಎಂಬ ನೀತಿ ಇರುವುದರಿಂದ ಈ ಕಾರ್ಯಗಳು remunerative ಅಲ್ಲ, ಅಂದರೆ, ಫಲದಾಯಕವಾಗಿಲ್ಲ, ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಕಾರಣದಿಂದ ಅಂದಾಜನ್ನು ಇನ್ನೂ ಕಡಮೆಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆಯೇ ನೋಡಿ ಎಂದು ಹಿಂದಕ್ಕೂ ಮುಂದಕ್ಕೂ ಐದಾರು ಸಲ ಎಳೆದಾಡುತ್ತಾ ಆ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ಸ್ವಪೂರ್ಣ ಆಗಿ ಕೆಲವು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಕುವ ಹಣಕ್ಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಬಡ್ಡಿಬಾರದಿದ್ದರೂ ಸ್ವಪೂರ್ಣ ಆಗಿ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ಕೇವಲ ಬಡ್ಡಿ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗುವ ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಗಮನ ಕೊಡದೆ, ಇದರಿಂದ ರೈತರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ಉದಾರ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಆ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಭೀಮನಕೆರೆ ಮತ್ತು ಹಳ್ಳಿಕೆರೆ ಗ್ರಾಮದ ಕೆರೆಗಳಿಗೆ ಈ ರೀತಿ ಅಂದಾಜು ತಯಾರಾಗಿ 3-4 ವರ್ಷಗಳಾದುವು. ಭೀಮನಕೆರೆ ಗ್ರಾಮದ ಕೆರೆಗಳಿಗೆ ಮೊದಲು 60 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಅಂದಾಜು ಮಾಡಿದರು. ಮತ್ತೆ 1 ಲಕ್ಷಕ್ಕೆ ಕಡಮೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು, ಆಮೇಲೆ 80 ಸಾವಿರ ಮತ್ತು 60 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಅಂದಾಜನ್ನು ಒಂದು ಲಕ್ಷಕ್ಕೆ ಏರಿಸಿದರೆ, ಜನಗಳು ಕಷ್ಟಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾಗುತ್ತಾರೆ. ಆ ಕೆರೆಗಳಿಗೆ ನೀರಿನ ಆಸರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ. ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಮಳೆ ಬಂದರೆ ಸಾಕು, ಕೆರೆಗಳು ತುಂಬುತ್ತವೆ. Catchment area ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ. 3-4 ಕೆರೆಗಳಿಗೆ 1½ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಬೇಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಧಾರಾಳವಾಗಿ ಬರ್ಚುಮಾಡಲು ಹಿಂದು ಮುಂದು ನೋಡಬಾರದು. ಎರಡು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಡಿ, ಬಂಡಿಪುರದ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಮನೆ ಕಟ್ಟುತ್ತೇವೆ, ಪೋಲ್ ಹಾಕುತ್ತೇವೆ, ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ದೀಪ ಹಾಕುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೀರಿ. Wild life preserve ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಲಕ್ಷಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಬರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರದವರು ಮುಂದೆ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಒಂದೊಂದು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಬರ್ಚು ಮಾತ್ರವಿಲ್ಲದೇ ಹತ್ತಾರು ಗ್ರಾಮಗಳ ಜನಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ, ನಾನು ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯನಾಗಿ ವಿನಯದಿಂದ ಕೇಳಿಕೊಂಡರೆ, ಆ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡದೆ ಇದ್ದರೆ, “ಈ ಸರ್ಕಾರ ಬೇಡ, ಬೇರೆ ಸರ್ಕಾರ ಬರಲಿ” ಎಂದು ಹೇಳುವ ಸ್ಥಿತಿಗೆ

ಬಂದಿದ್ದೇವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅದರಿಂದ ರಾಭವೋ ನಷ್ಟವೋ, ಒಂದನ್ನೂ ಯೋಚಿಸದೆ 3-4 ಕೆರೆಗಳ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಜಾಗೃತೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿ ಎಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

Mr. SPEAKER.—Now the House will rise and meet at Thirty-five minutes past Ten of the Clock.

The House rose for Lunch at Five minutes past Ten of the Clock and reassembled at Thirty-Five Minutes past Ten of the Clock.

[Mr. SPEAKER in the Chair.]

Mr. SPEAKER.—All the four demands Nos. 8, 37, 39-A and 40 are being discussed together. I will put all the demands at the end to vote.

*ಶ್ರೀ ಕೆ. ಲಕ್ಷಪ್ಪ (ಚನ್ನರಾಯಪಟ್ಟಣ).—ಸ್ವಾಮಿ, ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ದ್ವಿತೀಯ ಪಾಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಯೋಜನೆಯ ಪ್ರಕಾರ ಅನೇಕ ಬಹಳ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದಂಥ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಅದರಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಬಹು ಮುಖ್ಯವಾದುವು ಎಂದು ಹೇಳುವ ಯೋಜನೆಗಳಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಮತ್ತು ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕೆಲವು ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಉಪಯೋಗವಾಗತಕ್ಕ ಹೇವಾವತಿ ನದಿಗೆ ಅಡ್ಡಲಾಗಿ ಗೊರೂರು ಬಳಿ ಅಣೆ ಕಟ್ಟನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ರಿಜರ್ವ್‌ಯರ್ ಮಾಡಿ ಅಲ್ಲಿಂದ ಪ್ರಾಂತಗಳಿಗೆ ನೀರನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಯೋಜನೆ ಸರ್ಕಾರದ ಮುಂದೆ ಇತ್ತು. ಈ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಬಹಳ ದಿವಸಗಳ ಹಿಂದೆ ಸರ್ವೆ ಆಗಿ ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಮನೋಭಾವನೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಇತ್ತು. ನಾನು ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಹಾಕಿದಾಗ, ಖೋತಾ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದಾಗ ದ್ವಿತೀಯ ಪಾಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಒಂದು ರೀತಿಯ ಭರವಸೆಯನ್ನೂ ಸಹ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಯಾರ ಒತ್ತಾಯದಿಂದಲೋ, ಯಾರ ಕೈವಾದದಿಂದಲೋ ಕೇವಲ ಮೊದಲು draft proposals ನಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದು, ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದ ಹಾಗೆಯೇ ಅಮೇಲೆ ಇದನ್ನು ಕೈಬಿಟ್ಟರು. Draft proposals ನಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡು ಮಧ್ಯೆ ಕೈ ಬಿಡುವುದಕ್ಕೆ ಏನು ಕಾರಣವೆಂದು ಸ್ವಲ್ಪ ಪ್ರಶ್ನಾಪ ಮಾಡಿದಮೇಲೆ ಫುನಃ ಈ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡರು. ಈ ಮಧ್ಯೆ ಎಲೆ ಇಂತಹ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತಾರೋ ಅಂತಹ ಕಸೆಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಗ್ರಾಮಗಳು ಮತ್ತು ಜಮೀನುಗಳು ಮುಳುಗಡೆ ಯಾಗುವುದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕ. ಇಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಹೆಚ್ಚು ಜಮೀನು ಮುಳುಗಡೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಅನೇಕ

ಗ್ರಾಮಗಳು ಹೋಗುತ್ತವೆ ಎಂದು ಈ ಪ್ರದೇಶದ ಜನಗಳು ಮತ್ತು Constituency members ಎಲ್ಲರೂ ಸೇರಿಕೊಂಡು, ಇದು ಕೂಡದು ಎಂದು ವಿಚಾರಿಸಿ ಮಾಡಿ ದೆಹಲಿಗೂ ಸಹ ಚಿಲ್ಲಾಂಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದರು. ಅದು ಬಹು ಮುಖ್ಯವಾದ ಯೋಜನೆ ಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಈ ದ್ವಿತೀಯ ಪಾಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯೊಳಗೆ ಇದೂ ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡು ಮಂಜೂರು ಆಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಅನೇಕ ಜನಗಳು ಎದುರು ನೋಡುತ್ತಾ ಇದ್ದರು. ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿಂದ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಈ ಯೋಜನೆ ಕೈಬಿಟ್ಟಿರುವ ಹಾಗೆ ತಿಳಿದು ಈ ಪ್ರಾಂತ್ಯದ ಜನಗಳು ನಿರಾಶರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ದ್ವಿತೀಯ ಪಾಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಯೋಜನೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಖರ್ಚಾಗುವುದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಕೈಬಿಡಬೇಕಾಗಿ ಬಂದಿದೆ, ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಹೆಚ್ಚು ಖರ್ಚಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ಉತ್ತರ ಸಮಂಜಸ ವಾದದಲ್ಲಿ, ನ್ಯಾಯವಾದುದೂ ಅಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇದೇ ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಬೆಲ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ತುಂಗಾ ನದಿಗೆ ಅಡ್ಡಲಾಗಿ ಅಣೆಕಟ್ಟು ಕಟ್ಟಲು 2½ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಹಿಂದುಗಡೆ ನೀರಾವರಿ ಆಗುವುದು 20-22 ಸಾವಿರ ಎಕರೆಗಳು ಮಾತ್ರ. ಈ 20-22 ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ನೀರಾವರಿಗಾಗಿ ಎರಡು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡಿ ಅಣೆಕಟ್ಟನ್ನು ಕಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ನುಗು ಜಲಾಶಯದ ಯೋಜನೆಗೆ ಸುಮಾರು ಮೂರು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚುಮಾಡಿ ಸುಮಾರು 20-22 ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ನೀರಾವರಿಯಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 50 ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ನೀರಾವರಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಖರ್ಚಾಗುವುದು ಆರು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಹೀಗಿರುವಾಗ ಇದು ದುಬಾರಿ ಎಂದು ಹೇಳುವುದರಲ್ಲಿ ಏನೂ ತಿರುಳಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಯಾವ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಇದನ್ನು ಕೈ ಬಿಟ್ಟರೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರ ಹೆತ್ತಿರ ಹೋಗಿ ಇದನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದರೆ, ಇದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದ ಯೋಜನೆ, ಇದನ್ನು ಬಂಡಿತವಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಅವರು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ಅಗತ್ಯವಾಗಿ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಿದೆ. ಮದರಾಸು ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೂ ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೂ ಹೇವಾವತಿ ನೀರನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ಒಂದು ಒಪ್ಪಂದವಾಗಿದೆ. ಒಪ್ಪಂದವಾಗಿ ಸುಮಾರು 30-35 ವರ್ಷಗಳಾಗಿವೆ. ಆದರೆ ಅವಧಿ ಮುಗಿಯುವುದರಲ್ಲದೆ. ಅದುದರಿಂದ ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಬೇಗ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ ಈ ಕಷ್ಟದಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೂ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಆದಕಾರಣ ಕೂಡಲೇ ಇದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದುದು ನೂಕುವೆಂದು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಎರಡನೆಯ ಪಾಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆ ತಯಾರಾಗಿದೆ 150 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗೆ ಯೋಜನೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ಅದನ್ನು 82 ಕೋಟಿಗೆ ಇಳಿಸಿದ್ದಾರೆ ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ಅದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಬಹುದು. ನಮ್ಮ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅವರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಈಗ ಎರಡನೆಯ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಏನು ಮಂಜೂರಾಗಿದೆಯೋ ಅಷ್ಟಕ್ಕೇ ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆಂದು ಭಾವಿಸಬಾರದು ಇದು elastic ಆಗಿದೆ, ನಮ್ಮ ಹಣಕಾಸಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಅನುಕೂಲವಾದರೆ ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡು ಕೆಲಸ

(ಶ್ರೀ ಕೆ. ಲಕ್ಷ್ಮಪ್ಪ.)

ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥಾನದ ಉತ್ತಮ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿ, ಹಣ ಕಾಸಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಉತ್ತಮವಾದ ಕೂಡಲೆ ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಕಾರ್ಯಗತಮಾಡಿ ಅದರ ಮೂಲಕ ಆ ಪ್ರಾಂತದ ಜನರಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದು ನನ್ನ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

*ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್ (ಹುಣಸೂರು).—

ಸ್ವಾಮಿ, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಮೈಸೂರು ಕೆರೆಗಳ ಕಾಮಗಾರಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪರಿಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಇದು ಸಂತೋಷಕರವಾದ ವಿಚಾರ. ಆದರೆ ದೇಶಾದ್ಯಂತ ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಮೈಸೂರು ಮತ್ತು ಮೇಜೂರು ಕೆರೆಗಳ ರಿಪೇರಿ ಕಾಮಗಾರಿ ಆಗಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಬಲ ವಾದ ಕೂಗಿ ದೇಶಾದ್ಯಂತ ಇದ್ದೇ ಇದೆ. ಈ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ಕೆರೆಗಳ ರಿಪೇರಿಗೂ ಮತ್ತು original worksಗೂ ಕೂಡ ಹೋದ ವರ್ಷಕ್ಕಿಂತ ಕಡಮೆ ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಎಂಟನೆಯ ಡಿಮಾಂಡ್ 15 ನೆಯ ಐಟಂನಲ್ಲಿ ಕೆರೆಗಳ ರಿಪೇರಿ, ಹೊಸ ಕೆರೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದು, ಇಂಥದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ 1,16,37,000 ರೂಪಾಯಿ ಒದಗಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಹೋದ ಸಾಲಿನ ಬಡ್ಜೆಟ್ ಅಂದಾಜು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ, 18,98,000 ರೂಪಾಯಿ ಒದಗಿಸಿದೆ. ಹೀಗೆಯೇ maintenance and repairs ಶಿರೋನಾಮೆಯಲ್ಲಿ 14,30,000 ರೂಪಾಯಿ ಒದಗಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಹೋದ ಸಾಲಿಗಿಂತ 11.80 ಲಕ್ಷ ಜಾಸ್ತಿ. ಆದರೆ, revised estimateನಲ್ಲಿ 19 ಲಕ್ಷ ಚಿಲ್ಲರೆ ರೂಪಾಯಿ ಅಂದಾಜಾಗಿದೆ, 14 ಲಕ್ಷ ಒದಗಿಸಿದ್ದಾರೆ.

40 ನೆಯ ಡಿಮಾಂಡಿನಲ್ಲಿ 68 G.N.E.D. ಎಂದು ಹೊಸದಾಗಿ ಸೇರಿಸಿರುವ head of accountನಲ್ಲಿ ಹಣವನ್ನೊದಗಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ worksಗೆಂದು ಒಟ್ಟು ಮೊತ್ತ ಒಂದು ಕೋಟಿ ಚಿಲ್ಲರೆ ರೂಪಾಯಿ ಒದಗಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಎವರವನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಹೊಸದಾಗಿ ಕಟ್ಟತಕ್ಕ ಜಲಾಶಯಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಈ ಹಣ ಬರ್ಚಾಗುತ್ತದೆ. Construction of new tanks and pick-upsಗೆ 2.45 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಇದೆ. Major worksಗೆ 15.80 ಲಕ್ಷ ಇದೆ. ಇದಿಷ್ಟು 68 ನೆಯ head of account ನಲ್ಲಿ ಬರ್ಚಾಗತಕ್ಕ ಹಣ. ಈಗ ಹೊಸ ಅಕೌಂಟಿಂಗ್ ಸ್ಥಿತಿಯ ಪ್ರಕಾರ 50 ಸಾವಿರ ಮತ್ತು ಅದರ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟು ಬರ್ಚಾಗತಕ್ಕ ಕಾಮಗಾರಿಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ 68 ನೆಯ ಡಿಮಾಂಡಿನಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ, ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಕೆರೆಗಳ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದು ಹೊರತು 40 ನೆಯ ಡಿಮಾಂಡಿನಲ್ಲಿ ಬರತಕ್ಕ ಬರ್ಚು ಬಾಬು ಯಾವುದೂ ಸಣ್ಣ ಕೆರೆಗಳ ಕಾಮಗಾರಿಗಳಿಗೆ ಬರ್ಚು ಮಾಡುವುದಕ್ಕಲ್ಲ.

ಸ್ವಾಮಿ, ಹಿಂದಿನಿಂದ ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ನಾದು ರಸ್ತಾಗೆರುವ ಕೆರೆಗಳನ್ನು ರಿಪೇರಿ ಮಾಡುವುದಾಗಲೀ ಸಣ್ಣ ಕೆರೆಗಳನ್ನು ರಿಪೇರಿ ಮಾಡುವುದಾಗಲೀ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಮನವಿ ಬಂದರೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಏನೋ ಒಂದು ಶೇಕಡಾವಾರು ಪ್ರತಿಫಲ ಬರಬೇಕೆಂದು ಗೊತ್ತು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಬರ್ಚು ಮಾಡುವ ಮೊತ್ತದ ಮೇಲೆ ಕನಿಷ್ಠ ಶೇಕಡ 4 ರಷ್ಟು ಬಡ್ಡಿ ಅಥವಾ 3 ರಷ್ಟು ಬಡ್ಡಿ ಬರುವ ಹಾಗಿದ್ದರೆ ಮಾತ್ರ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ, ಅಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ಬಾರದೇ ಯಿದ್ದರೆ ಆ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಈಗ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ

ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆಂದು ನೋಡೋಣ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಕೃಷ್ಣರಾಜಸಾಗರ ಜಲಾಶಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ನಾಲೆಗಳ ವಿಚಾರವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ, ಬಡ್ಡಿಯನ್ನಿರುವ ಹಾಗೆ, ಈ ವರ್ಷದ ಅಂದಾಜು 10.60 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ, ಇದಕ್ಕೆ ಬರ್ಚಾಗುವುದು 9.41 ಲಕ್ಷ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಪ್ರತಿವರ್ಷವೂ ಸಾಮಾನ್ಯ ವೆಚ್ಚ ಕೃಷ್ಣರಾಜಸಾಗರ ಕಟ್ಟೆಯಮೇಲೆ 9.41 ಲಕ್ಷವಲ್ಲದೆ ಬೇರೆ ಕಡೆ ಕೂಡ ಇದಕ್ಕೆ ಬರ್ಚು ತೋರಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಡಿಮಾಂಡ್ ಕೂಡ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. Demand No. 40 K.R.S. Works—Budget Vol. I page 138.9. ಇದರಲ್ಲಿ 6 ಲಕ್ಷ 57 ಸಾವಿರ 9 ಲಕ್ಷದ 97 ಸಾವಿರ. ಹೀಗೆ 9.97 ಲಕ್ಷ ಒಂದು, 6 ಲಕ್ಷ ಚಿಲ್ಲರೆ ಒಂದು, 9.41 ಲಕ್ಷ ಒಂದು ಇದಿಷ್ಟು ಹಣವೂ ಈ ಕೆ. ಆರ್. ಎಸ್. ಡ್ಯಾಮ್ ಮೇಲೆ ಮತ್ತು ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ನಾಲೆಗಳ ಮೇಲೆ ಬರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಉತ್ತಮ ಮಾತ್ರ 10.60 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ. ಸಾಲಿನಿಂದ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಬರ್ಚಿಷ್ಟು. ಇದಲ್ಲದೆ capital investment ಬೇರೆ. ಇದರಿಂದ ಎಷ್ಟು ಪ್ರತಿಫಲ ಶೇಕಡಾ ವಾರು ಬರುತ್ತದೆಂದು ಹಣಕಾಸಿನ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಬೇಕು.

Mr. SPEAKER.—Financial statement reveals that the return on the project is 8 per cent

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಶೇಕಡ 8 ರಂತೆ ಕೂಡ ಬರುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ನನ್ನ ವಾದ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಕೃಷ್ಣರಾಜಸಾಗರ ವರ್ಕ್ಸ್‌ಗೆ ವರ್ಷೇ ವರ್ಷ ಬರ್ಚು ಮಾಡತಕ್ಕ ದುಡ್ಡನ್ನು ನಾಲ್ಕು ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನೂ ಹುಡುಕಿ ನೋಡಿದ್ದರಲ್ಲಿ, ಒಂದೊಂದನ್ನೂ ಒಂದು ಕಡೆ ತೋರಿಸಿ ಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದೇ ಕಡೆ ಇದರ ವಿವರಗಳು ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ. ಕಣ್ಣಿಗೆ ಎಣ್ಣೆ ಬಿಟ್ಟು ನೋಡಿ ದರೂ ಸಿಕ್ಕುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಒಂದು ಕಡೆ ಡಿಮಾಂಡ್ 8 ರಲ್ಲಿ ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ, ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಡಿಮಾಂಡ್ 40 ರಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ ಚಾಮರಾಜಸಾಗರ ವಾಟರ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿಯೂ ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ, ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ accounting ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಎರಡು head of accountsಗಳಲ್ಲೂ ಇರತಕ್ಕ expenditure ನೋಡಿದರೆ ಎಷ್ಟಾಗುತ್ತದೆಯೋ ಅದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅದರ percentage'ಕ್ಕೆ ಹಾಕಿದರೆ, ಅರ್ಧ ಅಥವಾ ಒಂದು per cent ಬರುತ್ತದೆಂದು ನಿಜವು ಹೇಳುತ್ತಾರೋ ಅದೂ ಬರುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಸಮರ್ಥನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಹೀಗೆ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಜಲಾಶಯಗಳನ್ನು one per cent ಬರದೇ ಇದ್ದರೂ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ ಇಷ್ಟೊಂದು ಹಣವನ್ನು ಬರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿರುವಾಗ, ಹೀಗೆಯೇ ಸಣ್ಣ ಕೆರೆ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು, ನಾವು ಆಗಿಂದಾಗ್ಗೆ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇದಕ್ಕೆ ವರ್ಷೇ ವರ್ಷೇ ದುಡ್ಡನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಕಡಿಮೆ ಒದಗಿಸುತ್ತಿರತಕ್ಕುದು ಸರಿಯಾದ ನೀತಿಯಲ್ಲ. ಮತ್ತು ಈ percentage ಇಷ್ಟೇ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಬಂದರೆ ಮಾತ್ರ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿಸುತ್ತೇವೆ, ಹಾಗೆ ಬಂದ ಹೋದರೆ ಮಾಡಿಸುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿರುವುದು ಕೂಡ ಸರಿಯಾದದ್ದಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಕೆರೆ ರಿಪೇರಿಯಾಗಬೇಕು ಎಂದು ಹಲವಾರು ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ, ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಂದು ನಿಗದಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವ percentage

ಬರುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಕೈಬಿಡುವಾಗ, ಶೇಕಡ 5, ಶೇಕಡ 10 ಬರುವ ಹಾಗೆ ದುಡ್ಡು ಕೊಡುತ್ತೇವೆ, ಎಕರೆಗೆ 10-15 ರೂಪಾಯಿ ವಾಟರ್ ರೇಟ್ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದೂ, ಅವಶ್ಯಕತೆ ಬಹಳವಾಗಿದ್ದರೆ ಇನ್ನೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಹಣವನ್ನೂ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಿದರೂ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದೂ ನಾನು ಇದೇ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕರೆಯ ವಿಚಾರವಾಗಿ interpellation 1948ರಲ್ಲಿ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದೆ. 1956ನೆಯ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಸಹ ಇನ್ನೂ ಆ ಕೆಲಸವನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಈಗ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆಂದು ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟರು. ಹೇಗೆ ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ಕಾಮ ಗಾರಿಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ, ಕೆರೆಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ, ಜನರು ಯಾವ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸವಾಗಬೇಕು, ತೀವ್ರವಾಗಿ ಆಗಬೇಕು ಎಂದು ನಿರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಯೋ ಆ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಈ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯದೆ, ಉದಾಹರಣೆ ಭಾವದಿಂದ ಕೂಡಿಬಿದ್ದ ಹಾಗೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಇದು ತಪ್ಪುಬೇಕು. ಸರ್ಕಾರದವರು ಇದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕು ಕೆರೆಗಳನ್ನು ರಿಪೇರಿ ಮಾಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಗೊತ್ತಾದ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಫಲ ಬಂದರೆ ಕೆಲಸ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಡಿ ಎಂದು ನೀತಿಯನ್ನು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ, ಅದರಲ್ಲೂ ಮಲೆನಾಡು ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕೆರೆ ರಿಪೇರಿಯಾಗಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಕಾರಣಾಂತರದಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅಂಥ ಒಂದು ಊರಿನಲ್ಲಿ ಕೆರೆ ರಿಪೇರಿಯಾಗಬೇಕಾದರೆ, ಸರ್ಕಾರದವರು ಹಣ ಬರ್ಚುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಇಷ್ಟೇ percentage ಬರಬೇಕು ಎಂದು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುವುದಾದರೆ ಆ ಜನರಿಗೆ ನಿಗದಿಯಾದ percentage ಪ್ರಕಾರ ಪ್ರತಿಫಲ ಬರುವ ಹಾಗೆ ದುಡ್ಡು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಕಷ್ಟವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅಂಥ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ, ಐದು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳ, ಹತ್ತು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಕೆಲಸ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲವೆಂದರೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿರುವ ಜನರು ಅಧಿಕಾರವ್ಯಾಪ್ತಿ ಹೊಂದುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ತಾವು ಇಷ್ಟೇ percentage of return ಬರಬೇಕೆಂದು ಕಡ್ಡಾಯ ಮಾಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲ. ದೊಡ್ಡದೊಡ್ಡ ಜಲಾಶಯಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿ, ಎಷ್ಟೋ ನಾಲೆಗಳನ್ನೂ ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಟ್ಟಿರುವಾಗ ಹಿಂದೆ ಯಾವುದೋ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹಾಕಿದ್ದ water rate ಏನಿದೆಯೋ ಅದನ್ನೇ ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇ ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ಕೆರೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಡಿ ಎಂದು ಕೇಳಿದರೆ ಖರ್ಚಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ದರದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಫಲ ಬರುವುದಿಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ ಒಂದು ಎಕರೆಗೆ 10ರೂಪಾಯಿ, 15 ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಕೆರೆ ಕೆಳಗೆ ಜಮೀನಿನ ಕೆಳಗೆ ರೈತರು ಒಂದು ಎಕರೆಗೆ 10-15 ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಮುನ್ನೂರ ಅರವತ್ತೈದು ದಿನಗಳೂ ನೀರನ್ನು ಗ್ಯಾರಂಟಿಯಾಗಿ ಕೊಡತಕ್ಕ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಯಾವರೀತಿಯ ಕಂಟ್ರಿಬ್ಯೂಷನ್ ಮತ್ತು ವಾಟರ್ ರೇಟ್ ವಸೂಲಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಯೆಂಬುದು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾದ ವಿಷಯ.

ಹುಣಸೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು, ಹನಗೋಡು ಬಳಿ ಒಂದು ನಾಲೆ (Channel) ಇದೆ. ಲಕ್ಷ್ಮಣ ತೀರ್ಥ ನದಿಗೆ ಅಣೆಕಟ್ಟು ಕಟ್ಟಿ ಈ ನಾಲೆಯನ್ನು ತೆಗೆದಿದ್ದಾರೆ. ಈ ನಾಲೆಯ ಕೆಳಗೆ ಒಟ್ಟು ಎಂಟು ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ಪ್ರದೇಶ ನೀರಾವರಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಈ ಅಣೆಕಟ್ಟನ್ನು

ಕಟ್ಟಿದ್ದು ಬಹಳ ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ. ಶಾಸನಗಳಿಂದ ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುವಂತೆ ಸುಮಾರು 800-900 ವರ್ಷಗಳಾಗಿವೆ ಈ ಅಣೆಕಟ್ಟನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಈ ಅಣೆಕಟ್ಟಿನಿಂದ ನಾಲೆಗಳು ತೀರ ಕಾಡು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಬರುವ ಕಾರಣ, ನಾಲೆಯ ದಡದ ಮೇಲೆ ದಟ್ಟವಾದ ಕಾಡು ಬೆಳೆದು, ಕಾಡು ಮೃಗಗಳ ಕಾಟ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿ, ಗದ್ದೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಜನರು ಹೋಗಲು ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಾಗಿ, ಇವು ಕ್ಷೇಣ ದೆಸೆಗೆ ಬರುವ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿತ್ತು. ಆದರೆ 1948 ನೇ ಇಸವಿಯಿಂದೀಚೆಗೆ ನಡೆದಂಥ Grow More Food Campaignನಲ್ಲಿ ಹಣವನ್ನು ಇಂಥ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಒದಗಿಸಿದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹತ್ತಾರು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಖರ್ಚುಮಾಡಿ ಈ ನಾಲೆಗಳನ್ನು ರಿಪೇರಿಮಾಡಿ, ನಾಲೆಗಳ ಮೇಲೆ ಬೆಳೆದಿದ್ದ ಕಾಡನ್ನು ಕಡಿದು, ರಸ್ತೆಗಳನ್ನೂ ಕೂಡ ನಿರ್ಮಾಣಮಾಡಿ, ಯಥೇಚ್ಛವಾಗಿ ದುಡ್ಡು ಖರ್ಚುಮಾಡಿ ಉತ್ತಮ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ತಂದರು. ಆದರೆ ವರ್ಷೇ ವರ್ಷೇ ನಾಲಾ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ maintenance repairs ಎಂದು annual repairsಗಾಗಿ ಏನು ಖರ್ಚುಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೋ ಅಂಥ ಯಾವ ಒಂದು return ಕೂಡ ನಾಲ್ಕೈದು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಈ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಮೊತ್ತದಲ್ಲಿ Grow More Food Scheme ನಲ್ಲಿ ಏನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದರೋ ಅದು ಬಿಟ್ಟರೆ ನಾಲೆಗಳ ರಿಪೇರಿಗೆ ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಆಗಬೇಕಾದ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಲ್ಲ. ಹಿಂದೆ ಮಾಡಿದ ಕೆಲಸವೆಲ್ಲ ಈಗ ಕ್ಷೇಣ ದೆಸೆಗೆ ಬರುತ್ತಿದೆ. ರಸ್ತೆಗಳಲ್ಲೆಲ್ಲ ಕಾಡು ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದೆ. ನಾಲೆಗಳ ದಡಗಳ ಮೇಲೂ ಕಾಡು ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿದೆ. ಬಡ್ಡೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೂ annual repairs ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹಣ ವಸೂಲಾಗಿಸಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ನಾನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಲಹೆ ಮಾಡುವುದೇನೆಂದರೆ, ಈಗ ಒಂದು ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಕೂಡ ಆಗಿ ಆಗುತ್ತಿದೆ. ಕೆಂಚನಗೆರೆ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಕೆಲಸ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಒಂದು ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ಜಮೀನು ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಿಗೆ ಒಳಪಡುವ ಸಂದರ್ಭವಿರುವಾಗ 8-10 ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ಜಮೀನು ನೀರಾವರಿಯಿಂದ ಸಾಗುವಳಿಯಾಗುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ನಾಲೆಗಳನ್ನು maintain ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ annual repairs ಗೋಸ್ಕರವಾಗಿ ಒಂದು ಮೊತ್ತವನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು ಸೂಕ್ತವೆಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

11 A.M.

*ಶ್ರೀ ಬಿ. ಹುಚ್ಚೇಗೌಡ (ತುರುವೇಕೆರೆ).—ಸ್ವಾಮಿ, ಮೊದಲು ಈ ಖೋತಾ ನಿರ್ಣಯಗಳು ಬಂದಾಗ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಆಯಾ ಇಲಾಖಾ ಮುಖ್ಯಾಧಿಕಾರಿಗಳೂ ಕೂಡ ಬಂದು ಹಾಜರಿರುತ್ತಿದ್ದರು. ಈ ಇಲಾಖೆಯ 7½ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಡಿಮಾಂಡನ್ನು ಈಗ ನಾವು ಅಂಗೀಕಾರ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿರುವಾಗ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರು ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರುಗಳಿದ್ದರೂ ಒಬ್ಬರೂ ಕೂಡ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಬಹಳ ಶೋಚನೀಯ. ಅವರು ಇಲ್ಲದರೆ ಇಲ್ಲಿನ ಚೀಫ್ ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ, ಜನರ ಕುಂದು ಕೊರತೆಯೇನಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಮುಂದಾದರೂ ಅವರು ಅವರ ಇಲಾಖೆಯ ವಿಷಯ ಚರ್ಚೆಯಾಗುವಾಗ ಹಾಜರಿರಬೇಕಾದದ್ದು ಅವಶ್ಯಕವೆಂದು ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

(ಶ್ರೀ ಬಿ. ಹುಚ್ಚೇಗೌಡ.)

ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸರ್ವತೋಮುಖವಾದ ಪ್ರಗತಿ ಯಾಗಬೇಕಾದರೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿರುವ ಶೇಕಡ 80 ಮುಂದಿ ವ್ಯವಸಾಯಗಾರರ ಮೇಲ್ಮೈಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಬೇಕು. ಅದಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಬೇಕಾದ ವ್ಯವಸಾಯಗಾರರ ಅರ್ಥಿಕಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಯಾಗಬೇಕಾದರೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ನೀರಾ ವರಿ ಸೌಕರ್ಯ ಹೆಚ್ಚಬೇಕು. ಇದರಲ್ಲಿರುವ ಕುಂದು ಕೊರತೆಗಳನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಜಲಾಶಯ ಕಟ್ಟಬೇಕಾದ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಯಿದೆ, ಅದರ ದೊಡ್ಡ ಜಲಾಶಯಗಳು ಕೇವಲ ಕೆಲವು ಪ್ರದೇಶದ ಜನರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಸೌಕರ್ಯವನ್ನೊದ ಗಿಸುತ್ತವೆ. ಅದರ ಜೊತೆಗೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸಹಾಯ ವಾಗುವಂತೆ ಹಿಂದಿನಿಂದಲೂ ಇರುವ ಕೆರೆ ಕಟ್ಟಿ, ಮೈನರ್ ಕೆರೆ ಮುಂತಾದವುಗಳ ದುರಸ್ತಿ ಕೂಡ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿದ್ದ ನುಮಾರು 30 ಸಾವಿರ ಎಕರೆಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಕೆರೆಗಳು ನಾಶವಾಗಿದ್ದು ಕೇವಲ ಆರುಸಾವಿರ ಕೆರೆಗಳು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ತಕ್ಕಮಟ್ಟಿಗಿವೆ. ಅವೂ ಕೂಡ ಕೆಲವಕ್ಕೆ ತೂಟು ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲದೆ, ಕೋಡಿ ಸರಿ ಯಾಗಿಲ್ಲದೆ, ಏರಿ ನಾಶವಾಗಿದ್ದು, ಕಾಲುವೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಲ್ಲದೆ, ಸರಿಯಾಗಿ ನೀರು ಬಾರದೆ ಹೀಗೆ ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದು ವಿಧದಲ್ಲಿ ನಾಶವಾಗಿದ್ದು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸಹಾಯ ಕಾರಿಯಾಗಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಇರಾಖೆ ದಕ್ಷತೆ ಕಡಮೆಯಾಗಿರುವುದು. ಈ ಕೆರೆಗಳು ವರ್ಷ ವರ್ಷ ತನಿಖೆ ಮಾಡಿ ಅವು ಯಾವಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿವೆಯೆಂಬುದನ್ನು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಇರಾಖೆಗೆ ವರದಿ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಬೇಕಾದ್ದನ್ನು ನೋಡುತ್ತಾರೆ, ಬಾಕಿಯಾದ್ದನ್ನು ಆಗಾಗ್ಗೆ ಅಜಮಾಯಿಷಿ ಮಾಡಿ ರೋಪದೋಷಗಳನ್ನು ಸಂಪಡಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಬಹಳ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಅನಾ ನುಕೂಲ. ಕರೆಯಲ್ಪಡುವ ಸಾಕಷ್ಟು ನೀರು ಶೇಖರಣೆಯಾಗ ದೇ ಪಸಲು ಒಣಗಿ ವರ್ಷವೆಲ್ಲಾ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟದ್ದು ವ್ಯರ್ಥವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇಂಥ ನ್ಯೂನತೆಗಳನ್ನು ಸರಿ ಪಡಿಸಬೇಕಾದದ್ದು ಅವಶ್ಯಕ. ಇಂಥ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಬಡ್ಡೆಟ್ ಭಾಷಣ ಮಾಡುವಾಗ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಒಂದು ಶಬ್ದವನ್ನೂ ನಹ ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಮೈನರ್ ಕೆರೆಗಳಿಗೆ ಹಿಂದೆ ಎಷ್ಟೋ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು, ಈಗ ಹಾಗೆ ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅದರಲ್ಲಿ ಈ ಸಾರಿ ಕ್ಯಾಪಿಟಲ್ ಅಕೌಂಟಿಗೆ ಕೆಲವನ್ನು ಹಾಕು ತ್ತಾರೆ, ಪ್ರೊಡಕ್ಟಿವ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ಸೇರಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ. ಈ ವರ್ಷ ಐದು ಲಕ್ಷ ಮಾತ್ರ ಬಡ್ಡೆಟ್ ನಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಕಳೆದ ಐದು ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಕೂಡ ಮೊದಲನೆಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ನುಮಾರು 75 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ವರ್ಷಕ್ಕೆ 15 ಲಕ್ಷದಂತೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. 15 ಲಕ್ಷಕ್ಕಿಂತ ಯಾವಾಗಲೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಖರ್ಚುಮಾಡಿಲ್ಲ. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕನಿಷ್ಠ ಪಕ್ಷ 15 ಸಾವಿರ ಕೆರೆಗಳನ್ನು ದುರಸ್ತಿ ಮಾಡ ಬೇಕಾಗಿರುವಾಗ ವರ್ಷಕ್ಕೆ 100-124-190 ಕೆರೆ ಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ದುರಸ್ತಿ ಮಾಡುತ್ತಾಬಂದರೆ ಯಾವ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲಾ ರಿಪೇರಿಯಾಗುವುದು? 100 ವರ್ಷ ವಾದರೂ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹಿಂದೆ 1,500 ಕೆರೆಗಳನ್ನು ಐದು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ದುರಸ್ತಿ ಮಾಡುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿ 1,000 ಕೆರೆಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ದುರಸ್ತಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ವರ್ಷಕ್ಕೆ 300 ಕೆರೆ ಗಳನ್ನು ದುರಸ್ತಿ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದರೆ 200ನ್ನು ಮಾತ್ರ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಆದೂ ಅಲ್ಲದೆ ಮೈನರ್ ಕೆರೆಗಳ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಎಷ್ಟಿದೆಯೆಂದರೆ ಅವು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ರೈತನಿಗೂ ಕೂಡ ಉಪ

ಯೋಗವಾಗತಕ್ಕವು. ಈಗತಾನೆ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಎಷ್ಟೆಂಬು ದನ್ನು ಶ್ರೀ ದೇವರಾಜ ಅರಸರವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಬರೀ ದೊಡ್ಡ ಕೆರೆಗಳಲ್ಲೇ ಉತ್ಪತ್ತಿಯೆಂದು ಭಾವಿಸ ಬಾರದು. ಕೆ.ಆರ್.ಎಸ್.ನಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ .8 ಉತ್ಪತ್ತಿ ಬರುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಹೇಗೆ? ಆಕ್ಯುಯಲ್ ಅಕೌಂಟ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. 1954-55ರಲ್ಲಿ ಎಂಟು ಲಕ್ಷದ 81 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಿದೆ. ಇದು ಶೇಕಡ .8 ಕ್ಕಿಂತ ಕಡಮೆ; ಒಂಬತ್ತು ಲಕ್ಷ ಚಿಲ್ಲರೆ ಖರ್ಚು, ಇದರಿಂದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಹೇಗಿದೆಯೆಂಬು ದನ್ನು ಯೋಚನೆಮಾಡಬೇಕು. ಬಡ್ಡೆಟ್ ಅಂದಾಜಿನ ಪ್ರಕಾರ ಈ ಬಾಬಿನಲ್ಲಿ 12 ಲಕ್ಷ 10 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಉತ್ಪತ್ತಿ, ಎಂಟು ಲಕ್ಷ 90 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಖರ್ಚು ಇದೆ. ರಿವೆನ್ಯೂ ಎಸ್ತಿಮೇಟ್ ಪ್ರಕಾರ ಒಂಬತ್ತು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಉತ್ಪತ್ತಿ 10 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಖರ್ಚು ಇದೆ; ಇದು ಪೋಲಿಟಾ ಬಡ್ಡೆಟ್ ಆಗಿದೆ, ಅಂದರೆ ಶೇಕಡ .8 ಬರುತ್ತದೆ. ಈ ಬಡ್ಡೆಟ್ ಪ್ರಕಾರ ಒಂಬತ್ತು ಲಕ್ಷ 41 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಖರ್ಚು, 10 ಲಕ್ಷ 60 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಆದಾಯವಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ನುಮಾರು ಎರಡು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಒಳಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತ ದೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಹೀಗೆ ಹೇಳುವಾಗ ಬರೀ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ನೀರಾವರಿ ಸೌಕರ್ಯ ಮಾಡಬೇಕಾದದ್ದು ಮುಖ್ಯ. ಸಕ್ಕರೆ ಕಾರ್ಖಾನೆಗೆ ಬರೀ ಕಬ್ಬಿನಿಂದ 12 ಲಕ್ಷ ತೆರಿಗೆ ಬರು ತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಕೋಟ್ಯಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಆದಾಯವಿದೆ. ಜನರ ಅರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಈಗ ಹೇಗಿದೆ, ಹಿಂದೆ ಹೇಗಿತ್ತು ಎಂಬುದನ್ನು ಊಹೆ ಮಾಡಬಹುದು. ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ರೈತರ ಅರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿ ಉತ್ತಮವಾಗಬೇಕಾದರೆ, ಇದೀ ದೇಶದ ಪ್ರಗತಿಯಾಗ ಬೇಕಾದರೆ, ಮೈನರ್ ಕೆರೆಗಳ ದುರಸ್ತಿ ಮಾಡಬೇಕಾ ದದ್ದು ಮುಖ್ಯ. ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಏಕಪಕ್ಷ ಧಾನರ್ ಅಪ್ಪಣ್ಣ ಮುಂತಾದವನ್ನೂ ದುರಸ್ತಿ ಮಾಡುವುದೂ ಮುಖ್ಯ. ಇಂಥ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಅನೇಕವೇಳೆ ಗಮ ನಕ್ಕೆ ತಂದರೂ ಕೂಡ ಅವಕ್ಕೆ ಗಮನಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಉದಾಹ ರಣೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ತುರುವೇಕೆರೆ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಹತ್ತಲ ಕೊಪ್ಪದ ಕೆರೆಯ ಕೆಲಸ ಈ ದಿವಸದವರೆಗೂ ಪೂರೈ ಸಿಲ್ಲ. 40-50 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಎಸ್ತಿಮೇಟ್ ಆಗಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಡಬೇಕೆಂದು ಯೋಚನೆಮಾಡು ತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ತಿಳಿದುಬಂದಿದೆ. ಇನ್ನೊಂದು, ಕಮ್ಮನ ಹಳ್ಳಿ ಕೆರೆ 1926ರಲ್ಲಿ ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರವಾಯಿತು. ಈ ದಿವಸದವರೆಗೂ ಕಾಲುವೆಯಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಅಡ್ಡು ಕಟ್ಟಾಗಲಿ ನಿರ್ದೇಶವಾಗಿಲ್ಲ. ಹಂಗಾಮಿ ಕಂದಾಯ ಕೊಡುವುದು, ನೀರು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಹೀಗಿದೆ. ಬಗರ್ ಹುಕುಂ ನೀರು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆಂದು ಎಂಟ ರಷ್ಟು ಕಂದಾಯ ಹಾಕಲು ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಎಷ್ಟು ಬೇಕಾದರೂ ಹಾಕಬಹುದು. ಈ ದಿವಸದವರೆಗೂ ಇದೇ ರೀತಿಯಿದೆ. ಅಡ್ಡುಕಟ್ಟು ನಿಷ್ಪರ್ಣ ಮಾಡಿ ಕಾಲುವೆಮಾಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ, ರೆವೆನ್ಯೂ ಇನ್ಸ್ಪೆಕ್ಟರ್ ಮೆಂಟ್ ತರುವುದು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದು ಇಷ್ಟರಲ್ಲೇ ಆಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದರಿಂದ ಸೌಕರ್ಯ ವಾಗುವ ಯೋಚನೆ ಬಿಟ್ಟು. ಕೆರೆ ಕಟ್ಟಿ 1926ರಿಂದ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ 30 ವರ್ಷಗಳಾಗಿವೆ. ಈ ದಿವಸದವರೆಗೂ ಅಡ್ಡುಕಟ್ಟನ್ನು ನಿಗದಿಮಾಡಿ ಕಾಲುವೆ ತೆಗೆಯಲು ಜಾಗವನ್ನೂ ಸಹ ಮಾರ್ಕ್ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ರೈತರು ಇಷ್ಟು ಬಂದ ಹಾಗೆ ನೀರನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮಲ್ಲದೇವರಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಣೆಕಟ್ಟು ಕಟ್ಟ ಬೇಕೆಂದು ಕಳೆದ ಬಡ್ಡೆಟ್ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ 462ನೆಯ

ನಂಬರಿನ ಪ್ರಶ್ನೆ ಹಾಕಿದೆ. ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರು ಸರಿ ಶೀಲನುತ್ಪಾದನೆಯ ಹೇಳಿದ್ದರು. ಪುನಃ ಅಕ್ಟೋಬರ್ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ 689ನೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆ ಹಾಕಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಆ ಅಧಿವೇಶನ ಮುಗಿದಮೇಲೆ ಉತ್ತರಕೊಟ್ಟರು. ಅದು ಈ ರೀತಿಯಿದೆ :—

“This matter would be investigated again by the Chief Engineer.”

‘The matter would be investigated’ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದರೂ ಈ ದಿವಸದವರೆಗೂ ಏನೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾದರೆ ಇಲಾಖೆ ಎಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಜನರಿಗೆ ಸೌಕರ್ಯ ನೀಡುತ್ತದೆಂಬುದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬಹುದು. ಆದುದರಿಂದ ಈ ದೇಶಾಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾದಂಥ ಈ ಬಾಬಿಗೆ ಕೊನೆಯ ಪಕ್ಷ ತಾವು ಒಂದು ಸ್ಥಳೀಯ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಈ 15 ಸಾವಿರ ಕೆರೆಗಳನ್ನೂ 15 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿದ್ದರೆ 30 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಾದರೂ ರಿಪೇರಿ ಮಾಡಿಸಲೇಬೇಕು. ಆದರೆ ತಾವು ಈ ಬಾಬಿಗೆ ಈಗ ಒದಗಿಸಿರತಕ್ಕ 15 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ನಿದಿ ಎಲ್ಲೆಷ್ಟೂ ಸಾಲದು. ಇದನ್ನು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಈ ಅನಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಇಂಜಿನಿಯರುಗಳ ನೇಮಕದ ವಿಚಾರ . . .

Mr. SPEAKER.—I have no objection if the Hon'ble Member speaks of the capabilities of the Engineers, but not about the entertainment of Probationers as such.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ (ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು—ಅನುಸೂಚಿತ ಜಾತಿಗಳು).—ಸ್ವಾಮಿ, ಸರ್ಕಾರದವರು ಈಗ ಸಭೆಯಮುಂದೆ ಮಂಡಿಸಿರತಕ್ಕ ಮನವಿಗಳನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸುತ್ತಾ ಒಂದೆರಡು ವಿಷಯಗಳ ಕಡೆಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರ ಗಮನವನ್ನು ಸೆಳೆಯಲಿಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ.

ನಮ್ಮ ಮಲೆನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಅದರಲ್ಲೂ ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಹಿಂದಿನ ವರ್ಷ ಅತಿವೃಷ್ಟಿಯಾಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ಕಟ್ಟಿಸಲಾಗಿದ್ದ ಅನೇಕ ಕೆರೆಗಳ ಏರಿಗಳು, ಕೋಡಿ, ತೊಬುಗಳು ಇತ್ಯಾದಿಗಳೆಲ್ಲಾ ಒಡೆದು ಹೋಗಿರುತ್ತವೆ. ಈ ರೀತಿ ಒಡೆದು ಹೋಗಿರತಕ್ಕಂಥಾ ಕೆರೆಗಳನ್ನು ಬೇಗ ದುರಸ್ತಿ ಮಾಡಿಕೊಡಿ ಎಂಬುದಾಗಿ ಅಲ್ಲಿಯ ರೈತರು ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಇಲಾಖೆಯ ಎಗ್ಜಿಕ್ಯುಟಿವ್ ಇಂಜಿನಿಯರಿಗೆ ಅರ್ಜಿ ಗುಜರಾಯಿಸಿಕೊಂಡರು. ಅದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರವಾಗಿ ಅವರು ನೀಡಿದ ಈ ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ನೇರವಾಗಿ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೇ ಕೊಟ್ಟು ಅಲ್ಲಿಂದ ಇವುಗಳ ರಿಪೇರಿ ಬಗ್ಗೆ ಮಂಜೂರಾತಿಯನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡು ಬಂದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಆಗ ನಾವು ಈ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬಹುದೇ ಹೊರತು, ಈಗ ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಯಾವ ಹಣವೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ನಾವು ಈ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂದು ತಿಳಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ರೈತರಿಗೆ ನೇರವಾಗಿ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೇ ಅರ್ಜಿ ಬರೆದುಕೊಂಡು ಅವರ ಕೆರೆಗಳನ್ನು ದುರಸ್ತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವಷ್ಟು ಚೈತನ್ಯವಿದ್ದರೆ ಇವರು ಇರಬೇಕಾದ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಏನಿತ್ತೋ ಅದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಆ ರೀತಿಯಾಗಿ ಅವರಲ್ಲಿ ಹಣವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅವರು ಇಷ್ಟು ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ನಡೆಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕಲ್ಲಾ ಇಷ್ಟು ಹಣ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಒಂದು ವರದಿ ಕಳುಹಿಸಿ, ಅವರು ಶಿಫಾರ್ಸುಮಾಡಿ ಹಣವನ್ನು ಬರುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಬೇಕಾದುದು ಅವರ ಕರ್ತವ್ಯ. ಆ ಮಲೆನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಯಾವತ್ತೂ

ಈ ಅತಿವೃಷ್ಟಿ ಎನ್ನುವುದು ಇದ್ದದ್ದೇ. ಈ ವಿಚಾರ ನಮ್ಮ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಹಾಗೆ ಇಲಾಖೆಯವರಲ್ಲಿ ಹಣವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅವರು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬರೆದು ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ರೈತರಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಕಲ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಇವರು ಇರುವುದು. ಈ ರೀತಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಲೆನಾಡಿನವರಿಗೊಂದು ವಿಶೇಷ ರಿಯಾಯಿತಿ ತೋರಿಸದೆ ಹೋದರೆ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಪುನಃ ಈ ಅಹಾರದ ಕೊರತೆ ತಲೆದೋರಬಹುದು. ಆಡಕಾರಣ ತಾವು ಮಲೆನಾಡು ಕೆರೆಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಜಾಸ್ತಿ ಹಣವನ್ನೊದಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ಏರಿ ಎತ್ತರಿಸುವುದಕ್ಕೂ, ಕೋಡಿ ರಿಪೇರಿಗೂ ಈಗ ಹಣವನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಖರ್ಚುಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಹುಳು ತೆಗೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಹಣವನ್ನು ಅಷ್ಟಾಗಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಭಾರಿ ಜಲಾಶಯಗಳ ವಿಚಾರ ಹಾಗಿರಲಿ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯನ್ನು ಅಲ್ಲಿಯ ಜನರು ತಬ್ಬಲಿ-ಜಿಲ್ಲೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಜಿಲ್ಲೆಗೊಂದು ಭಾರಿ ಜಲಾಶಯವಿಲ್ಲ. ಯಾವ ವಿಚಾರದಲ್ಲೂ ಆ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬಗ್ಗೆ ತಿರಸ್ಕಾರ ಭಾವನೆಯನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂಬುದಾಗಿ ಆ ಜನರೊಂದು ಭಾವನೆ ಹುಟ್ಟಿದೆ. ಆದರೆ ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಸೌಕರ್ಯ ಯಥೇಚ್ಛವಾಗಿದೆ. ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು ಸಮೀಪದಲ್ಲೇ ಹೊನ್ನಮ್ಮನಹಳ್ಳಿ ಎಂದು ಇದೆ. ನದಿಯ ನೀರಲ್ಲಿ ಈ ದಿವಸ ವೃಥಾ ಪೋಲಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಜಲಾಶಯವನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಜನರು ಬಹಳ ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಜಲಾಶಯವನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣಮಾಡಿದರೆ ಸಾವಿರಾರು ಎಕರೆ ಜಮೀನು ತರಿ ಸಾಗುವಳಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಇದೇ ರೀತಿ ಆ ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು ಸಮೀಪದಲ್ಲೇ ಒಂದು ಲಕ್ಕ ಹೋಬಳಿ ಎಂದು ಇದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಏನೇನೂ ನೀರಿನ ಅಶ್ರಯವಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಬರಿ ಕುಪ್ಪಿ ಜಮೀನಿರುತ್ತದೆ. ಆ ಹೋಬಳಿಗೊಂದು ಜಲಾಶಯದ ಏರ್ಪಾಡುಮಾಡಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಬಾಗುಮನೆ ಶ್ರೀ ದೇವೇಗೌಡರು ಸುಮಾರು 20-30 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಕೇಳುತ್ತಲೇ ಇದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಯಾವ ಜಲಾಶಯವನ್ನೂ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂಬುದಾಗಿ ಕಂಡುಬಂದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಅಯ್ಯನಕೆರೆಯಿಂದಲಾದರೂ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಒಂದು ನಾಲೆಯ ಮೂಲಕ ನೀರನ್ನೊದಗಿಸಿಕೊಡಿ ಎಂದು ಅಂಗಲಾಚಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೂ ಅಲ್ಲಿಯ ಜನರ ಕುಂದುಕೊರತೆಗಳನ್ನು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡಲು ಸರ್ಕಾರ ಈವರೆಗೆ ಯಾವ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ರೀತಿಯ ಮನೋಭಾವನೆ ತಾಳಿದರೆ ಜನರು ನಿರಾಶರಾಗುತ್ತಾರೆ. ದೇಶದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಒಹಳ ಅಡಚಣೆಯುಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ದಿವಸ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಭಾರತದಲ್ಲಿದ್ದೇವೆ. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಒಂದು ಸಮಾನಾವಕಾಶದ ಹಕ್ಕಿದೆ. ಇದಕ್ಕನುಸಾರವಾಗಿ ತಾವು ಇತರ ಕಡೆಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡುತ್ತಿರುವಂತೆ ಇಲ್ಲಿಗೂ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡಬೇಕಾದ್ದು ಅದ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯ. ಆದರೆ ಮಲೆನಾಡಿಗೆ ಎಲ್ಲ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಅನುಕೂಲ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಈ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಉತ್ತಮ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬೇಗ ತರುವಂಥ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಈಗಲಾದರೂ ನಾನು ಹೇಳತಕ್ಕಂಥಾ ಹೊನ್ನಮ್ಮನ ಹಳ್ಳದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸರಿ ಯಾದ ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿ ಜನರಿಗೆ ಉಪಕಾರ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಮಲೆನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಕೆರೆಗಳು ಒಡೆದುಹೋಗಿವೆ. ಅವುಗಳನ್ನು

(ಶ್ರೀ ಬಿ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ)

ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರಗೋಚರನು ತಾವು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ವನ್ನೂ ದಗಿಸಬೇಕೆಂದೂ ತಿಳಿಸಿ ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಲಕ್ಕೆ ಹೋಬಳಿ ಈಶ್ವರಳ್ಳಿಗೆ ನಾರೆಯನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಮುನಿಸ್ವಾಮಯ್ಯ (ಬೆಂಗಳೂರು ದಕ್ಷಿಣ—ಅನುನೂಚಿತ ಜಾತಿಗಳು).—ಸ್ವಾಮಿ, ಈಗಾಗಲೇ ಅನೇಕ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಮಾತನಾಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಇವರಾದರೂ ಹಾಗೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತ ಈ ದಿವಸ ಅನೇಕ ಕೆರೆಗಳು ರಿಪೇರಿ ಆಗದೆ ಹಾಗೆ ನಿಂತಿರುತ್ತವೆಂದೂ, ಮತ್ತೆ ಅನೇಕ ಕೆರೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೂಳು ತೆಗೆಯುವ ಕೆಲಸ ನಡೆದಿಲ್ಲವೆಂಬ ಅಂಶಗಳನ್ನೇ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಈ ರಿಪೇರಿ ಮತ್ತು ಹೂಳು ತೆಗೆಸುವ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳು ಮುಲ್ಕು ಬೀಳುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಈ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಈ ದಿವಸ ಸಾಕಷ್ಟು ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಯಿಲ್ಲವೆಂಬುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಈ ಕೆರೆಗಳನ್ನು ಸರ್ವೆ ಮಾಡಲು ಸಾಕಷ್ಟು ಚಿಕ್ಕ ಕರೆ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಈಗಿರತಕ್ಕ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಸಾಲದು. ಈಗಿರತಕ್ಕ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯೇ ಈ ಎಲ್ಲ ಕೆರೆಗಳನ್ನೂ ತಿರುಗಿಕೊಂಡು ಸರ್ವೆ ಮಾಡಿ ಅನಂತರ ಅವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅಂದಾಜುಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಲ ಅವರಿಗೆ ಕಾಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಬೆಂಗಳೂರು ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಇಲಾಖೆ ಬಹಳ ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಈಗಿರತಕ್ಕಂಥ ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರೂ, ಸೂಪರಿಂಟೆಂಡೆಂಟ್ ಇಂಜಿನಿಯರೂ ಮತ್ತು ಬೆಂಗಳೂರು ಎಕ್ಸಿಕ್ಯೂಟಿವ್ ಇಂಜಿನಿಯರೂ ಬಹಳ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಶ್ರದ್ಧೆವಹಿಸಿ ಒಂದು ಶಿಸ್ತಿನಿಂದ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ತತ್ಪ್ರತಿ ನಮ್ಮ ಬೆಂಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಅವರು ಹಗಲೂ ರಾತ್ರಿ ಸಂಚಾರ ಮಾಡಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲ ಏನೇನು ಕೆಲಸಗಳು ನಡೆಯಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ನೋಡಿ ಆದಕ್ಕನುಸಾರವಾಗಿ ಕೆಲಸ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಎಸ್ಪಿಎಮ್‌, ಸರ್ವೆ ಇತ್ಯಾದಿ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ನ್ಯೂಟ್ರಿನಿ ಮಾಡಿ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಲು ತಕ್ಕಷ್ಟು ಚಿಕ್ಕ ಕರೆ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯಿಲ್ಲದೆ ಈ ಕೆಲಸಗಳು ಈ ದಿವಸ ಬಹಳವಾಗಿ ಮೂಲೆಗೆ ಬೀಳಲು ಕಾರಣವಾಗುತ್ತಿದೆ. ನಮ್ಮ ಬೆಂಗಳೂರು ಡಿವಿಜನ್‌ನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಡ್ರಾಫ್ಟ್‌ಮನ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಇದೆ. ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಡ್ರಾಫ್ಟ್‌ಮನ್‌ಗಳಿಲ್ಲ. ಪ್ರಾಂಶುಗಳನ್ನು ನ್ಯೂಟ್ರಿನಿ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಸಬ್ ಓವರ್‌ಸೀಯರುಗಳಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ತಯಾರಿಸಿದ ಎಸ್ಪಿಎಮ್‌ಗಳನ್ನು ನ್ಯೂಟ್ರಿನಿ ಮಾಡುವುದು ತಡವಾಗುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಈ ಹಣ ಬಹಳವಾಗಿ ಲ್ಯಾಪ್ ಆಗುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ವಾಗಿ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಒಂದು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಸಬ್-ಓವರ್‌ಸೀಯರ್‌ಗಳು ಯಾರು ಯಾರು ರಿಟೈರಾಗಿದ್ದಾರೋ ಅಂಥವರನ್ನು ಪುನಃ ಸರ್ವೀಸಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಈ ಮುಲ್ಕು ನಿಂತಿರತಕ್ಕಂಥ ಅಂದಾಜುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ನ್ಯೂಟ್ರಿನಿ ಮಾಡಿಸಿದರೆ ಅವು ಬೇಗ ಮಂಜೂರಾಗಲು ಒಂದು ಅವಕಾಶ ಸಿಕ್ಕಬಹುದೆಂದು ನಾನು ತಮಗೆ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಈ ಒಂದು ಸಲಹೆಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆರೆಗಳಿಗೆ ತೂಟು, ಕೋಡಿ ಇತ್ಯಾದಿ ಬಾಲುಗಳ ರಿಪೇರಿ ಕೆಲಸ ಆಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಈ ದಿವಸ ಆ ರೆವಿನ್ಯೂ ಇಲಾಖೆಗೂ ಮತ್ತು P.W.D. ಇಲಾಖೆಗೂ ಪತ್ರ ವ್ಯವಹಾರ ಮಾತ್ರ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ಕೆಲಸ ಮಾತ್ರ ನಡೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ನಾನು ಆ ಸಿಬ್ಬಂದಿ

ಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಇನ್ನು ಬೆಟ್ಟಕೋಟೆ ಕೆರೆ ಕಾಲುವೆ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮುಚ್ಚಿಹೋಗಿದೆ. ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ನಾರೆಯ ಕಾಂಗಾರಿಯೇ ನಡೆದಿಲ್ಲ. ನಾರೆಯ ಪ್ರದೇಶ ವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಜನರು ಸಾಗುವಳಿಗೆ ಆಕ್ರಮಿಸಿಕೊಂಡು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಪರಾಂಬರಿಸಲು ಸಾಕಷ್ಟು ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಇಲ್ಲದ್ದರಿಂದ ಈ ಕಾಲುವೆ ಕಾಮಗಾರಿ ನಡೆಯದೆ ಇದ್ದುದರಿಂದ ಈ ದಿವಸ ಅಲ್ಲಿ ಈ ಕಾಲುವೆಯೇ ಇಲ್ಲದೋಪಾದಿಯಲ್ಲಿ ಮುಚ್ಚಿಹೋಗಿದೆ. ಆ ಕೆರೆಯ ನೀರಲ್ಲಾ ಬೇರೆ ರೈತರ ಸಾಗುವಳಿ ಜಮೀನಿನಮೇಲೆ ನುಗ್ಗಿ ಹರಿಯುತ್ತಿದೆ. ಈ ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೂಡಲೆ ಗಮನಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೋರುತ್ತೇನೆ. ಇದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ ದೊಡ್ಡಬಳ್ಳಾಪುರದ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಕಸಬಾ ಹೋಬಳಿಯಲ್ಲಿ ತಳಗು ವಾರ ಕೆರೆಯ ಕೋಡಿ ಓಡದುಹೋಗಿದೆ. ಈ ಕೆರೆಯ ಕೋಡಿಯನ್ನು ಎತ್ತರಿಸಿ ಇದನ್ನು ಕೂಡಲೆ ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು. ಇನ್ನು ಪಿ.ಎಂ.ಐಫ್. ಯೋಜನೆಯ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಕೆರೆ ಅಂಗಳಗಳನ್ನು ಸಾಗುವಳಿಗೆ ಕೊಡಲಾಗಿತ್ತು. ಹೀಗೆ ಹಂಗಾಮಿ ಸಾಗುವಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದ ಜಮೀನನ್ನು ಆ ರೈತರು ಸಾಗುವಳಿ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಕೆರೆಯಲ್ಲಿ ಬೇಗ ಹೂಳು ತೂಟು ತುಂಬಿಕೊಳ್ಳಲು ಅವಕಾಶವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಹೀಗೆ ಹಂಗಾಮಿ ಸಾಗುವಳಿಗೆ ಕೊಡಲಾಗಿದ್ದಂಥ ಕೆರೆ ಅಂಗಳಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕೂಡಲೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ವಾಪಸ್ಸು ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಕೆರೆ ಕೋಡಿಯನ್ನು ಎತ್ತರಿಸಿ, ಮೆಕ್ಕಲು ಮಣ್ಣನ್ನು ತೆಗೆಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ದೇವನಹಳ್ಳಿ ತಟ್ಟಮಾಡನ ಹಳ್ಳಿ ಕೆರೆಗೆ ಫೀಡರ್ ಚಾನಲ್ ಮಾಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಹತ್ತಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಕೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಸರ್ವೇ ನಂದಿಲ್ಲ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಇಲಾಖೆಯವರಿಗೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಕೊಟ್ಟು ಜಾಗೃತ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸಬೇಕಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಕುಂದಾಣಿ ಹೋಬಳಿಯ ಸೋಲೂರು ಕೆರೆಗೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ರಿಪೇರಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಎಷ್ಟೇ ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು ಹಾಕಿದರೂ ಕೂಡ ಅವೆಲ್ಲಾ ರೆಕಾರ್ಡ್ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಇದೆಯೇ ಹೊರತು ಯಾವ ಕೆಲಸವೂ ಕೂಡ ಕಾರ್ಯತಃ ಜರುಗುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿ ಕೆಲಸ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಲು ಒಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನಾ ದರೂ ನೇಮಕ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಬೆಂಗಳೂರು ಉತ್ತರ ತಾಲ್ಲೂಕು, ದೇವನಹಳ್ಳಿ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಇನಾಂತ್ ಗ್ರಾಮಗಳು ಇವೆ. ಅಲ್ಲಿ ಜನಗಳಿಗೆ ಇನಾಂದಾರರು ಬಹಳ ತೊಂದರೆ ಕೊಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಆದಷ್ಟು ಜಾಗೃತ ಸರ್ವೇ ಮಾಡಿಸಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಹಂಚಿಕೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ಯಶವಂತಪುರದ ಹೋಬಳಿ ಕಾಮಾಕ್ಷಿ ಪಾಳ್ಯದ ಹತ್ತಿರ ನೀರು ಯಾವಾಗಲೂ ಹರಿದು ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಕಟ್ಟೆ ಹಾಕಿಕೊಟ್ಟರೆ, ಅದರ ಹಿಂದೆ 120 ಎಕರೆಯಷ್ಟು ವ್ಯವಸಾಯದ ನೀರಾವರಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ದಯವಿಟ್ಟು ನೆರವೇರಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ನಾಗವಾರ ಬೆಂಗಳೂರು ಕಸಬಾ ಹೋಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಟ್ಯಾನರಿ ಕೆಲಸ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇದೆ. ಚರ್ಮ ಹದ ಮಾಡುವವರು ವಿಪರೀತವಾಗಿ ಉಪ್ಪನ್ನು ಉಪಯೋಗ

ಗಿರಿ ಚರ್ಮ ಹದ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಚರ್ಮವನ್ನು ಶುಚಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗಿಸಿದ ನೀರನ್ನೆಲ್ಲಾ ನಾಗವಾರ ಕೆರೆಗೆ ಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಅಲ್ಲಿ ರೊಟ್ಟು, ದುರ್ವಾಸನೆ ವಿಪರೀತವಾಗಿದೆ. ಅದೂ ಅಲ್ಲದೆ ಭೂಮಿಯೆಲ್ಲಾ ಚೌಳು ಹಿಡಿದು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಸಾರ ಇಲ್ಲದೆ ಬೆಳೆಯಲ್ಲಾ ಹೋಗಿ ರೈತರಿಗೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ. ಆ ನೀರನ್ನು ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆಗೆ ತಿರುಗಿಸಬೇಕು ಇಲ್ಲದೇ ಇದ್ದರೆ ಅಲ್ಲಿನ ಭೂಮಿಯೆಲ್ಲಾ ಉಪ್ಪು ತಿಂದು ಹೋಗಿರುವುದರಿಂದ ಕಂದಾಯವನ್ನು ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

* Sri H. C. LINGA REDDY (Malur).—

I wish to speak only with regard to major tanks and compensation that is provided for being paid to landholders. With regard to tanks, I had put a question about major tanks, that is, under Demand No. 39A, in Malur Taluk. Unfortunately I was not present at the time to put supplementaries. The answer given was that the number of major tanks in Malur Taluk is 40 and the number that required repairs is 35 and the number of tanks that were repaired in the last three years is five. If this should be the state of affairs, I am afraid that something is wrong with the P. W. Department. If this should be the case with regard to major tanks, the position about minor tanks is worse. Though representations have been made on a number of occasions to the Government that the repair of these tanks has to be undertaken on a planned basis, for one reason or other, there is a good deal of delay and the repair of these tanks has not been attended to. I request the Government to take speedy steps and have these tanks repaired. After all, the availability of a very good tank to a village is an important factor. If there is water in the tank there will be water in the wells and the people of the village will be in a position to get paddy and ragi and also can grow vegetable and all that in the village. Therefore, though we have been demanding that the repairs of these major and minor tanks have to be undertaken on a planned basis, Government have not been in a position to give attention to it. It is very necessary that a survey is made of all the tanks, both major and minor and sufficient amount is provided for it. I find from the budget proposals that last year Rs. 19

lakhs had been spent and for this year only Rs. 14 lakhs. I think it is necessary to find out how many tanks require repairs and suitably the provision has to be enhanced.

About compensation to be paid to landholders, only Rs. 5,000 has been provided for it. I do not know whether this is a token provision or whether the Government will be in a position to put into force the Inams Abolition Acts, concerning Personal as well as Religious inams. To a question put by my friend Sri Papanna the answer given is that it is likely that it may take five years to put into force the Inam Abolition Acts. There was an agitation and a committee was appointed. It made a report and even the previous Government had brought forward a Bill and it was about to be passed; but later we passed the Bill and the Bill got stuck up with the India Government and only a year ago the President gave his consent and for the last one year it is pending with the Government. No action has been taken at all to put the Acts into force. What exactly is happening in the villages I am afraid the Government will not be in a position to know. Lands are being sold by the Inamdars to the raiyats at various rates. I request the Government to have survey and settlement introduced in the inam villages and put the two Acts into force. It is something like looking after the stables after the horse is stolen away. Just to bring to the notice of the Government the hardships of the tenants we agitated all these years that these two Acts should be put into force immediately. I am afraid the Government are not in a position to put these two Acts into practice and save the tenants from harassment. And sufficient compensation has not been provided at all in the Budget. I urge the Government to come to the rescue of the tenants by putting these two Acts into practice immediately.

11-30 A.M.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಎಂ. ಗೋವಿಂದರಾಜು (ನೆಲ ಮಂಗಲ).—ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿನ ಮೈನರ್ ಕೆರೆಗಳ ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ

(ಶ್ರೀ ಡಿ. ಎಂ. ಗೋವಿಂದರಾಜು.)

ಸೈಕಿಟರನೇಕರು ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಈಗ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ವಿಪ್ಲವಮಟ್ಟಿನ ಕೆಲಸ ನಡೆದಿದೆ, ಇನ್ನೂ ಎಷ್ಟು ಕೆಲಸಗಳು ಆಗಬೇಕಾಗಿವೆಯೆಂಬುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಈ ಇಲಾಖೆಯ ಕೆಲಸ ಬಹಳ ಆಶಾದಾಯಕವಾಗಿದೆ. ಆದರಲ್ಲೂ ಬೆಂಗಳೂರು, ತುಮಕೂರು ಮುಂತಾದ ಕೆಲವು ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟುಗಳು ಮಳೆಯ ನೀರಿನ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆಯೇ ನಿಂತಿರುವವುಗಳಾಗಿ ಅಲ್ಲಿನ ಕೆರೆಗಳಿಗೆ ನೀರು ಬಂದರೆ ಫಲ ಉಂಟು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಇಲ್ಲವಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟುಗಳ ಮೈನರ್ ಕೆರೆಗಳ ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೆಚ್ಚಿನ ನಿಗಾ ಕೊಡಬೇಕಾದದ್ದು ಅವರ ಮುಖ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಆಮೇಲೆ, ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರು ದೇಶದಲ್ಲಿನ ಮೇಜರ್ ಕೆರೆಗಳ ಹಿಂದುಗಡೆ ನೀರಿನ ಸರಬರಾಸು ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥಾರೂಪವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ leakageಗೆ ಅವಕಾಶವಾಗಿ ಒಂದು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಆಗುವಷ್ಟು ನೀರಿದ್ದರೂ ಅರ್ಧ ಬೆಳಗೊ ಕೂಡ ನೀರು ಒದಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಈ ಕಷ್ಟವನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಬೇಕಾದರೆ ಎಲ್ಲಾ ಮೇಜರ್ ಕೆರೆಗಳಿಗೂ ಸರಿಯಾದ Nala systemನ್ನು ತರಬೇಕು. ಕೆರೆಗಳನ್ನು ರಿಪೇರಿಮಾಡುವುದು ಎಷ್ಟು ಮುಖ್ಯವೋ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ನಾಲಾ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ತರುವುದೂ ಅಷ್ಟೇ ಮುಖ್ಯವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಹೊಸದಾಗಿ ಕೆರೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡುವ ಕೆಲಸವೂ ಬಹಳವಾಗಿ ಆಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಎಷ್ಟೋ ಕಡೆ ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ನೋಡುವುದೇ ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಕೆರೆಗಳನ್ನು ಹೊಸದಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟೇ ಶೇಕಡವಾರು ಆದಾಯ ಬರುತ್ತಿರಬೇಕೆಂದು ನಿಗದಿ ಮಾಡದೆ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಜನರ ಕಷ್ಟವನ್ನು ನೋಡಿ ಕೆರೆಗಳೇ ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲದಿರುವ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಉದಾರವಾಗಿ ಕೆರೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುವ ಮನೋಭಾವವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ಕಡೆ ನೆಲಮಂಗಲ, ಮಾಗಡಿ, ದೊಡ್ಡಬಳ್ಳಾಪುರ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ. ಅಂಥ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಕೆರೆಗಳನ್ನು ರಿಪೇರಿಮಾಡುವುದನ್ನೂ ಹೊಸ ಕೆರೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದನ್ನೂ ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಹಾಗೆ ರಿಪೇರಿಯಾಗಬೇಕಾಗಿರುವ ಕೆರೆಗಳಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ನೆಲಮಂಗಲದ ತಾಲ್ಲೂಕು ಮದಗದ ಕೆರೆ ಒಂದಾಗಿದೆ. ಬಹಳ ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದ ಕೆರೆ; ಒಡೆದು ಹೋಗಿ ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳಾಗಿವೆ. ಆ ಪ್ರಾಂತ್ಯದ ರೈತರು ಅದನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಪದೇ ಪದೇ ಅರ್ಜಿ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ 20 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಚರ್ಚೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇಷ್ಟು ದಿವಸಗಳಾದರೂ ಕಟ್ಟದೆ ಹಾಗೆಯೇ ನಿಂತಿದೆ. ಎಸ್ತಿ ಮೇಲುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, ಮತ್ತೆ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ತಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಎಸ್ತಿ ಮೇಲುಗಳನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೊಂದು ತತ್ವವಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿರಬೇಕು. ಈಗೇನಿದ್ದರೂ, ಎಸ್ತಿ ಮೇಲ್ ಆದ ಮೇಲೆಯೂ ಯಾರಾದರೂ interested ಪಾರ್ಟಿಗಳವರು ಸರ್ಕಾರದವರಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಪದೇ ಪದೇ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಿದರೆ ಜಾಗೃತ ಮಂಜೂರಾಗುತ್ತದೆ, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಮಂಜೂರಾಗದೇ ಕೊಳೆಯುತ್ತಾ ಬಿದ್ದಿರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ವಾಸಸ್ಥ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಈಗಲಾದರೂ ನೆಲಮಂಗಲದ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಮದಗದ ಕೆರೆಯ ಎಸ್ತಿ ಮೇಲನ್ನು ಜಾಗೃತ ತರಿಸಿಕೊಂಡು ಈ

ಸಾಲಿನ ಬಡ್ಡಿ ಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕೆ ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ರೈತರಿಗೆ ಅನುಕೂಲಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇದೇಲ್ಲೇ ಮೊಸರಹಳ್ಳಿಯ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟು ಉಳಿದಿದೆ. ಹತ್ತಿಪ್ಪತ್ತು ವರುಷಗಳ ಹಿಂದೆಯೇ ಅದರ ಸರ್ವೆ ಆಗಿದೆ. ಈಗ ಆ ಎಸ್ತಿ ಮೇಲಿನ ಗತಿಯೇನಾಯಿತೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಈ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟನ್ನು ಕೈಕೊಂಡರೆ ನೆಲ ಮಂಗಲ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ 2,000 ಎಕರೆಗಳು ಸಾಗುವಳಿಗೆ ಬರುತ್ತವೆ. ನಾಲ್ಕೈದು ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಇದನ್ನು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಈ ವರ್ಷವಾದರೂ ಇದನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಗೊಲ್ಲಹಳ್ಳಿ ಕೆರೆ ಕೂಡ ನೆಲಮಂಗಲ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿದೆ. ಇದಕ್ಕೂ ಎಸ್ತಿ ಮೇಲ್ ಆಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಜಾಗೃತ ಮಂಜೂರುಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳೂ ವ್ಯವಸ್ಥಿತ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕಾದದ್ದು ಮುಖ್ಯ. ಎಸ್ತಿ ಮೇಲ್ ಆದಮೇಲೆ ಇಷ್ಟೇ ದಿವಸದಲ್ಲಿ ಆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಲೇಬೇಕೆಂದು ಒಂದು ನಿಖರ ಮುಂದೆ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ತ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ, ಆ ಮೂಲಕ ರೈತಾಪಿ ಜನರಿಗೆ ಇರತಕ್ಕ ಕುಂದುಕೊರತೆಗಳನ್ನು ಜಾಗೃತ ಪರಿಹಾರಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಶ್ಯಕವಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುವುದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದುದು. ಸರ್ಕಾರದವರು ಇದನ್ನು ಗಮನಿಸುವರೆಂದು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ.

* ಶ್ರೀ ಟಿ. ಜಿ. ತಿಮ್ಮೇಗೌಡ (ತಿಪಟೂರು).— ಸ್ವಾಮಿ, ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ನೋಣವಿನಕೆರೆಯನ್ನು ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಅನೇಕ ಸಾರಿ ಮನವಿಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದರೂ ಇದುವರೆಗೂ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿಲ್ಲ. ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ದುರಸ್ತಿಗಾಗಬೇಕಾಗಿರುವ ಅನೇಕ ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ ಕೆರೆಗಳಿದ್ದರೂ ಒಂದನ್ನಾದರೂ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಯೇ? ನೋಣವಿನ ಕೆರೆಯ ವಿಚಾರದಲ್ಲಂತೂ ಅನೇಕ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಕೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಮಾನ್ಯ ನಟಿ ಮರು ಅವುಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವಾಗ, ಈ ಕೆರೆಯನ್ನು ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರಮಾಡುವುದರಿಂದ ಅದರ ಕೆಳಗಿನ ಕೆರೆಗಳಿಗೆಲ್ಲಾ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆಂದು ಜವಾಬು ಕೊಟ್ಟರು. ಅದರ ಈ ಕಾಮಗಾರಿಯನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ ನಮೂರು ಎಂಟು ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ನೀರು ವಸತಿ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರ ಮೇಲೆ 40,000 ರೂಪಾಯಿಗಳ ಎಸ್ತಿ ಮೇಲ್ ಕೂಡ ಆಗಿದೆ. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ಆಗಿದ್ದರೂ, ಇದು ಒಡೆದು ಹೋಗಿ 25-30 ವರ್ಷಗಳಾದರೂ ಕೂಡ ಸರ್ಕಾರದವರು ಗಮನ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಈ ಕೆರೆಯ ಹಿಂದೆ ತರೀ ಜಮೀನುಗಳಲ್ಲದೆ, ಬಾಗಾಯಿತು ಜಮೀನುಗಳೂ ಬಹಳವಾಗಿವೆ. ಊರ ಮುಂಭಾಗದಲ್ಲಿದ್ದು ಆ ನಾಲಾಯಿ ಹಳ್ಳಿಗಳ ದನಕರುಗಳಿಗೂ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗೆ ಆಧಾರವಾಗಿದೆ ಈ ಕೆರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅದಷ್ಟು ಈ ಕಾಮಗಾರಿಯನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಒತ್ತಾಯಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ನಾಗಪ್ಪ ಶೆಟ್ಟಿ (ಶಿವಮೊಗ್ಗ).— ಸ್ವಾಮಿ, ಕಂಟಿಬ್ಯೂಷನ್ ಮತ್ತು ವಾಟರ್‌ರೇಟ್ ಎಣ್ಣೆಕ್ಕುರಿ ಕುಟಿಯೆಂದು ಒಂದು ಕುಟಿಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಈಗ ಒಂದು ವರ್ಷದಕೆಳಗೆ ಎರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿದ್ದರು. ಈಗಿರುವ ಪ್ರಕಾರ ಮಳೆಯಿಂದ ಬೆಳೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಒಂದು ದರ, ಕೆರೆಯ ನೀರಿನಿಂದ ಬೆಳೆಮಾಡತಕ್ಕ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಒಂದು ದರ, ನಾಲೆಯ ನೀರಿನಿಂದ ಬೆಳೆಯತಕ್ಕ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಒಂದು ದರ ಎಂದು

ವಿಧಾಯಕವಾಗಿದೆ. ಹೀಗಿದ್ದು, ಅನುಸಾರವಾಗಿ ಕಂದಾಯವನ್ನು ವಸೂಲಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೊರತು, ಅದಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ರೈತರಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ದೊರೆಯುತ್ತಿದ್ದೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ನೋಡಿದ್ದೀರಿ. ಈಗ 20 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ನೋಡುವುದಾದರೆ, ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೊಸದಾಗಿ 10 ಕೆರೆಗಳನ್ನು ಕೂಡ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪಾಳೆಯ ಗಾರರು ಜನರ ಸಹಾಯದಿಂದ 25,000 ಕೆರೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿರುವಾಗ, ಅವುಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ರಿಪೇರಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೂ ಕೂಡ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಗಮನ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲವಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ವಿಷಾದಿಸುತ್ತೇನೆ. 20-30 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಕೆರೆ ನಾಡುರನ್ನು ಆಗಿದ್ದರೂ ಕಂದಾಯವನ್ನು ಮಾತ್ರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಹೊಸದಾಗಿ ರಿಪೇರಿ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ವಾಟರ್ ರೇಟ್ ಕೂಡಬೇಕೆಂದು ಆರ್ಡರ್ ಬೇರೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಇದು ತುಂಬ ಅನ್ಯಾಯವೆಂದು ಹೇಳಿದ ಮೇಲೆ ಇದಕ್ಕೊಂದು ಎಕ್ಸ್‌ಕ್ಯೂರಿ ಕಮಿಷಿಯನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಆ ಕಮಿಷಿಯವರು ಶ್ರಮವಹಿಸಿ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ಒಂದು ವರದಿಯನ್ನೊಪ್ಪಿಸಿದರೂ ಅದನ್ನೂ ಕೂಡ ಇದುವರೆಗೂ ಸರ್ಕಾರದವರು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಕಾರಣವೇನೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಕೆರೆಯ ರಿಪೇರಿಗೆ 10,000 ರೂಪಾಯಿಗಳು ಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ 100-150 ರೂಪಾಯಿಗಳ ಕಂಟ್ರಿಬ್ಯೂಷನ್ ಕೂಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಹೇಗೆ? ಮಳೆ ತರಿ ಜಮೀನಿಗೆ 2-0-0 ಕಂದಾಯ ಇದೆ, ಕೆರೆಯಿಂದ ಪೈರು ಮಾಡುವವರೂ ಐದು ರೂಪಾಯಿಗಳಂತೆ ಕೂಡಬೇಕೆಂದು ಇರುವಾಗ, ನಿರುನ್ನಿಲ್ಲವುದಿಲ್ಲ ರಿಪೇರಿ ಮಾಡಿಸಿ ಎಂದು ಕೇಳಿದರೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಮತ್ತೆ ವಾಟರ್ ರೇಟ್ ಮತ್ತು ಕಾಂಟ್ರಿಬ್ಯೂಷನ್ ಕೂಡಬೇಕೆಂದರೆ ಎಷ್ಟು ಅನ್ಯಾಯ!

ಈ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಏನಿದೆ ಎಂದು ಸರಕಾರದವರು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ, ಅದಷ್ಟು ಬೇಗ ವರದಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಬಹಳ ಜನಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬ ವಿಷಯವನ್ನು ತಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. 20-30-40 ವರ್ಷಗಳ ಕೆರೆಗೆ breach ಆಗಿರುವ ಕೆರೆಗಳು 150 ಇರಬಹುದು. ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ 3-4 ಇವೆ. ನೀರು ಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ, ಕಂದಾಯ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಲೇ ಇದ್ದಾರೆ. ಇಷ್ಟು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಕಂದಾಯ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಹಣದಿಂದ ಕೆರೆಗಳನ್ನು ರಿಪೇರಿ ಮಾಡಿದ್ದರೆ, ಎಷ್ಟೋ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಶಿವಮೊಗ್ಗದಲ್ಲಿ ಹುಂಗಾ ಅಣೆ ಕಟ್ಟಿ ಇದೆ. 40-50 ಮೈಲಿಗಳ ದೂರಕ್ಕೆ ಇದರಿಂದ ನೀರಿನ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ನದಿಯ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮೈಲಿಯ ಅಪರಣದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಉಪಯೋಗವಾಗುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಆಚೆ ಇರುವ ಜಮೀನುಗಳಿಗೆ ಉಪಯೋಗವಾಗುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಕಾನೇಹಳ್ಳಿ ಮತ್ತು ಬುತ್ತಿಹಳ್ಳಿ, ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಹಳ್ಳಿಗಳಿವೆ. ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಒಂದೊಂದು ಅಣೆಕಟ್ಟು ಕಟ್ಟಿದರೆ ನೀರು ನಿಂತು 2-3 ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ಜಮೀನು ಸಾಗುವಳಿ ಆಗುತ್ತದೆ ಇದು P.W.D.ಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಕಾನೇಹಳ್ಳಿ ಒಂದು reservoirನ್ನು ಕಟ್ಟಿದರೆ ಅಲ್ಲಿನ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. 30-40 ಚದುರ ಮೈಲಿ ವಿಸ್ತೀರ್ಣದಲ್ಲಿ (catchment area) ಮಳೆ ಬಿದ್ದು reservoir ಆಗುತ್ತದೆ. 5 ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ಜಮೀನು ಸಾಗುವಳಿ ಆಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಅಲ್ಲಿರುವ ಅನುಭವಶಾಲಿಗಳು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹಸೆಗೆರೆ ರೇಂಜಿನಲ್ಲಿ ಬುತ್ತಿಹಳ್ಳಿ ಕೆರೆ. ವನೇರು ವಿನಾಕಾರಣ ಉಪಯೋಗವಾಗದೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ

ಅಣೆಕಟ್ಟನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಹೊಸಕೆರೆಗೆ ಬಿಡುವುದರಿಂದ 1,500 ಎಕರೆಗಳ ಜಮೀನು ನೀರಾವರಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಶಿವಮೊಗ್ಗ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ 75 ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ಜಮೀನು ಸಾಗುವಳಿಗೆ ಯೋಗ್ಯವಾದುದ್ದು ಇದೆ. ನೀರಿನ ಅನುಕೂಲಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದೆ 20 ಹಳ್ಳಿಗಳ ಜನಗಳು ಬೇರೆ ಊರಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ, ಹಳ್ಳಿಗಳು ಬೇಟರಾಕೆ ಆಗಿವೆ, ಸಾಗುವಳಿ ನಿಂತು ಹೋಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಿರುವ ಕೆರೆಗಳನ್ನು ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರಮಾಡಿ, ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಅಣೆ ಕಟ್ಟಿ ಕಟ್ಟಿದರೆ, 6 ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ಜಮೀನು ಸಾಗುವಳಿಯಾಗುತ್ತದೆ. 12 ಮೈಲಿಗಳ ದೂರದಲ್ಲಿ 45" ಮಳೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಆ 40-50" ಮಳೆ ನೀರನ್ನು ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿ ಅಲ್ಲಿನ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡುವುದು ಸರ್ಕಾರದವರ ಮೊದಲನೆ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆ. ಅದಷ್ಟು ಬೇಗನೆ ಇದನ್ನು ಗಮನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಸರಕಾರದವರು ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಒಡ್ಡು ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಪಡುತ್ತಾರೆಯೆಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಈ ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

*ಶ್ರೀ ಎಫ್. ಸಿ. ನಾಗಯ್ಯರದ್ದಿ (ಗೌರಿಬಿದ ನೂರು).—ಸ್ವಾಮಿ, ಶ್ರೀ ಲಿಂಗಾರದ್ವಯವರು ಮಾತನಾಡಿದ ಮೇಲೆ ನಾನು ಮಾತನಾಡುವುದು ಅವಶ್ಯಕವಿಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೆ. ಆದರೆ ಬೇರೆ ವಿಷಯ ಮಾತನಾಡಿದರು. ಅದರಿಂದ ನಾನು ಒಂದು ಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅದರೆ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರ ಮುಂದೆ ಹೇಳಿ ಉಪಯೋಗವಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಗೊತ್ತಿದೆ. ಆದರೂ ಕೂಡ ಬೇರೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ನಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೇನಿದೆ, ನಮ್ಮ ನಿಲುವು ಏನಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಹುದೆಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ.

Mr. SPEAKER.—While the Hon'ble Member makes a speech, he should not cast aspersions against other State Governments.

ಶ್ರೀ ಎಫ್. ಸಿ. ನಾಗಯ್ಯರದ್ದಿ.—ವಿಷಯ ಮಾತ್ರ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. 1892 ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಮದರಾಸ್ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೂ ನಮಗೂ ಒಂದು ಮುಚ್ಚಳಿಕೆ ಆಯಿತು. ಈಗ 63-64 ವರ್ಷಗಳಾದುವು. ಆಗ ಇದ್ದ ಗೌರ್ನರ್, ಇಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಸ್ವೀಕೃತರಾದ್ದರಿಂದ ಒಂದು ಕರಾರನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಅದರಿಂದ ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಮಾರಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದರೆ ತಪ್ಪಾಗುವುದಿಲ್ಲ. 30 ಮೈಲಿ ದೂರದಲ್ಲಿ ಪಾಲಾರ್, ಚಿತ್ರಾವತಿ, ಪೆನ್ನಾರ್ ನದಿಗಳಿಗೆ ಅಣೆಕಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಅವರ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಾವಿರ ಮೈಲಿಗಳವರೆಗೂ 30 ಮೈಲಿ ಬಿಟ್ಟು ಆಚೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿದೆ. ಈಚೆಗೆ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು agreement ನ್ನು revise ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದರು. ಹಾಗೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವಾಗ 30 ಸಾವಿರ unit limit ಅವರಿಗೆ 3 ಸಾವಿರ unit limit ನಮಗೆ ಬರುವ ವಿಷಯವನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಪೆನ್ನಾರ್ ವಿಷಯ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಮೂರು ಸಾವಿರ ಯೂನಿಟ್ ಬಗ್ಗೆ ಚಾನಲ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಆ ಮೂಲಕ ಕೆರೆಗಳಿಗೆ ನೀರು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದರು. ಆದರೆ ನಮ್ಮ area ದಲ್ಲಿ 30 ಮೈಲಿಯೊಳಗೆ ಒಂದು ಅಣೆಕಟ್ಟನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಎಂದು ಮಾಡಿದರು. Draft ಬರೆಯುವ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿತ್ತು. ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಡ್ರಾಫ್ಟ್ ಗೆ ರುಜು ಹಾಕಿಲ್ಲ. ಅವರು ಹಿಂದೂಪುರದ ಹತ್ತಿರ ಪೆನ್ನಾರ್ ಕುಮದ್ವತಿಗೆ

(ಶ್ರೀ ಎಫ್. ಸಿ. ನಾಗಯ್ಯರೆಡ್ಡಿ.)

8-10 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡಿ ಒಂದು ಅಣೆಕಟ್ಟನ್ನು ಕಟ್ಟಿದರು. 20 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡಿ ಒಂದೆರಡು ಫೀಡರ್ ಚಾನಲ್‌ಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡರು. ನದಿಗೆ ಅಡ್ಡ ಹಾಕಿದ್ದೇ ಆದರೆ ಅವರಿಗೆ ಒಂದು ತೊಟ್ಟು ನೀರು ಕೂಡ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ, ಆದ್ದರಿಂದ ನಿಮ್ಮ draftಗೆ ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅದನ್ನು ಕಿವಿಗೆ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ಅವರು ಮಾತ್ರ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡರು. ಅವರು ಯಾವ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಕಟ್ಟಿರುವುದು? ನಮಗೆ 3 ಸಾವಿರ ಯೂನಿಟ್ಸ್, ಅವರಿಗೆ 30 ಸಾವಿರ ಯೂನಿಟ್ಸ್. ನಮ್ಮ ಕೇವಲ 3 ಸಾವಿರ ಯೂನಿಟ್ಸ್‌ಗೂ ಅಣೆಕಟ್ಟನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕರ್ತವ್ಯಭ್ರಷ್ಟರಾಗಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು. ಅವರಿಗೆ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವ ಯೋಗ್ಯತೆ ಇಲ್ಲ. ಅವರು ಮಾತ್ರ ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ನಾವು ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಪಟ್ಟಾಗ, ಚಿಂತಾಮಣಿಯ ಹತ್ತಿರ ವಿರುವ ಒಂದು ಹಳ್ಳಿಯಿಂದ 50 ಮೈಲಿ ದೂರದಿಂದ 500 ಜನಗಳು ಬಂದು ಅದನ್ನು ಕಿತ್ತುಹಾಕಿದರು. ನಮಗೆ ಅಣೆಕಟ್ಟನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ನೀರು ಕೊಡುವ ಯೋಗ್ಯತೆ ಇಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಏತಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದರು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ explanation ಕೊಡಲಿ. ಚಿತ್ರಾವತಿಗೂ ಹೀಗೆಯೇ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಪಾರಾರ್ ವಿಚಾರ ಇನ್ನೂ ವಿಚಿತ್ರ. ಶ್ರೀ ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಮೇಲೆ ಅವರು ಈ ರಿಕಾರ್ಡನ್ನು ತೆಗೆಸಿ ಇದನ್ನು ಮಾಡಿಸಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಇಲ್ಲದೇ ಇದ್ದುದು, ಈ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದವರು ಕೋಲಾರ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಏನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದು ನನ್ನ ಗಂತೂ ಅನುಮಾನವಾಗುತ್ತದೆ. ಪಾರಾರ್ basins ನಲ್ಲಿ ಸಾವಿರ ಕೆರೆಗಳಿವೆ. ಈಚೆಗೆ ಅವು silt ಆಗಿವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ 60 ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ 40 ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ಜಮೀನಿಗೆ ನೀರು ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ ಇಲ್ಲ. ಅವರಿಂದ ನಮಗೆ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರೂ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸುಮ್ಮನೆ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ sinister motive ಇದೆ. ತಾವು ಸುಮ್ಮನೆ ಇದ್ದರೂ ನಾವೇನೂ ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ, ಮದರಾಸ್ ಸರ್ಕಾರ, ಆಂಧ್ರ ಸರ್ಕಾರ, ಎಲ್ಲಾ ಬಂದರೂ resist ಮಾಡುವ ಶಕ್ತಿ ನಮಗೆ ಇದೆ. ನಾವು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಸರ್ಕಾರ ಏತಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಕರ್ತವ್ಯ ಭ್ರಷ್ಟರಾದರು ಎಂಬುದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ರಾಮನಾಗರ, ಬೇತ ಮಂಗಲ, ಮುದುವಾಡಿ ಮುಂತಾದ ಗ್ರಾಮಗಳ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಕೆರೆಗಳು silt ಆಗಿ ಮುಕ್ಕಾಲು ಭಾಗ ನೀರು ನಿಲ್ಲುವುದಿಲ್ಲ, ನಮಗೆ ಎಷ್ಟು silt ಆಗಿದೆಯೋ ನಮಗೆ ಎಷ್ಟು ನೀರು ಕಮ್ಮಿ ಬಿದ್ದಿದೆಯೋ ಅದನ್ನು ಮೊದಲು ಸರ್ಕಾರದವರು ಅಂದಾಜುಮಾಡಿ, wast weirನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿ, ನೀರನ್ನು ಮೊದಲದ್ದ ಹಾಗೆ ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕು. ಹೇಗಿದ್ದರೂ ಕಟ್ಟಿ ಹೆಸರು ಬಂದಿವೆ. ಕಟ್ಟಿ ಹೆಸರೇ ಇರಲಿ. ಕೃಷ್ಣ ರಾಜ ನಾಗರದಲ್ಲಿ ನೀರನ್ನು ಅನಾವಶ್ಯಕವಾಗಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿದರು ಎಂದು ಅವರ complaint. ಬಂಡಿತ ವಾಗಿಯೂ ನಮಗೆ ಬರುವಷ್ಟು ಭಾಗ ನೀರಿನಷ್ಟು ಮದರಾಸ್ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲಾ ಭಾಗದ ನೀರೂ ಆಂಧ್ರ ದೇಶಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಶ್ರೀ ಸುಂದರಯ್ಯನವರು ಎಲ್ಲಾ ತಲುಗು ರಾಜ್ಯ,

ಕೋಲಾರವನ್ನು ನಮ್ಮ ಅಂಧ್ರಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಎಲ್ಲರೂ ತಲುಗರೇ. ನಮಗೆ ಕೊಡತಕ್ಕ ಭಾಗ ಕೊಡಲಿ 30 ಸಾವಿರ ಯೂನಿಟ್ಸ್‌ನ್ನು ಅವರು ಪನ್ನಾರ್‌ನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ನಮಗೆ 3 ಸಾವಿರ ಯೂನಿಟ್ಸ್‌ಗೂ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲದೆ ನದಿಯ ನೀರು ಒಂದೇ ಸಮನೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದೆ. 2-3 ಮೈಲಿಗಳ ದೂರದಲ್ಲಿ ನೀರು ನಿಲ್ಲಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ. ಬೇಕಾದರೆ ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ನಾಳೆಯೇ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಅವರು ಎರಡು ಅಣೆಕಟ್ಟುಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ಕರಾರು ಮೀರಿ ಕಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಎರಡು ವಿಷಯಗಳಲ್ಲೂ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕರ್ತವ್ಯ ಭ್ರಷ್ಟರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕು. ಅವರ ಮೇಲೆ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಇದೆ. ವ್ಯತ್ಯಾಸವಾದರೆ, they will be liable to be removed. They will be impeached.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪ್ರಭಾಕರ್ (ನೆಲಮಂಗಲ-ಅನುಸೂಚಿತ ಜಾತಿಗಳು).—ಸ್ವಾಮಿ, ಪಬ್ಲಿಕ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ಇಲಾಖೆಯ ವಿಚಾರ ಬಂದಾಗಲೆಲ್ಲಾ ಈ ಇಲಾಖೆ ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚು ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡುವ ಇಲಾಖೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದ ಕೂಡಲೆ ಎಲ್ಲರ ದೃಷ್ಟಿಯೂ ಈ ಕಡೆ ಹೋಗುವುದು ಸಹಜ. ರೈತರ ಏಳಿಗೆಯಾಗಿ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಬೇಕೆಂದರೆ, ಪಬ್ಲಿಕ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ. ಅದುದರಿಂದ ಇದು ಎಷ್ಟು ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾವು ಹಾರೈಸುತ್ತೇವೋ ಅಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಅದು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು. ನೀರಾವರಿ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಬೇಕು, ಕೆರೆಗಳು ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಹೆಚ್ಚು ಹಣವನ್ನೊದಗಿಸುವಾಗ, ಈ ಇಲಾಖೆಯ personel ಅಥವಾ ಅಧಿಕಾರಿ ವರ್ಗ ಹೇಗಿದೆ, ಅವರಿಗೆ ಏನು ಕಷ್ಟವಿದೆ, ಹೇಗೆ ಇದನ್ನು ಪುನರ್ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬುದಕ್ಕೂ ಸರ್ಕಾರ ಹೆಚ್ಚು ನಿಗಾ ಕೊಡಬೇಕು. ಯೋಜನೆಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ನಾಡುವಾಗ, ಇದು ಚೆನ್ನಾಗಿಲ್ಲ, ಅದು ಚೆನ್ನಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವಾಗ, ಒಳಗಿದ್ದು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವರು, ಅದಿಗೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿದ್ದು ಕೊಂಡು ಅದಿಗೆ ಮಾಡುವವರ ಹಾಗೆ, ಇಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಮಾಡಿ ಹಣ ಖರ್ಚು ಮಾಡುವವರಾದ ಅಧಿಕಾರಿ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಏನು ಕಷ್ಟವಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನೂ ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕು. ಹಿಂದೆ ಶ್ರೀ ಮರಿ ಯಪ್ಪನವರು ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಈ ಪಬ್ಲಿಕ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ಪುನರ್ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಅಮೇಲೆ ಇದು ಹೆಚ್ಚು ಮುಂದುವರಿಯಲಿಲ್ಲ, ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕುಂಠಿತ ಮಾಡಿದರು.

ನಾನು ಹಿಂದೆ ಅನೇಕ ವೇಳೆ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ, ಕೆರೆಗಳು ಮತ್ತು ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ಸ್ಪೆಷಲ್ ಇಂಜಿನಿಯರನ್ನು ಹಾಕಬೇಕು. ಸ್ಥೂಲವಾಗಿ ಯೋಜನೆ ಮಾಡಿದರೆ, ಇದರಲ್ಲಿ ಮೇಜರ್, ಮೈನರ್, ಕಟ್ಟಡಗಳು, ನಾಲೆಗಳು, ಕೆರೆಗಳು ಈ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ವಿಭಾಗಮಾಡಿ, ಒಂದೊಂದರ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರಲ್ಲಿರಬೇಕು. ತೊಬ್ಬಲ್ಲದೇಯಿರುವ ಕೆರೆ, ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ ರಿಪೇರಿ ಇವುಗಳನ್ನು ಬೇರೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಈಗ ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಒಂದು hotch-potch methodsನಲ್ಲಿ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಆ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಟ್ಯಾಂಕ್ ರಿಪೇರಿಂಗ್ ನೋಡಿದ ಹೇಳಿ ಎಂದು ಯಾವುದಾದರೂ ಕೆರೆಯ ವಿಷಯ ಕೇಳಿದರೆ, ಅದರಲ್ಲಿ ಟಿಪ್ಪಣಿ ಸುಲ್ತಾನ್ ಕಾಲದಲ್ಲಿ, ಮಾಗಡಿ ಕೆಂಪೇಗೌಡನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆದ ಕೆರೆ ಎಂದು ಏನೇನೂ ಇದೆ, ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ

ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಆ ರಿಜಿಸ್ಟರು ಹೀಗಿರುವುದರಿಂದ ಈ ಹೊತ್ತು ಆ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವರನ್ನು ದೂರಿ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ. ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಏಕೆ ಉಂಟಾಯಿತು ಎಂಬುದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ನೋಡಿ ಸರಿಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕು.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ. 'ಷೆಡ್ಯೂಲ್ಡ್ ರೇಟ್ಸ್' ಎಂದಿದೆ. ಇದನ್ನು ಯಾವ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಮಾರ್ಕೆಟ್ ರೇಟುಗಳಿಗೂ ಇವಕ್ಕೂ ಏನು ಸಂಬಂಧವಿದೆ, ಯಾರನ್ನು ಕೇಳಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ಅಥವಾ ಫಾರಿನ್ ಎಕ್ಸ್‌ಚೇಂಜ್‌ನ್ನು ಏನಾದರೂ ಕೇಳಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಯೇ? ಅಥವಾ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರುಗಳ ಕಷ್ಟ ಸುಖಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು, ಅವರ ಕಷ್ಟದ ಮೇಲೆ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಯೆ, ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಬೆಲೆಗಳ ಮೇಲೆ ನಿರ್ಧಾರ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಯೆ ಎಂಬುದು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಈ ಷೆಡ್ಯೂಲ್ಡ್ ರೇಟುಗಳು ಆಡಿಟ್‌ಗೆ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಇದೂ ಆಡಿಟ್‌ಗೆ ಸಿಕ್ಕುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿ, ಈ ರೇಟು ಗೊತ್ತುಮಾಡುವುದು ಸರಿಯೇ ಇಲ್ಲವೇ, ನ್ಯಾಯವೇ ಅನ್ಯಾಯವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇದು ಚೆಕ್‌ಕರ್ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು, ಭಯಪಡಬಹುದು; ಇದಕ್ಕವಕಾಶವಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರ ನಿಗಾ ಕೊಡಬೇಕು.

ಸ್ಥಳೀಯ ಕಷ್ಟ ಸುಖಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಹೇಳುವುದು ಖೋತಾ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಚರ್ಚಿಸುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಭಾವಿಕ. ಸಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಕೆಲವು ತೊಂದರೆಗಳನ್ನು ಹೇಳಿರುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಗೋವಿಂದರಾಜ್ ಅವರನ್ನು ವಂದಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಕೆಲವು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ನಾನೂ ಅವರೂ ತರುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ಹೇಳಿದರೆ ನಮ್ಮ ಕಷ್ಟ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕೈಗನ್ನಡಿಯ ಹಾಗೆ ತಿಳಿಯಬಹುದು. ನೆಲಮಂಗಲ ತಾಲ್ಲೂಕು ಮೈದಾನಪ್ರದೇಶ. ಅಲ್ಲಿ ಕೆರೆಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿಲ್ಲ, ನದಿಯ ವ್ಯಾಲಿ ಕೂಡ ಇಲ್ಲ. ಮಾಗಡಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲೇನೋ ಪ್ರಕೃತಿ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿವೆ, ಅಲ್ಲಿನವರಿಗೆ ಅದರಿಂದ ಸಹಾಯವಾಗಿದೆ. ನೆಲಮಂಗಲ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿರುವ ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ಕೆರೆಗಳೂ ಹೊಳಾ ತುಂಬಿಕೊಂಡಿವೆ. ಇವುಗಳ ಹೊಳಾ ತಗ್ಗಿಸಿಕೊಡಿ ಎಂದು ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಕುಮುದ್ವತಿ ವ್ಯಾಲಿ ಒಂದುವಿನಾ ನೆಲಮಂಗಲ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಬೇರಾವ ಪ್ರಕೃತಿಯ ಸಹಾಯವೂ ಇಲ್ಲ. 1900ನೆಯ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯನವರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಎಕ್ಸ್ಟ್ರೀಯಾ ಆಸ್ಟ್ರೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕುಮುದ್ವತಿಗೆ ಕಟ್ಟಿಕಟ್ಟಿ ಬೇಕೆಂದು ಹತ್ತಾರು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿ ಬೆಂಚ್ ಮಾರ್ಕ್ ಸೋಲ್ವೆನ್ಸ್ ಹಾಕಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಮುಂದೆ ಸರ್ಕಾರ, ಅಂದರೆ, ದಿವಾನ್‌ರುಗಳು ಬದಲಾವಣೆ ಆಗುವುದರಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಅಲ್ಲಿಗೇ ಕೈಬಿಟ್ಟರು. ಸುಮಾರು ಎರಡುಲಕ್ಷಕ್ಕೆ ಯೋಜನೆ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಕೊನೆಗೆ ಅದೇನಾಯಿತು ಎನ್ನುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಆ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ರಿಕಾರ್ಡುಗಳು ಕೂಡ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಸರ್ವೆಮಾಡಿದವರು ನಿಮ್ಮ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಕ್ಯಾಂಪ್ ಮಾಡಿದ್ದಾಗ, ಒಂದು ಅಂಗಡಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಆ ಅಂಗಡಿಯವನ ರೆಕ್ಕೆದ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಆ ತಾರೀಖು ಸಿಕ್ಕಿತು. ಅದನ್ನು ನೋಡಿದ ನಾನು ಶಾನುಭೋಗರಲ್ಲಿ ವಿಚಾರಿಸಿ ತಾರೀಖು ಮುಂತಾದ ಕೆಲವು ವಿವರಗಳನ್ನು ಹುಡುಕಿ, ಅದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ

ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದೆ. ಆಮೇಲೆ ಎಗ್ನಿಕ್ಯುಟಿವ್ ಇಂಜಿನಿಯರನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಹುಡುಕಲು ಆ ಬೆಂಚ್ ಮಾರ್ಕ್ ಕಲ್ಲುಗಳೂ ಸಿಕ್ಕಿದವು. ಆ ಕಲ್ಲಿನ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಖೋತಾ ಸೂಚನೆ, ನಿರ್ಣಯ, ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿ, ನಿಜಾಂಶವನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಒತ್ತಾಯಮಾಡಿದೆವು. ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅದನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಆಶ್ವಾಸನೆ ಕೊಟ್ಟರು, ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡರು, ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡಿದರೆ, ನೆಲಮಂಗಲ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ಮತ್ತು ಮಾಗಡಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಎಂಟುನೂರು ಎಕರೆಯಷ್ಟು ಜಮೀನು ತರಿಯಾಗುವ ಸಂಭವವಿದೆ. ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಸೌಲಭ್ಯ ಇನ್ನಾವುದೂ ಇಲ್ಲ. ಸಾವಿರಾರು ರೈತರಿಗೆ ಇದರಿಂದ ಸಹಾಯವಾಗುವುದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಇಷ್ಟು ಒತ್ತಾಯಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ತಿಪ್ಪಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ಕೆರೆಗೆ ಇದು ಒಂಬತ್ತು ಹತ್ತು ಮೈಲಿ ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಈಗ ತಿಪ್ಪಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ಕೆರೆಗೆ 'ಸಿಲ್ವೆಡ್ಯಾಮ್' ಕಟ್ಟಬೇಕೆಂದೂ ಅದನ್ನು ಕಟ್ಟದಿದ್ದರೆ ಅದು ಹೊಳಾ ತುಂಬುತ್ತದೆಂದೂ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇದನ್ನು ಕಟ್ಟಿದರೆ ಸಿಲ್ವೆಡ್ಯಾಮ್ ಬೇಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕೂಡ ಇದನ್ನು ಕಟ್ಟಬೇಕು. ಆ ಸ್ಥಳದ ಕೆಲವರು ಕಟ್ಟಕೂಡದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಬೆಂಗಳೂರು ನೀರು ಸರಬರಾಯಿ ಇಲಾಖೆಯವರು ಎಲ್ಲ ಕಟ್ಟಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೋ ಆ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ರೈತರ ಸಮ್ಮೇಳನ ಕರೆದು ಇದರ ಪರ ಮತ್ತು ವಿರೋಧವಿರುವ ರೈತರನ್ನು ಸೇರಿಸಿ, ಒಂದು ನಿರ್ಣಯಕ್ಕೆ ಬರುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆಂದು ಪಬ್ಲಿಕ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಹೇಳಿದರು. ಆ ಯೋಜನೆ ಈಗ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಸರ್ಕೆನಲ್ಲದೆಯೆಂದು ಕೇಳಿದೆ. ಅವರು ಇದಕ್ಕೆ ಖರ್ಚು ಹೆಚ್ಚೆಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಕೊಡುತ್ತಾರೋ ಏನೋ ತಿಳಿಯದು. ಏನೇ ಆದರೂ ಅದನ್ನು ಮಾಡದೇಯಿದ್ದರೆ ಅಲ್ಲಿನ ರೈತರು ತಂಡೋಪ ತಂಡವಾಗಿ ಅರಾರ ಕಛೇರಿಯ ಮುಂದೆ ಬಂದು ನಿಲ್ಲುತ್ತಾರೆ.

12 NOON.

ನಾನು ಹೇಳುವುದೇನೆಂದರೆ ಇಷ್ಟು ದೂರದ ಆ ಕೆರೆಗೆ ಇದೆ. ಅದುದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಕೆರೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿದರೆ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ನೀರು ಸರಬರಾಯಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಆಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದರೆ ಇದು ನನಗೇ ಅರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ತಿಪ್ಪಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿ ಕೆರೆ ತುಂಬಿ, ಅದರ ಕೆಳಗೆ ಒಂದು ಕೆರೆ ಕಟ್ಟಿದರೆ, ಅದಕ್ಕೂ ನೀರು ಉಳಿಯುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ, ಇದಕ್ಕೆ ಮೇಲ್ಕಡೆ ಒಂದು ಕೆರೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಅದರ ನೀರನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಾದರೆ, ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ನೀರು ಸರಬರಾಯಿ ಮಾಡಲು ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಯಾಕೋ ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅದುದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಎಲ್ಲ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಈ ಒಂದು ಕೆರೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಟ್ಟು ಉಪಕಾರ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಲ್. ಸಿದ್ದಪ್ಪ (ಚನ್ನಗಿರಿ).—ಸ್ವಾಮಿ, ಈ ಡಿಮಾಂಡಿನ ಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ತಮ್ಮ ಅವಗಾಹನೆಗೆ ತರಬೇಕೆಂದು ನನ್ನ ಅಭಿರಾಜ್, ಹಿಂದಿನ ಫ್ರೆಸಿಲಿಡಿಂಗ್

(ಶ್ರೀ ಎಲ್. ಸಿದ್ದಪ್ಪ.)

ನಲ್ಲಿ ಇಂಡೆಕ್ಸ್ ಇರುತ್ತಿತ್ತು, ಎಂದರೆ ರೆಫರೆನ್ಸ್ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಅನುಕೂಲವಿತ್ತು. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಬರತಕ್ಕ ಪೈಸೀಡಿಂಗ್‌ನಲ್ಲಿ ಇಂಡೆಕ್ಸ್ ಇಲ್ಲದೆ ಇರುವುದರಿಂದ ನಾವು ಹಿಂದಿನ ಪೈಸೀಡಿಂಗ್‌ನಲ್ಲಿ ರೆಫರೆನ್ಸ್ ನೋಡಬೇಕಾದರೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ದಿವಸದ ಪೈಸೀಡಿಂಗ್ ನೋಡಬೇಕು. ಅದುದರಿಂದ ದಯವಿಟ್ಟು ಇಂಡೆಕ್ಸ್ ಇರುವ ಹಾಗೆ ಪೈಸೀಡಿಂಗ್ ಪ್ರಿಂಟ್ ಮಾಡಿಸಿ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕು.

ಇನ್ನು ಈ ಡಿವ್ಯಾಂಡಿನ ಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ಅವಗಾಹನೆಗೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಚನ್ನಗಿರಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಾವಿನಹೊಳೆ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಸುಮಾರು ಮೂರು-ನಾಲ್ಕು ಸಲ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದೆ. ಈ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ 1948ನೆಯ ಇಸವಿ ಡಿಸೆಂಬರು ಒಂದನೇ ತಾರೀಖು ಮಂಜೂರಾಯಿತು. 1952ನೆಯ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಅಕ್ಟೋಬರು ಅದಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡುತ್ತ ಈ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ 1948ನೆಯ ಇಸವಿ ಡಿಸೆಂಬರು ಮಾಹೆ ಒಂದನೆಯ ತಾರೀಖು ಮಂಜೂರಾಯಿತು ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದರು. ಸರ್ಕಾರದವರು ಇದನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿರಬೇಕಾದರೆ ನನಗೆ ತಿಳಿದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ ಎಂದು ಕಂಡು ಬಂದಮೇಲೆಯೇ ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ. 1950-51ರಲ್ಲಿ ಬಡ್ಡೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ 30 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿದರು. 1951-52ರಲ್ಲಿ ಪುನಃ 50 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಯಿತೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಹಣವನ್ನು ಬಡ್ಡೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಿದ್ದೇ ಹೊರತು ಕೆಲಸವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಯಾಕೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲಿಲ್ಲವೆಂದರೆ ಈ ನದಿಯೊಳಗೆ ನೀರು ಕಡಿಮೆ ಬರುವುದರಿಂದ ಕೆಲಸ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. 1953-54ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಇದೇ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಹಾಕಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಜವಾಬು ಕೊಡುವಾಗ ಇಲ್ಲಿಂದ ಕೆಳಗೆ ಸೂಳೆ ಕೆರೆಗೆ ನೀರು ಹೋಗುತ್ತದೆ, ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ನ್ನು ಕಟ್ಟಿದರೆ ಸೂಳೆ ಕೆರೆಗೆ ನೀರು ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಇದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. 1955ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಅದರ ಕೆಳದಿ ವರ್ಷ ಒಂದು ಇನ್‌ಟರ್‌ಮೀಡಿಯೇಟ್ ಜವಾಬು ಕೊಡುತ್ತ ಭದ್ರ ರಿಸರ್ವಾಯರ್ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ನಿಂದ ಈ area serve ಆಗುತ್ತದೆ ಅದುದರಿಂದ ಇದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಒಂದೊಂದು ಸಲ ಕೇಳಿದಾಗಲೂ ಕೂಡ ಒಂದೊಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಜವಾಬು ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಮರಾಮತ್ತು ಶಾಖೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಪತ್ರ ಬರೆದು ಮಂತ್ರಿಗಳ ಛೇಂಬರಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಾಟಿಂಗ್ ಮಾಡಿ ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರವರನ್ನು ಕರೆಸಿ, ಪಬ್ಲಿಕ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯವರನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡರೆ ನಾನೂ ಬರುತ್ತೇನೆ, ವಿಚಾರ ಮಾಡೋಣವೆಂದು ತಿಳಿಸಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು 8-10 ತಿಂಗಳ ಕೆಳಗೆ ಪಬ್ಲಿಕ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯವರಿಂದ ಜವಾಬು ಬಂತು. ಅದರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ನ್ನು ಪುನಃ ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರವರಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿ ದ್ದೇವೆ. ಈಗಿನ ತತ್ಕಾಲದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಅನುಸರಿಸಿ, ಎಸ್‌ಮೇಲೂ ರಿವೈಸ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕಳುಹಿಸಿ ದ್ದೇವೆ. ಅದು ಬಂದನಂತರ ಒಂದು ಮಾಟಿಂಗ್ ಮಾಡುವುದು ನೂಕುವೇ ಹೊರತು ಈಗಲೇ ಒಂದು ಮಾಟಿಂಗ್ ಕರೆಯುವುದು ಅನಾವಶ್ಯಕವೆಂದು ಅಭಿ

ಪ್ರಾಯವನ್ನು ತಿಳಿಸಿದ್ದರು. ಅದನ್ನು ನಾನೂ ಒಪ್ಪಿ ಕೊಂಡೆ. ಮೊದಲನೆ ಪಾಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆ ಯಲ್ಲಿ ಈ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಸೇರಿತ್ತು. ಅದರಲ್ಲಿ ಸೇರಿದ್ದರಿಂದ ಈ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಮುಗಿಸುತ್ತಾರೆ ಎಂಬ ಭರವಸೆ ಇತ್ತು. ಈಗ ಮೊದಲನೆ ಪಾಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆ ಮುಗಿಯಿತು. ಆದರೆ ಕೆಲಸವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ಪುನಃ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿಸಿ ಎರಡನೇ ಪಾಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಸೇರಿಸಿದ್ದಾರೆಯೇ ಎಂದರೆ ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಇಲ್ಲ. ಯಾತಕ್ಕೆ ಹೀಗಾಯಿತು ಎನ್ನುವುದು ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲ. ಚನ್ನಗಿರಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಭದ್ರ ರಿಸರ್ವಾಯರಿನ ನಾರೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರೂ ಉಡುಪು ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವಹಾಗೆ ಕನಬ ಮತ್ತು ಟಿಬ್ರಾಣಿ ಹೋಬಳಿಗಳಿಗೆ ಅದರಿಂದ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸಂತೆಬೆನ್ನೂರು ಮತ್ತು ಬಸವಾನಿ ಹೋಬಳಿಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಕನಬ ಹೋಬಳಿಯ ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ಗ್ರಾಮಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮಾವಿನ ಹೊಳೆ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಸುಮಾರು 10-15 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ ನಡೆದು, ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ನ್ನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿ ಎಂಟು ವರ್ಷಗಳ ಕಿಂದೆಯೇ ಮಂಜೂರಾಗಿ, ನಂತರ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳು ಹಣವನ್ನು ಬಡ್ಡೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಿದ್ದರೂ ಸಹ ಕೆಲಸವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೆ ಇರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಬಹಳ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಯಿತು. ಅಲ್ಲಿಂದೀಚೆಗೆ ಇದನ್ನು ಯಾಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಕೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ ಒಂದೊಂದು ಸಲ ಒಂದೊಂದು ರೀತಿಯ ಜವಾಬು ಕೊಡುತ್ತಿರುವುದು ತುಂಬ ವಿಪಾದವಾದ ಸಂಗತಿ. ಈಗರಾದರೂ ಈ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಗಮನಕೊಟ್ಟು, ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುವ ಹಾಗಿರಬೇಕು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿಸಿ, ಹಿಂದೆ ತಯಾರು ಮಾಡಿರುವ ಅಂದಾಜುಗಳನ್ನು ಬೇಕಾದರೆ ರಿವೈಸ್ ಮಾಡಿಸಿ ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಕೂಡಲೇ ಮಾಡಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಮಾತ್ರ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಕೊಟ್ಟ ಬಸವನಗೌಡ (ಕೂಡ್ಲಿಗಿ).— ಸ್ವಾಮಿ, ನೀರಾವರಿ ಮನವಿಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾನು ಒಂದೆರಡು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಇರಿಗೇಷನ್ ಆಕ್ಟ್‌ನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಆಕ್ಟ್ ಪ್ರಕಾರ ಕೆರೆಗಳ ರಿಪೇರಿ ಮಾಡಿದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಅರ್ಧ ಭಾಗವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರೂ ಮತ್ತು ಇನ್ನು ಅರ್ಧ ಭಾಗವನ್ನು ರೈತರೂ ಕೊಡಬೇಕು. ಮತ್ತು ನೀರು ಸರದಿ ಸಹ ಕೊಡಬೇಕು. ಕೆರೆ ರಿಪೇರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಖರ್ಚಾಗುತ್ತದೆಯೋ ಅದರ ಮೇಲೆ ಶೇಕಡ 3-ಶೇಕಡ 4 ಪ್ರತಿಪಲ ಬರುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಇದುವರೆಗೂ ಈ ರೀತಿಯ ಅಭ್ಯಾಸವಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರದವರೇ ರಿಪೇರಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಯೇ ಹೊರತು ರೈತರಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಪದ್ಧತಿ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಈಗ ಮೈಸೂರು ಇರಿಗೇಷನ್ ಆಕ್ಟ್ ಬಳ್ಳಾರಿಗೆ ಅನ್ವಯಿಸಿರುವುದರಿಂದ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಚಿಂತಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ತಮಗೆ ಹಣ ಬರುವ ಬಾಬುಗಳಿಗೆಲ್ಲ ಒಂದು ಕಾನೂನು, ತಾವು ಕೊಡಬೇಕಾದದ್ದಕ್ಕೆ ಮತ್ತೊಂದು ಕಾನೂನು, ಹೀಗೆ ಮದರಾಸು ಮತ್ತು ಮೈಸೂರು ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಿರುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಜಾರಿ ಯಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಸರಿಯಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ತಾವು ಬೇಕಾದರೆ ಎಲ್ಲ ಮೈಸೂರು ಆಕ್ಟ್‌ಗಳನ್ನೂ ಜಾರಿಗೆ ತಂದು ತಕ್ಷಣ ಮದರಾಸು ಆಕ್ಟ್‌ಗಳನ್ನು

ರದ್ಧಮಾಡಿ, ಅಥವಾ ಮದರಾಸು ಆಕ್ಟ್‌ಗಳನ್ನೇ ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಬನ್ನಿ. ತಾವು ಮದರಾಸು ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ಕೆಲವನ್ನೂ, ಮೈಸೂರು ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ಕೆಲವನ್ನೂ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟಿರುವುದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೇ ಕಠಪ್ಯೂಸ್ ಆಗಿದೆ. ಒಂದು ಆರ್ಡರ್ ಕೊಡಬೇಕಾದರೆ ಒಂದು ಸಲ ಮೈಸೂರು ಆಕ್ಟ್ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಮತ್ತೊಂದು ಸಲ ಅಂಥದೇ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಮದರಾಸು ಆಕ್ಟ್ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ಕಠಪ್ಯೂಷ್ ಆಗಿ ಆದಳೆಂತದ ತೊಂದರೆ ಬಹಳ ಇದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಮೈಸೂರು ಆಕ್ಟ್‌ಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ವಾಪಸು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಮದರಾಸು ಆಕ್ಟ್‌ಗಳನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿ ಅಥವಾ ಎಲ್ಲ ಮೈಸೂರು ಆಕ್ಟ್‌ಗಳನ್ನೂ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಿ. ಯಾವ ರೀತಿಯಾದರೂ ನಮಗೆ ಸಮ್ಮತಿಯುಂಟು.

ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕೆರೆಯ ರಿಪೇರಿಯಾಗಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಅದಕ್ಕೆ ಫೀಡರ್ ಚಾನಲ್ ಸರಿಯಿಲ್ಲ. ನ್ಯೂಯಿಸ್ ಇಲ್ಲ, ಕೆರೆ ಸರಿಯಾಗಿ ತುಂಬುವುದಿಲ್ಲ. ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಸಲ ಮಾತ್ರ ತುಂಬುತ್ತಿತ್ತು. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಕೆರೆಯನ್ನು ರಿಪೇರಿ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದೆವು. ಅದಕ್ಕೆ ನಮಗೂ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಅಂದಾಜು ಮಾಡಿದರು. ಅದರಲ್ಲಿ ಅರ್ಧ ಭಾಗವನ್ನು ಕಂಟ್ರಿಬ್ಯೂಷನ್ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದರು. ಆದಾಗ ಒತ್ತಾಯಮಾಡಿ ಶೇಕಡ 25ಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಸಿದೆವು. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ water rate ಪ್ರತಿ ವರ್ಷವೂ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದರು. Water rate ಕೊಡುವುದು ಕಷ್ಟ, ಯಾಕೆಂದರೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಲ್ಯಾಂಡ್ ರೆವಿನ್ಯೂ ಮದರಾಸು ರೂಲ್ಸ್ ಪ್ರಕಾರ ಬಹಳ ಜಾಸ್ತಿ ಇದೆ. ಎಕರೆಗೆ 10-12 ರೂಪಾಯಿಗಳು ಕಂದಾಯವನ್ನು ಪ್ರತಿ ವರ್ಷವೂ ಕೊಡಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಕಡೆ ಕೆರೆಗಳು ಮೂರು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸಲ ತುಂಬುತ್ತವೆ. ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಅರ್ಧ ಕೆರೆ ತುಂಬಿದರೂ ಸಹ ನಾರ್ಸಾಣ್ ಬೆಳೆ ಅಥವಾ ಎಂಟಾಣ್ ಬೆಳೆಗಿಂತಲೂ ಕಡಿಮೆ ಬಂದರೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಿವರಗಳನ್ನೂ ಬರೆಯಬೇಕು. ಆದರೆ ಈ ಲೆಕ್ಕಗಳನ್ನು ಶ್ಯಾನುಭೋಗರು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಎಂಟಾಣ್ ಮೇಲ್ವಿಟ್ಟು ಬೆಳೆಯಾಯಿತೆಂದು ಬರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಭೂಕಂದಾಯ ಕೊಡುವುದು ಮಾತ್ರ ತಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ನಮಗೆ ರಿಬರ್ನ್ ಮಾತ್ರ ಏನೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಅದೇ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹಣ ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಇಷ್ಟೇ ರಿಬರ್ನ್ ಇರಬೇಕು ಎನ್ನುವುದು ಬಹಳ ಅನ್ಯಾಯವಾದದ್ದು. ಕೆರೆಗಳ ಅಂದಾಜು ಮೇಲೆ ಕಂಟ್ರಿಬ್ಯೂಷನ್ ಕೊಡಬೇಕು, ಆ ಕಡೆ ನೀರು ಸರದಿ ಕೊಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಲ್ಯಾಂಡ್ ರೆವಿನ್ಯೂ ಮದರಾಸ್ ರೇಟ್ ಪ್ರಕಾರ ಕೊಡಬೇಕು. ಇದು ಯಾವ ನ್ಯಾಯ? ಮೈಸೂರು ರೇಟ್ ಪ್ರಕಾರ ಕೊಡಾಯಿ ಮಾಡಿ, ನಾವು ಕಂಟ್ರಿಬ್ಯೂಷನ್ ವಗೈರಿ ಕೊಡಲು ಸಿದ್ಧರಾಗಿದ್ದೇವೆ. ಆಕಡೆ ಮದರಾಸ್ ಆಕ್ಟ್ ಇಲ್ಲ, ಈಕಡೆ ಮೈಸೂರು ಆಕ್ಟ್ ಇಲ್ಲ, ಹೀಗೆ ಏನೋ ಒಂದು ರೀತಿಯಾಗಿ ಎರಡೂವರೆ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟಿದ್ದೇ ಸಾಕು. ಇನ್ನು ಮುಂದಾದರೂ ಈ ರೀತಿಯ ತೊಂದರೆಯನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ. ಕೊಟ್ಟೂರು ಕೆರೆ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ಟೆಲ್ಲರ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಅಂದಾಜಾಗಿದೆ. ಅದರ ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟು 800 ಎಕರೆಯಿದೆ; ರಿಪೇರಿ ಮಾಡಿದರೆ 400 ಎಕರೆ ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟು ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ನಾವು ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ 8-10 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಮೇಲ್ವಿಟ್ಟು ಕಂದಾಯ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಕೆರೆ

ಬಹಳ ಹಿಂದೆಯೆ ಕಟ್ಟಿದ್ದು. ಹೊಸದಾಗಿ ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಿಗೆ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಮೈಸೂರು ಆಕ್ಟ್ ಪ್ರಕಾರ ಕಂಟ್ರಿಬ್ಯೂಷನ್ ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ, ವಾಟರ್ ರೇಟ್ ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ದರವನ್ನು ಮೈಸೂರು ಆಕ್ಟ್ ಪ್ರಕಾರ ರಿವೆನ್ಯೂ ಮಾಡಬೇಕು. ಒಟ್ಟು 1,200 ಎಕರೆ ಡರಿಯಾಗುವುದರಿಂದ ಜಾಗೃತ ಈ ಕೆಲಸವಾಗಬೇಕು. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಕೆರೆ ರಿಪೇರಿಯಾಗಿಲ್ಲ. ಅವನ್ನು ಜಾಗೃತ ರಿಪೇರಿಮಾಡಿ ಜನರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕು.

*ಶ್ರೀ ಎ. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿಗೌಡ (ಹುಲಿಯೂರು ದುರ್ಗ).—ಸ್ವಾಮಿ, ಈ ಸಭೆಯ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಡಿಮಾಂಡಿನ ಮೇಲಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಬಡ್ತಿಟ್ಟ ನಮೂನಾಗಲಿ ಮಾತನಾಡಿ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅದನ್ನು ನೋಟ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಉತ್ತರ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ, ಮುಂದೆ ನಾವು ಹೇಳಿದ ಕೆಲಸವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಕಷ್ಟ ಪರಿಹಾರವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದಕ್ಕಿಂತಲೂ ನಾವು ಮಾತನಾಡುತ್ತೇವೆ. ಇದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಮೊದಲು ತಿಳಿಸಿ ನನ್ನ ಭಾಷಣವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುತ್ತೇನೆ.

Sri H. M. CHANNABASAPPA (Minister for Industries).—I would like to submit that I am noting down every point raised by Hon'ble member and getting information on those points so that I may give them a convincing reply.

ಶ್ರೀ ಎ. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿಗೌಡ —ಈ ಸಭೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಆ ರೀತಿ ಆಗಬೇಕೆಂದು ಕೇಳುವುದನ್ನು ನಾನು ಹೇಳಿದೆ. ಮರಾಮತ್ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೆಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ವರ್ಷೇ ವರ್ಷ 1951-1952 ನೆಯ ಸಾಲಿನಿಂದ ನಾಲ್ಕು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡಿ ತಿದ್ದರೆ 1956-57ಕ್ಕೆ 12 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಖರ್ಚಾಗುತ್ತದೆ. ಇಷ್ಟು ಕೋಟಿಗಿಂತಲೂ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡುವ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಮೇಲ್ವಿಟ್ಟದವರಾಗಿರಬೇಕು, ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವರಾಗಿರಬೇಕು, ದಕ್ಷತೆಯುಳ್ಳವರಾಗಿರಬೇಕು ಎಂಬುದು ನಮ್ಮ ನಿರೀಕ್ಷೆ. ಆ ರೀತಿಯಾಗಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ, ಖಂಡಿತ ಕೆಲಸವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇಷ್ಟು ಹಣ ಖರ್ಚಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಲೆಕ್ಕ ಕಾಣಬಹುದು. ಆದರೆ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆಯಿಂದ ಕೆಲಸವಾಗಿದೆಯೆಂದು ರೈತರಿಗೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಉಪಕಾರವಾಗಿದೆಯೆ, ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಲಾಭಕರವಾಗಿದೆಯೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕು. ಈ ಇಲಾಖೆ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯ ನಡೆಯುವಾಗ ಏನು ನ್ಯೂನತೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತಿದೆಯೆಂಬುದನ್ನು ಹಿಂದಿನಿಂದ ಈ ಸಭೆಯ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾಗಲಿ, ರೈತರಾಗಲಿ ಇತರ ಮುಖಂಡರಾಗಲಿ ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದಾಗ ಅವನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸದೆ ಹೋದರೆ ನಮ್ಮ ಸಲಹೆಗಳು, ಅನುಭವಗಳು ಎಲ್ಲವೂ ವ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ಈ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿರುವ ನ್ಯೂನತೆ ಮುಂದುವರಿದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬಾರದು ಎಂದು ಮೊಟ್ಟ ಮೊದಲೇ ನೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಒಂದೆರಡು ಇಂಥ ನ್ಯೂನತೆಗಳನ್ನು ಈ ಸಭೆಯ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಲಿಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ. ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಅಂದಾಜು ಮುಂಜೂರಾದರೆ ಆ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯನ್ನು ಹೊಸದಾಗಿ ಒದಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯನ್ನು ಬೇರೆ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ

(ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಡ್ಡೆಮಾನ್ಸಿಗೌಡ)

ಉಪಯೋಗಿಸುವುದು ಇನ್ನೊಂದು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಒದಗಿ ಸಿದ್ಧವನ್ನು ಮತ್ತೊಂದು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗಿಸುವುದು ಹೊಸದಾಗಿ ರಾರಿ ಕೊಟ್ಟರೆ, ಸಾಮಾನ್ಯ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅದನ್ನು ಬೇರೆ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗಿಸುವುದು, ಹೀಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಒದಗಿಸಿದ್ದನ್ನು ಮತ್ತೊಂದು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಪದ್ಧತಿಯಿದೆ. ಇದನ್ನು ಮೊಟ್ಟ ಮೊದಲು ತಪ್ಪಿನಬೇಕೆಂದು ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಸಬ್-ಡಿವಿಜನ್ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಬೇರೆ ಕಡೆ ಅವರಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸುವುದು, ಸಾಮಾನ್ಯ ಒಂದು ಕಡೆಗೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಬೇರೆ ಕಡೆ ಅದನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವುದು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ತಪ್ಪುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಬೇಕು. ಇದು ಅನಿವಾರ್ಯವೆಂದು ಭಾವಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾವ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಅವಶ್ಯಕವೋ ಅಷ್ಟು ಸಿಬ್ಬಂದಿಯನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡ ಮೇಲೆ ಅಲ್ಲೇ ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಳ ಕೊಟ್ಟು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸಬೇಕು, ಬೇರೆ ಕಡೆ ಅದಕ್ಕೆ ಕೆಲಸ ಕೊಡಬಾರದು ಎಂದು ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಚಿಂಡರು ಹಾಕುವಾಗ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗೆ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟ ಕೆಲಸವನ್ನು ಚಿಂಡರು ಮೂಲಕ ಕೊಡಬೇಕೆಂಬ ಆಜ್ಞೆಯಿದೆ. ಅದರ ಯಾವ ಸಬ್-ಡಿವಿಜನ್ ಅಥವಾ ಡಿವಿಜನ್ ನೋಡಿದರೂ ನೂರಾರು ಕೆಲಸ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗೆ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟು ಇರುವುದು ಚಿಂಡರಿಲ್ಲದೆ ವಹಿಸಲ್ಪಡುವುದು ತಪ್ಪಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಪಾಲನಬೇಕೆಂದು ಹೋದ ಸಲ ಬಡ್ಡೆಟ್ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಕಳುಹಿಸಿದೆ. ತಮಕೂರು ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಒಂದರಲ್ಲೇ ಇಂಥ ನೂರಾರು ಕೆಲಸ ಚಿಂಡರಿಲ್ಲದೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಉದಾಹರಣೆಗಳಿವೆ. ಇದರ ಉದ್ದೇಶವೇನು? ರೋಪವೋಷವಿರಬಾರದು, ಮಿತವ್ಯಯ ಮಾಡಬೇಕು, ಮೋಸವಾಗಬಾರದು ಎಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟ ಕೆಲಸ ಚಿಂಡರು ಮೂಲಕ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿರುವಾಗ ಚಿಂಡರು ಕರೆಯದೆ ಅವನ್ನೇ ಕೊಡಬೇಕು? ಅರ್ಥವನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯಮಾಡಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈಗ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ರೋಪವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸದಿದ್ದರೆ ಉದ್ದೇಶ ಸಾರ್ಥಕವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಚಿಂಡರಿಲ್ಲದೆ ಯಾರಾದರೂ ಆ ಕೆಲಸ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅಂಥವರಿಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಶಿಕ್ಷೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಇರುವ ಅರ್ಥವನ್ನು ಪಾಲನಬೇಕು ಎಂದು ತಿಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಚಿಂಡರು ಕರೆದಮೇಲೆ ಅದನ್ನು ವಿರಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಬಹಳ ದೋಷವಿದೆ. ಹೋದ ಸಲ ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೂ ಮದ್ದೂರು ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೂ ಮಧ್ಯೆ ಶಿಂಷಾ ನದಿಗೆ ಕಾಡ್ಲೆ ಹತ್ತಿರ ಸೇತುವೆ ಕಟ್ಟಲು ನಾಲ್ಕು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಚಿಂಡರು ಕರೆದರು. ಚಿಂಡರು ಒಡೆಯುವಾಗ ಏನಾಯಿತೆಂದರೆ ಎಗ್ಗಿ ಕ್ಯುಟಿಂಗ್ ಇಂಜಿನಿಯರ ಆಫೀಸಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಡೆ ಚಿಂಡರ್ ಪೇಪರ್ ಮೇಲೆ ಬ್ಲೇಡಿನಲ್ಲೋ ಅಥವಾ ಬೇರೆ ಏತರಲ್ಲೋ ಕರೆದು ತಿದ್ದಿದರು. ಆಮೇಲೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಅದು ಬಂತು. ವರ್ತಮಾನ ಗೊತ್ತಾಯಿತು. ಮಂತ್ರಿಗಳ ಬಳಿಗೆ ಆ ಪೇಪರ್ ಬರುವವರೆಗೆ ಈ ವಿಷಯ ಯಾರಿಗೂ ನಾನು ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಾಗ ಹೇಳಿದೆ. ಅವರು ಅದು ನಿಜವೆಂದು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಮತ್ತೆ ಚಿಂಡರು ಕರೆದರು. ಆಗ 70 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಕಡಮೆಯಾಗಿ ಚಿಂಡರು ಬಂತು. ಒಂದು ಚಿಂಡರಿನಲ್ಲಿ ಎಗ್ಗಿ ಕ್ಯುಟಿಂಗ್ ಇಂಜಿನಿಯರ

ಆಫೀಸಿನಲ್ಲಿ ಸಹ ಇಂಥ ಮೋಸವಾಗಿ 70 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಕಡಮೆ ಬಂದಿರುವುದು ಗೊತ್ತಿದ್ದರೂ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮೇಲೇಕೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ? ಈ ರೀತಿ ಒಂದೊಂದು ಇಂಥ ಕೆಲಸ, ಅಗಾಧವಾದ ಅಪರಾಧ ನಡೆದಿರುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಂಡರೂ ನೂಕುವಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಲ್ಲಿಯಾರು ಈ ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಪತ್ತೆಮಾಡಿ ಶಿಕ್ಷೆ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ 12 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಖರ್ಚಾಗುವ ಕಡೆ ಎಷ್ಟು ಹೋಗುತ್ತದೆಂದು ಅಳತೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ಅದು ಹಿಡಿತಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ, ಈ 12 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಸಹಾಯ ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೆ ದೊರೆಯುವುದಿಲ್ಲ.

ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಸಬ್-ಡಿವಿಜನ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಡೆಯುವ ವಿಷಯ ತೆಗೆದ ಕೊಂಡರೆ ಕೆಲವು ಕಡೆ ಒಂದು ತಿಂಗಳಿಗೆ ಎರಡು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಕೂಡ ಖರ್ಚಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ಕೆಲವು ಕಡೆ 40-50-60 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಖರ್ಚಿದೆ. ಅದರೂ ಎರಡು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗಾಗಿಯೇ ಒಂದು ಸಬ್-ಡಿವಿಜನ್ ಮುಂದುವರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಕಡೆ ಹೆಚ್ಚು ಕೆಲಸ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆದರೂ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ನಿರುತ್ಸಾಹವುಂಟಾಗುವ ಹಾಗೇಕೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೋ ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇರಾಖೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಒಂದು ಸಬ್-ಡಿವಿಜನ್‌ನಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದು ತಪ್ಪು ಎಂದು ಹೇಳಿ ದಕ್ಷತೆಯನ್ನು ತೋರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ನಿರುತ್ಸಾಹವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಬಾರದು. ಎರಡು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಕೆಲಸ ನಡೆಯುವ ಸಬ್-ಡಿವಿಜನ್ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದ್ದರೆ ಅನೇಕರಿಗೆ ಕೆಲಸವಿರುತ್ತದೆ, ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಇಂಜಿನಿಯರಾಗಲು ಅವಕಾಶವಿರುತ್ತದೆಂದು ಅವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಬಾರದು. ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೂಡಲೆ ಯಾವಮಾವ ಸಬ್-ಡಿವಿಜನ್‌ಗೆ ಎಷ್ಟು ಕೆಲಸವಿದೆ, ಅದನ್ನು ಮುಂದುವರೆಸುವುದು ಅಗತ್ಯವೆ, ಇಲ್ಲವೆ ಎಂದು ಬಡ್ಡೆಟ್ ಅಧಿವೇಶನಕ್ಕೆ ಪೂರ್ವಭಾವಿಯಾಗಿ ಆಯಾ ವರ್ಷ ಯಾವಯಾವ ಸಬ್-ಡಿವಿಜನ್ ಇರುವುದು ಅವಶ್ಯಕ ಎಂದು ಇರಾಖೆಯಿಂದ ವರದಿ ತರಿಸಿ ವಜಾ ಮಾಡಬೇಕಾದದ್ದನ್ನು ವಜಾ ಮಾಡಿ ಮುಂದುವರಿಸಬೇಕಾದದ್ದನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿ ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಬಡ್ಡೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹಣ ಒದಗಿಸುವ ವಿರ್ವಾಡು ಪತಿ ವರ್ಷ ನಡೆಯುವುದು ಬಹಳ ಅಗತ್ಯ.

ಸ್ವಾಮಿ, ಇನ್ನು ಈ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಜರಾಶಯಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುತ್ತಿರುವ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಆ ಜಮೀನು ಮುಳುಗಡೆ, ಗ್ರಾಮಗಳು ಮುಳುಗಡೆ ಆಗತಕ್ಕಂಥ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಆ ಜನರಿಗೆ ಅಲ್ಪೋನಿರು ನಿಲ್ಲುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ತವಾಗಿಯೇ ಅವರಿಗೆ ನೆಲಸಲು ಬೇರೆ ಸ್ಥಳಗಳನ್ನೂ ಮತ್ತು ಮನೆಗಳನ್ನೂ ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಲು ಅವರಿಗೆ ನೂಕು ಪರಿಹಾರ ದ್ರವ್ಯವನ್ನು ಅತಿ ಜರೂರಾಗಿ ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದು ತೀರಾ ಅಗತ್ಯ. ಆ ರೈತಾಪಿ ಜನರು ಅಲ್ಲಿ ತಮಗಿದ್ದಂಥ ಜಮೀನು, ಅಸ್ತಿತ್ವಾಸ್ತಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ನೀರು ಮುಳುಗಡೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅವರು ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿರುವಾಗ ಅವರ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಜನರು ನುಖಪಡುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಆ ಜನರು ನೋಡಿ ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿರುವಂಥ ಅವರ ವ್ಯಥೆಯನ್ನು ಹೇಳಿ ತೀರದಾಗಿದೆ. ಅವರನ್ನು ಆ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ನೋಡುವುದಕ್ಕೆ ನಮಗೇ ತುಂಬ ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಕಷ್ಟರಾಜ ಸಾಗರ ಜರಾಶಯವನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಎಷ್ಟೋ ವರ್ಷಗಳಾದವು. ಅದರ ಇನ್ನೂ ಈ ಹೊತ್ತಿನವರೆಗೂ ಕೂಡ ಕೆಲವರಿಗೆ ಆ ಜಮೀನು ಮುಳುಗಡೆಯಾದ

ಬಗ್ಗೆ ಅವರಿಗೆ ಸಲ್ಲಬೇಕಾದ ಪ ಹಾರ್ ದೊರೆ ತಿಲ್ಲ. ಅನೇಕರಿಗಿನ್ನೂ ಆ ಲೆಕ್ಕದ ಪ್ರಕಾರ ಕೊಡ ಬೇಕಾದ್ದು ಹಾಗೆ ಮುಲ್ಕು ನಿಂತು ಬಂದಿರುವುದಾಗಿ ನಾನು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಇನ್ನು ಹೀಗೆಯೇ ಆ ಮಾರೋನಹಳ್ಳಿ ಜಲಾಶಯವನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಇಲ್ಲಿಗೆ 14 ವರ್ಷಗಳ ಮೇಲಾಯಿತು. ಆ ಮುಳುಗಡೆಯಾದ ಜಮೀನಿನ ಬಗ್ಗೆ ಜನರಿಗೆ ಪಾವತಿಯಾಗಬೇಕಾದಂಥ ಆ ಪರಿಹಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಹಿಂದಿನ ಬಡ್ಡೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ 4 ಲಕ್ಷ 60 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗಿದ್ದಿತು. ಆದರೆ ಈವರೆಗೆ ಆ ರೀತಿ ಪಾವತಿ ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಹಣ ಕೇವಲ 56 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಮಾತ್ರ. ಹಾಗೆ ಜಮೀನು ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮಗಳು ಮುಳುಗಡೆಯಾದಂಥ ಜನರಿಗೆ ಆ ಕೂಡಲೇ ಅವರಿಗೆ ಅತ್ಯಗತ್ಯವಾಗಿ ಬೇಕಾಗಿರತಕ್ಕಂಥ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಬಾವಿ, ವಾಸಕ್ಕೆ ಮನೆ ಇತ್ಯಾದಿ ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡದೆ ಹೋದರೆ ಅವರು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿರತಕ್ಕಂಥ ಕಷ್ಟಪಡತಕ್ಕ ಯಾತನೆ ಅದನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿರುವವರಿಗೆ ಗೊತ್ತೇ ಏನು ಇಲ್ಲಿ ಹೊರಗಡೆ ಹಾಯಾಗಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಸಂಬಳ ಪಡೆಯುತ್ತಿರುವಂಥ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗಾಗಲಿ ಆ ಕಷ್ಟಗಳು ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅಂತೂ ಈಗಲಾದರೂ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಆದದ್ದಾಯಿತು, ಹೀಗೆ ನೀರು ಮುಳುಗಡೆ ಆಗತಕ್ಕಂಥ ಜಮೀನಿನ ಮಾಲೀಕರುಗಳಿಗೆ ಆ ಕೆರೆಗಳಲ್ಲಿ ನೀರು ನಿಲ್ಲುವ ಪೂರ್ವಭಾವಿಯಲ್ಲೇ ಅವರಿಗೆ ಸಲ್ಲಬೇಕಾದ ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಬೇಕು, ಅವರಿಗೆ ಲಭಿಸಬೇಕಾದ ಪರಿಹಾರ ಧನ ಅವರಿಗೆ ದೊರೆಯುವವಾಗೆ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಬೇಗ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಈ ಕೆರೆಗಳನ್ನು ಕೆಲವು ಕಡೆ ಕಟ್ಟಿದನಂತರ ಅಲ್ಲಿಯ ಜನರಿಗೆ ತಿರುಗಾಡಲು ಯಾವ ರಸ್ತೆಗಳೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಈಗಾಗಲೇ ಶ್ರೀ ಮಾಧವಾಚಾರ್ ಅವರು ಹೇಳಿದರು. ಯಾವ ಒಂದು ಊರಿಗೆ ಹೋಗುವುದಕ್ಕಾಗಲಿ ಅಥವಾ ರೈತಾಪಿ ಜನರಿಗೆ ವ್ಯವಸಾಯ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ತಿರುಗಾಡಲು ಅಂಥ ಕೆರೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟತಕ್ಕ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರೇ ಆ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸಿ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂಬುದಾಗಿ ಇರಿಗೇಷನ್ ಆಕ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪ್ರಾವಿಜನ್ ಕೂಡ ಇದೆ. ಆದರೆ ಈ ದಿವಸ ಅಂಥ ಪ್ರಾವಿಜನ್ಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡತಕ್ಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಆ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡತಕ್ಕ ಬಗ್ಗೆ ಬಡ್ಡೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಈ ಹಣವನ್ನು ಸೇರಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಆ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಇವರು ಇಂದೆಲ್ಲ ನಾಳೆ ಯಾದರೂ ಮಾಡಿಸಲೇ ಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಮೊದಲೇ ಅಲ್ಲಿ ಈ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸುವುದು ಸುಲಭ. ಅಲ್ಲಿ ಗದ್ದೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ ತರುವಾಯ, ಕಾಲುವೆಗಳನ್ನು ಅಗೆದನಂತರ ಈ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸಬೇಕು ಎಂದರೆ ಒಂದಕ್ಕೆ ಹತ್ತರಷ್ಟು ಖರ್ಚು ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಇನ್ನು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಈ ಇರಿಗೇಷನ್ ಟ್ರಾಕ್ಟರ್ಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ಆಯಾ ಪ್ರಾವಿಜನ್ನಿನ ಬಡ್ಡೆಟ್ಟಿನಲ್ಲೇ ಈ ಒಂದು ಐಟಮನ್ನು ಸೇರಿಸತಕ್ಕಂಥ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಆಗಬೇಕಾದದ್ದು ಸೂಕ್ತ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಈ ಅಂದಾಜಗಳನ್ನು ರಿವೈಜ್ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ವಿಚಾರ. ಹಿಂದೆ ನಮ್ಮ ಶ್ರೀ ಎಲ್. ಸಿದ್ದಪ್ಪನವರು ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ 73 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಅಣೆಯನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿದ್ದರು. ಆ ಅಂದಾಜನ್ನು ಪುನಃ ರಿವೈಜ್ ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಎಷ್ಟಕ್ಕೆ ಎಂದರೆ

ಒಂದು ಲಕ್ಷ 75 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಆದು ರಿವೈಜ್ ಆಯಿತು. ಮೊನ್ನೆ ಕೂಡ ಇಂಥಾದ್ದೇ ಒಂದು ವಿಚಾರ ನಡೆಯುವುದರಲ್ಲಿತ್ತು. ಆದರೆ ನಾವು ಆ ವಿಚಾರವನ್ನು ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದೆವು. ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ 34 ಸಾವಿರಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತಿದ್ದಂಥ ಅಂದಾಜು 24 ಸಾವಿರಕ್ಕೆ ಇಳಿಯಿತು. ಈ ದಿವಸ 60-70 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳಲ್ಲಿ ಆಗತಕ್ಕಂಥ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಕೆಲಸವನ್ನು ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಿದರೆ ಆತನು ಬೇಗ ಕೆಲಸವನ್ನೇ ನಡೆಸುವುದಿಲ್ಲ. ಏತಕ್ಕಾಗಿ ಹೀಗೆ ನಿಧಾನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀಯೆಂದು ಕೇಳಿದರೆ ಈ ಅಂದಾಜುಗಳು ಇನ್ನೂ ರಿವೈಜ್ ಆಗಿಲ್ಲ ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ನೀವು ಮೊದಲೇ ಏತಕ್ಕಾಗಿ ಆ ಅಂದಾಜನ್ನು ರಿವೈಜ್ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಕೇಳಿದರೆ ಅವರು ಅದಕ್ಕೇನೋ ಒಂದು ಕಾರಣ ಹೇಳಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆಲ್ಲಾ ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಈ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡುವಾಗಲೇ ಅದರ ಜೊತೆಯಲ್ಲೇ ಮೂಡಬಾಯಿ, ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ಅಂದಾಜನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಆಗತಕ್ಕ, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಐಟಂಗೂ ಒಂದೊಂದಾವರ್ತಿ ಅಂದಾಜು ತಯಾರಿಸುವುದರಿಂದ ಪುನಃ ವೆಚ್ಚ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆ ಒಂದಾವರ್ತಿ ತಯಾರಿಸಿದ ಅಂದಾಜನ್ನು ಪುನಃ ಬದಲಾಯಿಸಬಾರದು. ತಯಾರು ಮಾಡುವಾಗಲೇ ಆಗಿನ ದರ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅದನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡುವುದು ಅತ್ಯಗತ್ಯ. ಒಂದುಸಲ ಮಂಜೂರಾದ ಅಂದಾಜನ್ನು ಮತ್ತೆ ಒಂದುಸಲ ಪುನಃ ಇನ್ನೊಂದು ಸಲ ಹೀಗೆಲ್ಲಾ ರಿವೈಜ್ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದರಲ್ಲಿ ಏನೋ ಒಂದು ದುರುದ್ದೇಶವಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಗಮನವಿಟ್ಟು ನೋಡಬೇಕಾದದ್ದು ಅಗತ್ಯವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಕಡೆ ಈ ಮೂಡಬಾಯಿಗಳನ್ನು ಇಡತಕ್ಕ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅದೇನು ಗುಂಡಾಗಿರಬೇಕೇ ಅಥವಾ ಚಚ್ಚಾಕವಾಗಿರಬೇಕೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ವೆಚ್ಚ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಈ ಇಲಾಖೆಯವರು ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿ ತಂದಿರತಕ್ಕಂಥ ಕೆಲವು ದುರುದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಬೇಗ ತಪ್ಪಿಸಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಈ ಎಕರೆಜೆಕ್ ಸೆಸ್ಸನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ವಿಚಾರ: 1900-1901ನೆಯ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಣೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಲಾಗಿದೆ. ಅದರ ಕೆಳಗೆ 7-8 ಎಕರೆ ತರೀ ಜಮೀನಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಈ ದಿವಸ ಕೂಡ ಎಕರೆ ಒಂದಕ್ಕೆ ಎಂಟು ಆಣೆ ಪ್ರಕಾರ ಸೆಸ್ಸನ್ನು ವಸೂಲ್ಯಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದಾಗಿ ಏನಾರೊಂದು ಒಂದು ಸರ್ಕಾರಿ ಹುಕುಂ ಇದೆಯೇ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ? ಆದರೆ ಇದರ ಮೈಟಿಂಗ್ ನೆಟ್ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸೇರಿರುತ್ತದೆ. ಇದು ನಮ್ಮ ಬದುಕು, ಇದರ ನಿಗಾವಣೆ ನಮಗೆ ಸೇರಿದ್ದು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಹಾಗೆ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರ ದುರಸ್ತಿ, ವಿಚಾರ ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾಯಿತು. ಆದರೆ ಆ ಕೆಲಸವಿನ್ನೂ ಆಗಿಲ್ಲ.

ಇನ್ನು ಈ ಮೊದಲನೆಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆ ಬಗ್ಗೆ ಶಿಂಷಾ ವ್ಯಾಲಿ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ವ್ಯಾಲಿ ಯನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಡೆವಲಪ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ

(ಶ್ರೀ ಎ. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿಗೌಡ.)

ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಅಲ್ಲ ಒಂದು ಅಣೆಕಟ್ಟನ್ನು ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಈ ದಿವಸ ಅಲ್ಲ ನಿರೇಶ್ವರ ವ್ಯಥಾ ಪೋಲಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಆ ನಿರೇಶ್ವರ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಆ ನದಿ ಯಾವ ಒಪ್ಪಂದಗಳಿಗೂ ಒಳಪಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಅದು ಷೆಡ್ಯೂಲ್ಡ್ ರಿವರ್‌ಗಳ ಪಟ್ಟಿಗೆ ಸೇರಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದಕಾರಣ ಈ ವ್ಯಾಲುವನ್ನು ಡೆವಲಪ್ ಮಾಡಿ ಅಲ್ಲ ಒಂದು ಅಣೆಕಟ್ಟನ್ನು ಹಾಕಬೇಕೆಂದು ಮೊದಲಿಂದಲೂ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ಆ ಕೆಲಸವನ್ನೂ ಆಗಿಲ್ಲ. ಮೊದಲನೆ ಪಾಂಚ ವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆ ಮುಕ್ತಾಯವಾಯಿತು. ಆ ವಿಷಯವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಇನ್ನೂ ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಕೆ. ವೀರಣ್ಣಗೌಡರು ಅವರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಶವನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಅವರು ಅದನ್ನು ಮರೆತು ಕೈಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಮಾರ್ಕೋನಹಳ್ಳಿ ಕೆರೆಯ ಬೈಲಿನಿಂದ ಬರುತ್ತಿರುವ ನೀರು ಆ ಪಿಂಜಾ ನದಿಯ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿರುವ ನಾಲೆ ಎಂಬ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಬಂದು ಆ ನದಿಗೆ ಸೇರುತ್ತದೆ. ಆ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕೆರೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿದರೆ ಆ ನೀರನ್ನೆಲ್ಲಾ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಅಲ್ಲ ಶಿಂಷಾ ನದಿಗೆ ಒಂದು ಪಿಕ್-ಅಪ್‌ನಾದರೂ ಕಟ್ಟತಕ್ಕದ್ದು ಅಗತ್ಯ. ಹಾಗೆ ಅಲ್ಲ ಅದನ್ನು ಕಟ್ಟಲು ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾದರೂ ಇದೆ ಎಂಬುದನ್ನಾದರೂ ನೋಡಿ ಎಂದು ನಾವು ಎಷ್ಟೋ ವೇಳೆ ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾಯಿತು. ಆದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಗಮನಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಈ ದಿವಸ ಆ ಮಾರ್ಕೋನಹಳ್ಳಿ ಕೆರೆಯಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿ ನೀರಿನ ಪ್ರಮಾಣ ಎಷ್ಟೆಂದರೆ 8,500 ಯೂನಿಟ್‌ಗಳು. ಇಷ್ಟು ನೀರು ಆ ಕೆರೆಗೆ ಹಿಡಿಸುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಅದನ್ನು ಕಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಈಗಾಗಲೇ ಆ ಕೆರೆಯ ಕೆಳಗೆ 12 ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ತರೀ ಸಾಗುವಳಿ ಜಮೀನಾಗಿದೆ. ಈ ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಿಗೆ ಆ ನೀರು ಸಾಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಈಗಾಗಲೇ ಈ ವರ್ಷ ಆಗಸ್ಟ್ ತಿಂಗಳಿನಿಂದ—ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ ತಿಂಗಳವರೆಗೆ ಇಂಟರ್‌ಮಿಟೆಂಟ್ ವಾಟರ್ ಸಪ್ಲೈ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ತಾವು ಇದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬೇಕು. ಇದರಲ್ಲಿ ನೀರು ವ್ಯಯವಾಗದಂತೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಆ ಮೊದಲಾಯಿಗಳನ್ನು ಬಂದೋಬಸ್ತಾಗಿ ಕಟ್ಟಬೇಕು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಕಳೆದ ಎರಡು-ಮೂರು ವರ್ಷಗಳ ಬಡ್ಡಿನಲ್ಲಿ ಹಣ ಒದಗಿಸಲಾಗಿದ್ದಿತು. ಆದರೆ ಈ ವರ್ಷ ಆ ಹಣವನ್ನು ಬಡ್ಡಿನಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಆ ಮಾರ್ಕೋನಹಳ್ಳಿ ಕೆರೆ ಕೆಳಗಿನ 12 ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಿಗೂ ನೀರು ಸರಬರಾಯಿ ಆಗಲು ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಕಷ್ಟ ನಿವಾರಣೆಗೋಸ್ಕರವಾಗಿ ಬೆರಲಿರುವ ದ್ವಿತೀಯ ಪಾಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಾದರೂ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಪೂರ್ವಭಾವಿಯಾಗಿಯೇ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

12-30 P.M.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯ ನಾಲೆಯ ಕಡೆ ಭಾಗದ ಕೆಲವು ಗ್ರಾಮಗಳು ಇವೆ. ಅವು ಪಾದೂರು ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಗ್ರಾಮಗಳು. ಆ ಗ್ರಾಮಗಳಿಗೆ ನೀರು ಒದಗದೆ ವರ್ಷೇ ವರ್ಷೇ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತಾ ಇದೆ. ಪ್ರತಿ ವರ್ಷವೂ ಅಲ್ಲ ಸ್ವಲ್ಪ ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತಾ ಇದೆ. ಇದು ನರಿಯೊಗೆ ಬೇಕಾದರೆ ಚಿಕ್ಕ ತೊರೆ ಎಂದು ಇದೆ ಅದರ ಹತ್ತಿರ

ಒಂದು ಕಾಲುವೆ ತೆಗೆದರೆ ಮತ್ತೊಂದು ಸಾವಿರ ಎಕರೆಗೆ ಆಗುವಷ್ಟು ನೀರು ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯ ನಾಲೆಯ ಕಡೆಯಭಾಗದ ಕೆಲವು ಜಮೀನುಗಳಿಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಶಿಂಷಾವ್ಯಾಲಿಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಅನೇಕ ಪಿಕ್‌ಅಪ್ ಮತ್ತು ಕೆರೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದರಿಂದ ಶಿಂಷಾವ್ಯಾಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದಿ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುತ್ತದೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಇದಕ್ಕೆ ಸೂಕ್ತವಾದ ಕಾರ್ಯ ಕ್ರಮಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ಸಲಹೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ.

*ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಸಿದ್ದಪ್ಪ (ಮಾಗಡಿ).—ಸ್ವಾಮಿ, ಇದುವರೆಗೂ ಈ ಡಿವ್ಯೂಂಡಿನ ವಿಷಯವಾಗಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ನಾನಾದರೋ ಸುಮಾರು ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳಿಂದೀಚೆಗೆ ಈ ಪಿ. ಡಬ್ಲ್ಯು. ಡಿ. ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕೆಲಸ ನಡೆದಿದೆ, ಹೆಚ್ಚಿನ ಕೆಲಸ ನಡೆದು ಅದರಿಂದ ನಮಗೆ ಆಹಾರ ಉತ್ಪತ್ತಿಯೂಕೂಡ ಜಾನಿಯಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಈ ಹಿಂದೆ ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯ ಅನೇಕ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಆಪ್ಪಣೆ ಕೊಡಿಸಿದ್ದಾರೆ; ಏನೆಂದರೆ, ಅನೇಕ ಕಡೆ ಸರ್ವ್ವೇ ಆದಂಥಾ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಮೊಡಬೇಕಾದ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳು ಹತ್ತಾರು ವರ್ಷಗಳಾಗಿ ಅಂದಾಜು ತಯಾರಾಗಿ ದ್ದರೂ ಕೂಡ ಅವನ್ನು ಗಮನಿಸಿಲ್ಲ ಎಂದು. ಅದರಿಂದಾಗಿ ನಮ್ಮಂಥಾ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಕೆಲವು ಹೊಸ ಕೆರೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಬೇಕೆಂಬ ತತ್ವಾತ್ಮಕವಾದ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಇದತಕ್ಕ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳೊಡಗುವುದರಿಂದ ಆ ಹಿಂದಿನ ಏನು ಒಂದು ಪದ್ಧತಿ ಇದೆ ಅದನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ನಿಲ್ಲಿಸುವ ಮನೋಭಾವವನ್ನು ಉಂಟು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನದ ಪಿ. ಡಬ್ಲ್ಯು. ಡಿ. ಇಲಾಖೆಯವರು ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅವರ ದಕ್ಷತೆಯಿಂದಲೇ ಪಿ. ಡಬ್ಲ್ಯು. ಡಿ. ಇಲಾಖೆಯ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇವೆ ಎಂಬುವುದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯ ಅನೇಕ ಸದಸ್ಯರು ಮತ್ತು ನಾನೂ ಕೂಡ ಮನಗಂಡಿದ್ದೇನೆ.

ಚೆಂಡರ್ ವಿಲೇವಾರಿ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿ ಗೌಡರು ಆಪ್ಪಣೆ ಕೊಡಿಸಿದರು ಚೆಂಡರ್ ಕೊಟ್ಟಾಗ ಕವರ್ ಮೇಲೆ ಬೈಡ್‌ನಿಂದ ಕೆರೆದು ಅಳಿಸಿದ್ದರು ಅದು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ತಿಳಿದ ಮೇಲೆ ರೀಚೆಂಡರ್ ಕರೆದಾಗ 70 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಕಮ್ಮಿ ಆಗಿ ಬಂತು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅನೇಕ ವೇಳೆ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರುಗಳೇ ಆ ರೀತಿ ಕೆರೆಯುವುದುಂಟು; ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಆ ರೀತಿ ಆಗಿರುವುದನ್ನು ನಾನು ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಶ್ರೀ ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿಗೌಡರು ಹೇಳಿದ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ನಾನು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಶೈಲಿಯಲ್ಲೇ ನಾನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈಗ ಮೈಸೂರು ಮತ್ತು ಮೇಜೂರು ಕೆರೆಗಳ ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒದಗಿಸಿರತಕ್ಕ ಮೊಬಲಗು ಬಹಳ ಕಮ್ಮಿ. ಕೆಲಸ ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ನಡೆದಿಲ್ಲ. ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವಂತಾಗಲು ಹೆಚ್ಚಿನ ಮೊಬಲಗನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ಒತ್ತಾಯ ಪಡಿಸುತ್ತೇನೆ. ಮಾಗಡಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಕೆಲಸಗಳು ಅಗತ್ಯವಾಗಿ ಆಗಬೇಕಾಗಿವೆ. ಮಾಗಡಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬಹಳ ಬೆಟ್ಟ ಮತ್ತು ಗುಡ್ಡಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ

ತಾಲ್ಲೂಕು. ಹೆಚ್ಚಿನ ನಾಲೆಗಳಾಗಲೀ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕಾಲುವೆಗಳಾಗಲೀ, ಹೆಚ್ಚಿನ ಜಲಾಶಯಗಳಾಗಲೀ ಅಲ್ಲ ಇಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೂ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಗೂ ಗೊತ್ತಿರತಕ್ಕ ವಿಷಯ ಕೆಲವು ಪಿಕ್‌ಅಪ್‌ಗಳನ್ನು ಹಾಕುವುದರ ಮೂಲಕ, ಕೆರೆಗಳನ್ನು ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರ ಮಾಡುವುದರ ಮೂಲಕ ಈ ಮೊಗಡಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿದೆ.

ನನ್ನ ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟಂತೆ, ಹೊಸಕೆರೆ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಎಸ್ಪಿ.ಮೇಟ್ ಕೂಡ ಆಗಿದೆ. ಮೋಟಾರಿನ ಹಳ್ಳಿಯ ಹತ್ತಿರ ಹರಿಯುವ ಹಳ್ಳಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧೇಶ್ವರಸ್ವಾಮಿ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಹತ್ತಿರ ಒಂದು ಪಿಕ್-ಅಪ್ ಹಾಕಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇದಲ್ಲದೆ, ಮಾಗಡಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಕೆರೆಗಳು ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರವಾಗಬೇಕಾಗಿವೆ. ಆ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿರುವ 24 ಮೇಜರ್ ಮತ್ತು 224 ಮೈನರ್ ಕೆರೆಗಳ ಪೈಕಿ ಕೇವಲ 100 ಕೆರೆಗಳು ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರವಾಗಿ ಇನ್ನೂ 124 ಕೆರೆಗಳು ಹಾಗೆಯೇ ಇವೆ. ಕೆಲವು ಮಾನ್ಯ ಸ್ನೇಹಿತರು ಡಿ.ಸಿ.ರ್ಟ್ ಮಾಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಸಲಹೆ ಮಾಡಿದರು. ಬೆಂಗಳೂರು ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟಿನ ದಾಸರಹಳ್ಳಿಯ ಹತ್ತಿರ ಡಿ.ಸಿ.ರ್ಟ್ ಮಾಡಿ ಎಷ್ಟು ಆನರ್ಥವಾಯಿತು, ಎಷ್ಟು ಹಣ ಖರ್ಚಾಯಿತೆಂದು ನೋಡಿ. ಸರಿಯಾಗಿ ನೋಡಿದಲ್ಲಿ, ಡಿ.ಸಿ.ರ್ಟ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ತಗಲುವ ಹಣದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹೊಸಕೆರೆಯನ್ನೇ ಕಟ್ಟಿಸಬಹುದು. ಸರ್ಕಾರದವರು ಇದನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕು.

ಆಮೇಲೆ, ಮಾನ್ಯ ನಾಗಯ್ಯರಡಿಯವರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡಿಸಿದರು. ಸರ್ಕಾರದವರು ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ನಡೆಸುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು ಆಕ್ಷೇಪಿಸಿದರು. ಆದರೆ ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ನೋಡಿದರೆ ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನಮಟ್ಟದ ನಿರಾವರಣಿ ಕಾಮಗಾರಿಗಳು ನಡೆದಿವೆ. ಈಗ ಸುಮಾರು ಎಂಟು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಸಂಸ್ಥಾನದ ಎಲ್ಲಾ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್‌ಗಳಿಗೂ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿರುವ ಹಣವನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಯಾವ ಯಾವ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಕೆಲಸ ನಡೆದಿದೆಯೆಂದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೂ ಆ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಮಾಡತಕ್ಕ ಕೆಲಸ ಉಳಿದಿದೆಯೆಂಬುದೇನೋ ವಾಸ್ತವಂಶ. ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ನಾಗಯ್ಯರಡಿಯವರು ಬಹಳ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದ ಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದವರು; ಅವರಿಗೆ ವೇಶದ ಆಗುಹೋಗುಗಳೆಲ್ಲವೂ ಗೊತ್ತು. ಅಂಥವರಿಗೆ ಯಾವ ಯಾವ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಕೆಲಸ ವಾಗಬೇಕಾಗಿರಬೇಕೆಂಬುದು ತಿಳಿದೇ ಇದೆ. ಇಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಅವರು ಮಾಡಿದ ಆರೋಪಣೆಯ ವಿಷಯವಾಗಿ ಹೇಳಿ, ನಾನು ನಮ್ಮ ಮಾಗಡಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಆಗಬೇಕಾದ ಕೆಲಸಗಳ ಕಡೆಗೆ ತಮ್ಮ ಗಮನವನ್ನು ಸೆಳೆಯಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಅನೇಕವಾಗಿ ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರ ಮಾಡಬೇಕಾದ, ಪಿಕ್ ಅಪ್ ವರ್ಕ್‌ಗಳನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಕೆಲಸವು ಉಳಿದಿವೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಮರಿಯಪ್ಪ ನವರು ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದಾಗ ಪದೇ ಪದೇ ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಗಮನ ಕೊಟ್ಟು ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಪರವಾಗಿ ನಾನು ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟದ ಶೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾಗ, ಒಂದು ಸೇರು ಅಕ್ಕಿ ಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿರುವ ಒಡವೆಗಳನ್ನು ಗಿರಿವಿಯಿಟ್ಟು ತರುವ ದುರ್ದೈವಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಆಗಿ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಮರಿಯಪ್ಪ ನವರು ಮಾಗಡಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಬಂದು ಈಗ ಏಧಾನ ಸೌಧದ ಕಟ್ಟಡದ ಮುಂದೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಅಮೋಘವಾದ ಯಂತ್ರಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟು ಬಹಳ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅಂಥ

ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದವರನ್ನು ಕೃತಜ್ಞತೆಯಿಂದ ನೈರಸಿ ಕೊಳ್ಳುವುದು ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ. ಉಳಿದಿರುವ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಕೆಲಸಗಳನ್ನೂ ಈ ಇಲಾಖೆಯವರು ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂದು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ. ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಮಾಡರೆಂದು ಹೇಳಿದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಈಗ ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು ನನ್ನ ಭಾವನೆಯಲ್ಲ, ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನದ ಎಂಜಿನಿಯರುಗಳು ದಕ್ಷರೆಂದು ಇತರೇ ಸಂಸ್ಥಾನಗಳವರು ನಮ್ಮವರನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿರುವಾಗ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ದಕ್ಷತೆಯಿಲ್ಲವೆಂದರೆ ನಾನು ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ದಕ್ಷತೆಯಿಲ್ಲದವರು ಎಲ್ಲೆಯೇ 15-20 ಜನರಿರಬಹುದು. ಎಂದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕವಾಗಿ ಇಲಾಖೆಯವರೆಲ್ಲರೂ ದಕ್ಷತೆಯಿಲ್ಲದವರೆಂದು ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಹೇಳಿದ ನಾಲೆಗಳು ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಅದಷ್ಟು ಬೇಗ ಮಾಡಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

*ಶ್ರೀ ಬಿ. ರಾಜಯ್ಯ (ಎಳಂದೂರು-ಅನುಸೂಚಿತ ಜಾತಿಗಳು).— ಈ ಡಿಮಾಂಡ್ ಮನವಿ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಆಗಬೇಕಾಗಿರತಕ್ಕ ನೀರಾವರಿ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬೇಕು ಎಂದು ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ. ಚಾಮರಾಜನಗರದಲ್ಲಿ ಸುವರ್ಣಾವತಿ ಎಂಬ ನದಿಯು ಹರಿಯುವುದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಅದು ಸುಮಾರು 40 ಮೈಲಿ ಉದ್ದದಲ್ಲಿ 30 ಮೈಲಿ ಉದ್ದ ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಇನ್ನು 10 ಮೈಲಿ, ಬೇರೆ ಪ್ರಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ಮದರಾಸ್ ಪ್ರಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಹರಿಯುತ್ತದೆ. ಚಿಕ್ಕಹೊಳೆ, ದೊಡ್ಡಹೊಳೆ, ಸೇರಿ ಸುವರ್ಣಾವತಿ ನದಿಯಾಗಿದೆ. ಚಿಕ್ಕಹೊಳೆಗೆ ಸೇರುವ ಕಟ್ಟಬೇಕೆಂದು ಎರಡನೆ ಪಾಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಅಂದಾಜು ತಯಾರುಮಾಡಿ, ಈ ವರ್ಷ ಬಡ್ಡಿಯನ್ನೆಲ್ಲ ಕೂಡ, ಹಣವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಒದಗಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕೃತಜ್ಞರಾಗಿದ್ದೇವೆ, ಆದರೆ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಶಂಕೆ ಇದೆ. ಸತ್ಯವುಂಟು—ಚಾಮರಾಜನಗರ ರೈಲ್ವೆ ಲೈನನ್ನು ಮೊದಲನೆಯ ಪಾಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿರುವುದನ್ನು ಎರಡನೇ ಪಾಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಕೈಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಅದರಂತೆ ಇದಕ್ಕೆ ಬಾರದ ಇರಲಿ. ವರ್ಷವೇ ಇದನ್ನು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರಬೇಕು ಎಂದು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಸುವರ್ಣಾವತಿಯಲ್ಲಿ ಬ್ರಾಂಚ್ ಚಾನಲ್ಸ್ ಏಳು ಇವೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ 3 ಕೆರೆಗಳಿವೆ. ಒಟ್ಟು ಸುವರ್ಣಾವತಿ ನದಿಯಿಂದ ಆಸರೆ ಇರತಕ್ಕ ಕೆರೆಗಳು ಮತ್ತು ನಾಲೆಗಳ ಕೆಳಗೆ 13 ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ಇದೆ. ಚಿಕ್ಕಹೊಳೆ ಪ್ರಾಂತ್ಯಕ್ಕೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಎರಡು ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಸಾಗುವಳಿ ಮಾಡಿದ ಹಾಗಾಗುತ್ತದೆ. ಅದಷ್ಟು ಬೇಗ ಇದರ ಕೆಲಸವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಬ್ರಾಂಚ್ ಚಾನಲ್‌ಗಳಿಗೆ ನಾಲೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆಸಬೇಕೆಂದು ಪ್ರತಿನಿರಿಯೂ ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಮನವಿ ಮಾಡಿರುತ್ತೇನೆ. ಇದರಮೇಲೆ ಅಂದಾಜು ತಯಾರುಮಾಡಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬಿಡಿ. ಒಂದು ಅಂದಾಜನ್ನು ಬಡ್ಡಿಯನ್ನೆಲ್ಲ ಸೇರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನೂ ಆರು ಅಂದಾಜುಗಳಿವೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಬ್ರಾಂಚ್‌ನಾಲೆಗಳಿಗೆ 12-13 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಖರ್ಚು ಅಂದಾಜು ಆಗಿದೆ. ಅವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಮಾಡಿಸಿಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಸರ್ಕಾರದವರನ್ನು ಕೇಳಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಯಳಂದೂರು ಜಹಗೀರು ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಎಂಬುದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಜಹಗೀರು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಕೆರೆಗಳನ್ನೂ, ನಾಲೆಗಳನ್ನು ರಿಪೇರಿ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಜಹಗೀರಿ ಫಂಡಿನಿಂದ ಮಾಡಬೇಕು. ಸರ

(ಶ್ರೀ ಬಿ. ರಾಜಯ್ಯ)

ಕಾರದವರು ಯಾವರೀತಿಯಲ್ಲೂ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆದಾಗ್ಯೂ ಕೂಡ ಕಳೆದವರ್ಷ ಜಹಗೀರು ಒಂದು ಸರ್ವೇಕ್ಷಣೆ ತೆಗೆದು ಅದಕ್ಕಾಗಿ 3 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಅಂದಾಜು ತಯಾರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನುಮಾರು 10 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಅಂದಾಜು ಆಗಿದೆ. ಅಂದಾಜನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಇಲ್ಲಿ ಎರಡು ಸಾರಿ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಭರವಸೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಮೇಲೆ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕಳೆದ ವರ್ಷ ಈ ಕೆರೆಗಳ ರಿಪೇರಿಗಾಗಿ, ನಾಲೆಗಳ ರಿಪೇರಿಗಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಜಹಗೀರು ಫಂಡಿನಲ್ಲಿ ದುಡ್ಡು ಇಲ್ಲದೆ, ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಸರ್ವೇಕ್ಷಣೆ ತೆಗೆದು ಜಾಕುತ್ರೆವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಮೊದಲು ಸರ್ಕಾರದವರು ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಕೆರೆಗಳನ್ನೂ ಮತ್ತು ನಾಲೆಗಳನ್ನೂ ಜಹಗೀರು ಫಂಡಿನಿಂದಾಗಲಿ, ಸರ್ಕಾರದ ಫಂಡಿನಿಂದಾಗಲಿ ರಿಪೇರಿ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದರು. ಜಹಗೀರುದಾರರು ಏನು ಕರ್ತವ್ಯಮಾಡಬೇಕೋ ಅದನ್ನು ಮಾಡಬೇಡಿ ಇವರು ಪ್ರಯುಕ್ತ, ಜಹಗೀರು ಫಂಡಿನಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ದುಡ್ಡನ್ನು ತಮ್ಮ ಸ್ವಂತ ಉಪಯೋಗಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅವಕಾಶವಾಯಿತು. ಮಾನ್ಯ ಮಿತ್ರರಾದ ಶ್ರೀ ಮರಿಯಪ್ಪನವರು ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಈ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಮೇಲೆ ಅವರ ಕಣ್ಣು ಬಿದ್ದು ಇಲ್ಲಿನ ಕೆರೆಗಳ ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರ ಮತ್ತು ನಾಲೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆಸುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಲು ಹೆಚ್ಚು ಆಹಾರ ಬೆಳೆ ಬೆಳೆಯುವ ಸ್ಥಳದಿಂದ ಹಣವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರಿಂದ ಆ ಜಹಗೀರು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಕೆರೆಗಳಿವೆ, ನಾಲೆಗಳಿವೆ ಎಂಬುದು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂತು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಶ್ರೀ ಮರಿಯಪ್ಪನವರಿಗೆ ಈ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಪರವಾಗಿ ವಂದನೆಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ, 10 ಲಕ್ಷದ ಸ್ಕೀಮಿಗೆ ಈ ವರ್ಷ ಏನು ಹಣವನ್ನೂ ಬಡ್ಡೆಟ್ಟಿಲ್ಲ ಒಂದಿಗಿನಿಲ್ಲ. ಈ ಡಿವಿಜನ್ ಕೂಡ ತೆಗೆದು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬ ವಿಷಯ ಮೊನ್ನೆ ತಾನೇ ತಿಳಿದು ಬಂತು. ಸರ್ ಕಾರದವರು ಜಹಗೀರು ರದ್ದು ಆಗುವವರೆಗೆ ಕೂಡ, ನಾಲೆ ರಿಪೇರಿ ಆಗ ಕೂಡದೆಂದು ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿದರೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ರೈತರು ಅನ್ನವಿಲ್ಲದೆ ಕಷ್ಟಪಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು, ಜಹಗೀರುದಾರರು ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಆ ಫಂಡಿನಿಂದ ಒಳ್ಳೆ ಮಾಡಬೇಡಿ ಇರುವವಾಗೆ ಒಂದು ಆರ್ಥರನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಸರ್ಕಾರದವರು ಸಾಲಕೊಟ್ಟು ಈ ಕೆಲಸಕ್ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

*ಶ್ರೀ ಶಿವನಂಜೇಗೌಡ (ಮೈಸೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು).-- ಸ್ವಾಮಿ, ಈ ಖೋತಾ ನೂಚನೆಯಮೇಲೆ ಎರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಲು ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಎಣ್ಣೆಹೊಳೆ ಅಣೆ ಕಟ್ಟುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರ ಒಂದು ಅಂದಾಜು ಮಾಡಿ ಅದು ಅಲ್ಲಿಗೇ ನಿಂತು ಹೋಯಿತು. ಈಚೆಗೆ ನಾವು ಚುನಾಯಿತರಾಗಿಬಂದಾಗಿನಿಂದಲೂ ಈ ಅಣೆಕಟ್ಟು ಕಟ್ಟಿಸಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಯತ್ನ ಪಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ನನ್ನ ಪ್ರಯತ್ನ ಎಂಥಾದ್ದು ಎಂದರೆ, ಕಟ್ಟಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವುದಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ಆ ಸ್ಥಳದ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂದ ಹಿಡಿದು ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರವರೆಗೆ ತಿಂಗಳಿಗೊಂದು ಸಾರಿ ಎರಡು ತಿಂಗಳಿಗೊಂದು ಸಾರಿ ಹೇಳುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ಮೊದಲನೆಯ ಪಾಂಚ್ ವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅಂದಾಜು ತಯಾರಾಗಿ, ಹೋದ ವರ್ಷ 20

ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಇದಕ್ಕೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದಿತ್ತು, ಆದರೆ ಅಂದಾಜು ಮಂಜೂರಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಆಮೇಲೆ ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಹೇಳಿಕೊಂಡೆ. ಆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಬೆಳೆಯಲ್ಲದೆ ಆ ಹೋಬಳಿಯ ಜನಕ್ಕೆ ಅನ್ನವಿಲ್ಲ, ಹಿಟ್ಟಿಲ್ಲ, ಅಂಬಲಿಕೂಡ ಇಲ್ಲವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಎರಡನೆಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿತು ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಈ ವರ್ಷ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ತೋರಿಸಿ ತಕ್ಷಣ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡದ್ದಾಯಿತು, ಅವರೂ ಒಪ್ಪಿದರು. ಈಗ ಏನಾಗಿದೆಯೆಂದರೆ, ಆ ಅಂದಾಜು ಮೈಸೂರಿನಿಂದ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಏನೋ ಅರ್ಜಿಕ್ತ ಆಗಿ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಅಸೆಂಬ್ಲಿ ಸಭೆಯ ಈ ಅಧಿವೇಶನದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಆಗಬಹುದೆಂದು ನುಮ್ಮನೆ ಇದೆ. ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರು ಮಾಡಿಸುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರು, ನುಮ್ಮನೆ ಇದೆ. ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಅಸೆಂಬ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾಗ ನೋಡಿದೆ, ಆಗ ಅದು ಎಗ್ಗಿ ಕ್ಯಾಟರ್ ಇಂಜಿನಿಯರ ಕಚೇರಿಯಲ್ಲಿತ್ತು. ಏನೋ ಚೆಕ್ ಕರ್ ಅರ್ಜಿಕ್ತ ಆಗಿ ಬಂದಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಪುನಃ ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರ ಕಚೇರಿಗೆ ಹೋಗಿವೆ, ಈಗ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ, ನೋಡೋಣ. ಅಂದಾಜು ತಯಾರು ಮಾಡಿ ಅದನ್ನು ಮಂಜೂರಾತಿಗೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಲು ಮೂರು ವರ್ಷ ಆಗ ಬೇಕೆ? ಇನ್ನೂ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿಲ್ಲ. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವಯುಗದಲ್ಲಿ ಈಗಿರತಕ್ಕ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೂ ಸದಸ್ಯರಿಗೂ, ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಇಲಾಖೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೂ ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಇರಬೇಕೆ? ಹಿಂದೆ ಸರಿಯಾಗಿರಲಿಲ್ಲ; ಈಗ ಒಳ್ಳೆಯ ಸರ್ಕಾರ, ಜನಗಳ ಸರ್ಕಾರ ಬಂತು, ಪ್ರಜಾಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಹೇಳಿದರೆ ಕೆಲಸಗಳು ತಕ್ಷಣ ಆಗುತ್ತವೆ ಎಂದು ಹೇಳುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ಜನ ಏನೆಂದು ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ? ನನಗೆ ಒಟ್ಟು ಕೊಟ್ಟು ಕಳುಹಿಸುವ ಲಕ್ಷಾಂತರ 'ಜನ ಇವನಿಗೆ ಒಟ್ಟು ಕೊಟ್ಟು ಚುನಾಯಿಸಿ ಕಳುಹಿಸಿದವು, ಇವನೇನು ಹೋಗಿ ಮಂಚಾಕಿದ್ದು, ನಾಳೆ ಇವನು ಚುನಾವಣೆಗೆ ನಿಂತರೆ ಇವನಿಗೆ ಒಟ್ಟು ಕೊಡುವುದು ಬೇಡ, ಇನ್ನೊಬ್ಬನಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕು' ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ಹೀಗಾಗಬಹುದೆ? ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನಾಗಲಿ 'ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರನ್ನಾಗಲಿ ನಾವು ನೋಡದೆ, ಈ ವಿಷಯ ಕೇಳದೇ ಯಿದ್ದಿದ್ದರೆ ಆಗ ನಮ್ಮ ತಪ್ಪೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಯಾರೋ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು 'ಈ ಗೌಡರು ನುಮ್ಮನೆ ಕೂಗಾಡುತ್ತಾರೆ, ಇವರಿಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ' ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಇದಕ್ಕೇನು ಮಾಡುವುದು? ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರು, ಎಗ್ಗಿ ಕ್ಯಾಟರ್ ಇಂಜಿನಿಯರು, ಮಿನಿಸ್ಟರು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಹೇಳುತ್ತಿರುತ್ತೇನೆ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಮೂರು ದಿನಕ್ಕೊಂದು ಸಾರಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಇಷ್ಟಾದರೂ ಕೆಲಸ ಆಗದೇ ಹೋದರೆ ಇನ್ನೇನು ಮಾಡುವುದು? ಹೋದ ವರ್ಷ ಈ ವರ್ಷ ಇಷ್ಟತ್ತು ಸಾವಿರ ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದರು; ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಆಗಿಹೋಯಿತು ಇದರ ಗತಿ! ಈಗ ಅಂದಾಜು ಮಂಜೂರಾಗಲಿ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, ನೋಡೋಣ ಏನು ಮಾಡುತ್ತಾರೋ. ಒಡವಿನ ಕಟ್ಟೆಯ ವಿಷಯವೂ ಹೀಗಾಗಿದೆ. ಈ ವರ್ಷವೇ ಪೂರೈಸದೆ ಇದ್ದರೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟಕ್ಕೆ ಈಡಾಗುತ್ತಾರೆ. ಸಾವಿರಾರು ಎಕರೆಗಳು ಅಚ್ಚು ಕಟ್ಟಾಗುವುದು ದರಿಂದ ಜನರಿಗೆ ಸಹಾಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಚಾರವೇನೆಂದರೆ ಇದೇ ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಮತ್ತೂರು, ಕಲ್ಲಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮಗಳಿವೆ. ಇದು ಒಂದು ಕೊನೆಯ ಬಾರ್ಡರ್‌ನಲ್ಲಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಜನರಿಗೆ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಮಾರ್ಗವಿಲ್ಲ. ಅದರ ಬಳಿ ಬಡವಿನ ಕಟ್ಟ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಎರಡು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಅಂದಾಜು ತಯಾರಾಗಿದೆ. ಈ ವಿಷಯವಾಗಿ ಹೋದ ಸಾರಿ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಸಹ ಕೇಳಿದೆ. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಒಬ್ಬ ಇಂಜಿನಿಯರು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಮತ್ತೂರು ಕಲ್ಲಹಳ್ಳಿ ಎನ್ನುವುದೇ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಕೆರೆ ಕಟ್ಟಲು ಅಂದಾಜಾಗಿದೆ; ಅವರಿಗೆ ರಿಕಾರ್ಡ್‌ಗಳೇ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಬಂದು ಮತ್ತೂರು ಕಲ್ಲಹಳ್ಳಿ ಎಲ್ಲಿದೆ ಗೌಡರೇ ಎಂದು ಕೇಳಿದರು. ನಾನು ಅವರನ್ನು ಕುರಿತು ನೀವು ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಬೋರ್ಡಿನಲ್ಲಿ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಆಗಿದ್ದೀರಿ ನಿಮಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವೇ ಎಂದು ಕೇಳಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಅವರಿಂದ ಜವಾಬು ಬರಲಿಲ್ಲ.

ಹೆಗ್ಗಡದೇವನ ಕೋಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕು, ಕಲಯೂರು ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ 12 ಭಾವಿಗಳಿವೆ. ಒಂದರಲ್ಲೂ ಕುದಿಯುವುದಕ್ಕೆ ನೀರಿಲ್ಲ. ಹಿಂದೆ ಅಲ್ಲಿ 700 ಮನೆಗಳಿದ್ದು ಈಗ 80 ಮನೆಗಳು ಮಾತ್ರ ಉಳಿದಿವೆ. ಈ ಗ್ರಾಮದ ಹತ್ತಿರ ನಂಜನ ಹಳ್ಳಿ ಕೆರೆ ಇದೆ. ಅನೆಗಳು ಬಂದು ಆ ನೀರನ್ನೆಲ್ಲ ಕಲಕಿಬಿಡುತ್ತವೆ. ನೀರು ಮಂದವಾಗಿ ಬಗ್ಗಿಡವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಕೆರೆಯಿಂದ ಈ ನೀರನ್ನು ಗಾಡಿಗಳಲ್ಲಿ ತಂದು ಕುದಿಯುತ್ತಾರೆ. ಬೆಳಿಗ್ಗೆ 9 ಗಂಟೆಯ ವರೆಗೂ ಮಲಗಿದ್ದು ಬಿಸಿಲು ಬಂದಮೇಲೆ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಬಗ್ಗಡದ ನೀರನ್ನು ಕುದಿದೂ ಕುದಿದೂ ಜನರು ಈ ರೀತಿ ಸೋಮಾರಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಪಡುವ ಕೋಟೆ ಕೆರೆಗೆ ಒಂದು ಪಿಕ್ ಅಪ್ ನಾಲೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬರಬೇಕೆಂಬ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ರೆವೆನ್ಯೂ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮೀಟಿಂಗ್ ನಡೆಯಿತು. ಅದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ಇಷ್ಟತ್ತು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚಾಗುತ್ತದೆಂದರು. ಇಂಜಿನಿಯರ್‌ರವರು 50 ಎಕರೆ ಜಮೀನು ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಿಗೆ ಬಂದು ನಿರಾವರಿಯಾಗುತ್ತದೆಂದು ತಿಳಿಸಿದರು. ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೂ ತಂದಿಲ್ಲ.

ನಾನು ಮೇಲೆ ಹೇಳಿರುವ ಕೆಲಸಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಸರ್ಕಾರದವರು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅವುಗಳನ್ನು ಈ ವರ್ಷವೇ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟರೆ ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಮಾಡಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

* ಶ್ರೀ ವಿ. ವೆಂಕಟಪ್ಪ (ಚನ್ನಪಟ್ಟಣ).—ಸ್ವಾಮಿ, ಬಡ್ಡೆಟ್ಟಿನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಾನು ಹಿಂದೆ “ಜಗ್ಗರಿ ಫಿಗರ್ಸ್” ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೆ. ಆ ಮಾತು ಬಹುಶಃ ಪಬ್ಲಿಕ್ ವರ್ಕ್ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂಥ ಅಂಶಗಳಿಗೆ ಹೇಳಬಹುದೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಶ್ರೀ ದೇವ ರಾಜಅರಸೆ ಅವರು ರಾತ್ರಿ ಎಲ್ಲ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಎಣ್ಣೆ ಬಿಟ್ಟು ನೋಡಿದರೂ ಸರಿಯಾಗಿ ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ನಾನೇನೂ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಎಣ್ಣೆ ಬಿಟ್ಟು ನೋಡಲಿಲ್ಲ. ಬರೀ ಕನ್ನಡಕ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ನೋಡಿದೆ. ಅದರ ಯಾವಯಾವುದು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲವೆಂದು ಕಂಡುಹಿಡಿಯುವುದು ಕಷ್ಟ ಮತ್ತು ಕೆಲವಕ್ಕೆ ವಿವರಗಳು ಎಲ್ಲವೆಂದು ಸಿಕ್ಕುವವಾಗಿಲ್ಲ. ಮೊದಲು ಬಡ್ಡೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಪೇಜುಗಳನ್ನು ನಮೂದಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಒಟ್ಟಿಗೆ ಮೊತ್ತವನ್ನು ಹಾಕಿ, ಅದರ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಇಂಥಿಂಥ ಪುಟಗಳಲ್ಲಿ ವಿವರಗಳು ಸಿಕ್ಕುತ್ತವೆ ಎಂದು ನಮೂದು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಈವಾಗ ವಿವರಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕಡೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಇವನ್ನು ಹುಡುಕುವುದು ಕಷ್ಟವಾದ ಕೆಲಸ. ಈಗ 1,00,65,000 ರೂಪಾಯಿ

ಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ವಿವರಗಳು ಎಲ್ಲವೆಂದು ನೋಡಿದರೆ ಸುಲಭವಾಗಿ ದೊರೆಯುವುದಿಲ್ಲ. 70—80 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ತಪಶೀಲು ಎಲ್ಲಾದರೂ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆಯೇನೋ ಎಂದು ಹುಡುಕಿದರೆ ಎಲ್ಲೂ ಸಿಕ್ಕಲಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಎಷ್ಟೋ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ತಪಶೀಲು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಲಂಪೆಂ ಹಣ ಒದಗಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಉದ್ದೇಶವೇನು? ಯಾರುಯಾರಿಗೆ ಬೇಕೋ ಅವರಿಗೆ ಅವರು ಕೇಳಿದಾಗ ಮಂಜೂರು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗು ತ್ತದೆಂದು ಹೀಗೆ ಮಾಡಿರಬಹುದೆಂದು ನನಗೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ತಪಶೀಲು ಪತ್ತೆಯಾದರೆ ಹಾಗೆ ಮಾಡುವುದು ಕಷ್ಟ. ಆದ್ದರಿಂದ ಹೀಗೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರಬಹುದು. ಪಕ್ಷಪಾತ ನೀತಿ ಎಂದು ಈಗೇನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೆವೋ ಅದನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಏನೇನು ಬೇಕೋಅದನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು.

ಕಣ್ಣು ರಿಸರ್ವಾಯರ್‌ನಲ್ಲಿ ನೀರು ಸಾಲುವುದಿಲ್ಲ, ಅದಕ್ಕೆ ಯಾವುದಾದರೂ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅರ್ಕಾಪತಿಯಿಂದ ನೀರನ್ನೊದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ, ಅಣೆಕಟ್ಟು ಕಟ್ಟಿ ಒದಗಿಸಿ ಎಂದು ಬಹಳ ದಿವಸಗಳಿಂದ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೋದ ವರ್ಷ ಲೆವರ್ ಸ್ವಲ್ಪ ಪರ್ವಿಟ್ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಇಂಜಿನಿಯರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, ಅದಾಗುವುದಾದರೆ 10 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಖರ್ಚಾದರೂ ಪರವಾಗಿಲ್ಲ, ಮಾಡಿಸೋಣ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆಮೇಲೆ ಒಂದು ಇಂಜಿನಿಯರ್‌ಗಳೇ ಮಾಡಿ ಪಾರಿಹಳ್ಳವೆಂಬ ಒಂದು ಹಳ್ಳವಿದೆ, ಅದನ್ನು ತಿರುಗಿಸಬಹುದು, ಅದು ಬಹಳ ದೊಡ್ಡದ್ದು, ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ಹಳ್ಳ, ಅದುದರಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಮೆ ಒಂದು ಬೆಳೆಗೆ ಎಷ್ಟು ಬೇಕೋ ಅಷ್ಟು ನೀರು 300 ಯೂನಿಟ್ಯೋ ಏನೋ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿದೆ, ಅದರಲ್ಲಿ 100 ಯೂನಿಟ್ಯಾದರೂ ಬರುತ್ತದೆ, ಅದರಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಮೆ ನೀರು ಬರುವುದು ಸಾಕಾಗಬಹುದು ಎಂದು ಒಂದು ರಫ್ ಎಸ್ಟಿಮೇಟ್ ಮಾಡಿ, ಅದಕ್ಕೆ 5 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳಾಗಬಹುದೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆಗಲೇ ಎಂದು ಹೇಳಿದ ಮೇಲೆ ಗೆಜೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿ ಕೆಲಸ ತೆಗೆದು ಕೊಂಡಿದೆ, ಇದರ ಕೆಳಗಿರುವ ರೈತರು ಹೆಚ್ಚು ಕಾಂಟ್ರಿಬ್ಯೂಷನ್ ಮತ್ತು ವಾಟರ್ ರೇಟ್ ಇಷ್ಟು ಕೊಡಬೇಕು, ಇದಕ್ಕೆ ಅಕ್ಟೇಪೇನ್ಸಿಯೇನಾದರೂ ಇದ್ದರೆ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಇಷ್ಟು ದಿವಸ ಅವಕಾಶವಿದೆ ಎಂದು ಪಬ್ಲಿಷ್ ಮಾಡಿದರು. ರೈತರು ಕೆಲವರು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಬಳಿ ಹೋಗಿ ಹೆಚ್ಚು ಕಾಂಟ್ರಿಬ್ಯೂಷನ್ ಇದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದರೆ ಕೊಡೋಣ, ಮೊದಲು ನಾವು ಕೊಟ್ಟಿರುವುದು 150 ರೂಪಾಯಿ, ಈಗ 175 ರೂಪಾಯಿ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಅದು ಹೆಚ್ಚಾಗಬಹುದು, ಸ್ವಲ್ಪ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡರು. ಅವರು ಇಂಜಿನಿಯರುಗಳನ್ನು ಎದುರಿ ನ್ನುಟ್ಟು ಕೊಂಡು ನೀವು ಫೈನರ್ ಎಸ್ಟಿಮೇಟ್ ಮಾಡಿ ದ್ವೀರಾ ಎಂದು ಕೇಳಲು ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಮಾಡವೇನೆ ಈ ದರವನ್ನು ನಿಗದಿ ಮಾಡುವುದು ಕಷ್ಟ, ಫೈನರ್ ಎಸ್ಟಿಮೇಟ್ ಮಾಡಿ ಕಳುಹಿಸಿ, ಸರ್ಕಾರದವರು ಎಷ್ಟು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ಧರಿಸುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಈಗ ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಕೈಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂಬ ಸಮಾಚಾರವಿದೆ; ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟವರಿಗೆ ಹಣವನ್ನೇನೂ ಒದಗಿಸಿದಂತೆ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಐದು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಒಂದು ಕಡೆ, ಒಂದು ಲಕ್ಷ ಚಿಲ್ಲರೆ ರೂಪಾಯಿ ಒಂದು ಕಡೆ ಅರ್ಕಾಪತಿ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗೆ ಎಂದು ತೋರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ತಪಶೀಲು ಸಿಕ್ಕಲಿಲ್ಲ.

(ಶ್ರೀ ವಿ. ವೆಂಕಟಪ್ಪ)

ಎರಡು ಕಡೆ ಮಾತ್ರ ಹಣ ಒದಗಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಎರಡು ಕಡೆ ಏಕೆ ಹಾಕಿದರೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಈ ರಿಸರ್ವ್‌ಯರ್ ಆದಾಗಿನಿಂದ ಇದುವರೆಗೂ ರೈತರಿಗೆ ನೀರು ಸಾಕಾಗದೆ ಬಹಳವಾಗಿ ತೊಂದರೆಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅನೇಕ ವೇಳೆ ನೀರು ಸಾಕಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂಬುದನ್ನು ಇಂಜಿನಿಯರೇ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದು ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆಯಬೇಕಾದರೆ, ರೈತರಿಗೆ ಇದರಿಂದ ಉಪಕಾರವಾಗಬೇಕಾದರೆ, ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿ ಹೇಗಾದರೂ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು.

1 P.M.

ಈಗ ಈ ಗ್ರಾಮದ ಸುತ್ತಲೂ ನೀರು ಇರುತ್ತದೆ. ಅದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಸಿಕೊಡಬೇಕಾದುದು ಸರ್ಕಾರದವರ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಎನ್ನುವುದು ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ. ಹಿಂದೆ ಶ್ರೀ ಎಲ್. ಸಿದ್ದಪ್ಪನವರು ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಈ ಕೆಲಸ ನಡೆಯುತ್ತಲೇ ಇದೆ. ಶ್ರೀ ಎಲ್. ಸಿದ್ದಪ್ಪನವರೂ ಕೂಡ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಒಂದಾವರ್ತಿ ಬಂದು ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಇವರಾದ ಮೇಲೆ ಮತ್ತೂ ಒಬ್ಬ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಆ ರಸ್ತೆ ಮಾತ್ರ ಇನ್ನೂ ಆಗಿಲ್ಲ. ಆ ಊರು ಪಕ್ಕದಲ್ಲೇ ಆದಿಕರ್ಣಾಟಕ ಕೇರಿಯಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಆಗಬೇಕಾಗಿರತಕ್ಕ ರಸ್ತೆಯೆಲ್ಲಾ ಕೇವಲ ಆರು ಫರಾಂಗ್ ಮಾತ್ರ. ಆದರೆ ಆ ರಸ್ತೆ ಇನ್ನೂ ಆಗದೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಆ ಊರಿನ ಜನರು ಸುತ್ತಿಕೊಂಡು, ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ಓಡಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಈ ದಿವಸ ಈ ಗಾಡಿ—ಎತ್ತುಗಳೂ ಕೂಡ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ. ಈ ಹಿಂದೆ ಈ ರಸ್ತೆಗೆ 3 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಅಂದಾಜು ಆಗಿತ್ತು. ಈಗ ಅದು ಆರು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ರಿವೈಜ್ ಆಗಿದೆ. ಇದುವರೆಗಿನ್ನೂ ಆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಕೈಗೊಂಡಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಈ ರಸ್ತೆ ಗೊತ್ತಾಗುವಾಗ ಜಮೀನನ್ನು ಬೇರೆ ಅಕ್ವಯರ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅವರಿಗೆ ಆ ಪರಿಹಾರ ದ್ರವ್ಯವನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಅತ್ತರಾಗಿ ಜಮೀನನ್ನು ಆ ಅಚ್ಚು ಕಟ್ಟಿದಾರರಿಗಾದರೂ ಉತ್ತುಕೊಳ್ಳಲು ಬಿಟ್ಟುಕೊಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಇತ್ತರಾಗಿ ಇವರು ಅಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆಯನ್ನೂ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅಂತೂ ಇಂತೂ ಎಷ್ಟು ಜಮೀನು ಅಲ್ಲಿ ಈ ದಿವಸ ಪಾಳು ಬಿದ್ದಿದೆ. ರೈತರಿಗೆ ಅದರಿಂದ ಉಕ್ಕಾನಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ ಕಣ್ವಾನದಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಜಮೀನನ್ನು ಮಾತ್ರ ಅಕ್ವಯರ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದ್ದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ರೈತರಿಗೆ ದುಡ್ಡನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಅತ್ತರಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ಅಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡಲು ಕೂಡ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ. ಇವರು ರಸ್ತೆಯನ್ನೂ ಕೂಡ ಮಾಡಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಅವರುಗಳು ತಿರುಗಾಡಲು ತಮಗೆ ಬೇಕಾದಂಥ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಬೇಗ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಈ ರೈತನಿಗಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕಾದ ರಸ್ತೆಗಳು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ನಿಂತುಹೋಗಿಬಿಡುತ್ತಿವೆ. ಇದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ ನೇರ ಲೂರು ಹತ್ತಿರ ಒಂದು ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಯಾವ ನೀರಿನ ಆಸೆಯೂ ಇಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಒಂದಾವರ್ತಿ ಹಿಂದೆ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದಂಥ ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿದ್ದಯ್ಯನವರು ಬಂದು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿದ್ದರು. ಅವರು ಆ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಒಂದು ಕೆರೆ ಅಂದಾಜು

ನ್ನೇನೋ ತಯಾರಿಸುವಂತೆ ಕೆಲಸ ನಡೆಸಿದರು ಆದರೆ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಆ ಕೆರೆಯನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟುವುದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ನಿರೀಕ್ಷಿಸುವಷ್ಟು ಉತ್ಪತ್ತಿ ಬರುವುದಿಲ್ಲವೆಂಬ ಕಾರಣದಿಂದ ಈಚೆಗೆ ಅದರ ಮಾತೇ ನಿಂತು ಹೋಗಿದೆ. ಇನ್ನು ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮರಿಯಪ್ಪನವರ ಕಾಲದಲ್ಲೂ ಒಂದು ವಿಚಾರ ಹೀಗೆ ಆಯಿತು. ಅಲ್ಲಿ "ದುರುಮೋಗೆ" ಎಂಬ ಗ್ರಾಮದ ಕೆರೆಯಿದೆ. ಈ ದಿವಸ ಆ ಕೆರೆಗೆ ಇಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ತೊಬನ್ನು ಇನ್ನೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಕೆಳಕ್ಕೆ ತಗ್ಗಿಸಿ ಕೊಡಿ, ಅದರಿಂದ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಅಲ್ಲಿನ ರೈತರೆಲ್ಲಾ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ತೊಬನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ತಗ್ಗಿಸಿ ಮುಟ್ಟಕ್ಕೆ ಇಳಿಸಿದರೆ ಅವರಿಗೆ ಎರಡು ತಿಂಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಆ ನೀರು ಸರಬರಾಯಿ ಆಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಶ್ರೀ ಮರಿಯಪ್ಪನವರ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀ ಮರಿಯಪ್ಪನವರು ಮಂತ್ರಿ ಪದವಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಎಷ್ಟು ವರ್ಷಗಳಾದುವು? ಆದರೆ ಆ ಕೆಲಸವನ್ನೂ ಆಗಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈಗ ಇರತಕ್ಕ ಆ ತೊಬಾದರೋ ಬಹಳ ತಿಥಿಲವಾಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ 2-3 ಸಲ ಈಗಾಗಲೇ ರಿಪೇರಿ ಬೇರೆ ಆಗಿದೆ. ಆದರೆ ನೀರು ಮಾತ್ರ ಇನ್ನೂ ಧಾರಾಳವಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತಲೇ ಇದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಎರಡು ಬೆಳೆಗೆ ನೀರು ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದರು. ಈಗ ಒಂದು ಬೆಳೆಗೂ ಸಹ ನೀರು ಸಾಕಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಈ ದಿವಸ ಇದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ ಎಲ್ಲಾ ಕೆರೆಗಳ ತೊಬಿನಲ್ಲೂ ನೀರು ವೇಸ್ತಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತಿದೆ. ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಈ ತೊಬುಗಳಿಗೆ ಕೊಂತ ಎಂದು ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದರು. ಆಗ ಒಂದು ತೊಟ್ಟು ನೀರೂ ಸಹ ಪೋರಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈ ದಿವಸ ಈ ವಿಧಾನ ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ. ಈ ತೊಬುಗಳನ್ನು ಎಷ್ಟು ದಿವಸಗಳಾದರೂ ಕಟ್ಟಿಹೋಗದಂತೆ ಬಹಳ ಬಂದೋಬಸ್ತಾಗಿ, ಭದ್ರವಾಗಿರುವಂತೆ, ಶಾಶ್ವತವಾಗಿರುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಈ ತೊಬುಗಳಿಗೆಲ್ಲಾ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಗೇಟುಗಳನ್ನು ಇಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ನೀರು ಲೇಕಾಗುತ್ತಿದೆ. ಆ ಕಣ್ವಾಕ್ಕೂ ಕೂಡ ಈಗ ಇದೇ ರೀತಿ ಗೇಟುಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಮುಚ್ಚಿದ್ದರೂ ಒಂದು ತೊಬಿನಲ್ಲಿ ಹೋಗುವಷ್ಟು ನೀರು ಸದಾ ಹೋಗಿಯೇ ಹೋಗುತ್ತಿದೆ. . . .

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಡ್ಡೆಮಾಸ್ತಿಗೌಡ.—ಅದನ್ನು ಪೂರ್ವ ಪೂರ್ವ ಮೆಥೆಡ್ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ವಿ. ವೆಂಕಟಪ್ಪ.—ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಇಂಥಾ ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ಕೆಲಸಗಳನ್ನಾದರೂ ಮಾಡಿಸಿಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಬಹುಶಃ ಈಗಲಾದರೂ ಮನಸ್ಸು ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ನಾನು ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

*ಶ್ರೀ ಬಿ. ಪಿ. ನಾಗರಾಜಮೂರ್ತಿ (ಮಳವಳ್ಳಿ).—ಸಾಮಾನ್ಯ, ನಮ್ಮ ಮಳವಳ್ಳಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಎರಡು ಹೋಬಳಿಗಳು ಮತ್ತು ಮಾನ್ಯ ಮಿತ್ರರಾದ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್ಯರ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹೋಬಳಿ ಈ ಮೂರು ಹೋಬಳಿಗಳು ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯ ನಾರಾಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟಿವೆ. ಆದರೆ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯ ನಾರಾಯಣಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ಎಷ್ಟುಮಟ್ಟಿಗೆ ಆ ಪ್ರದೇಶದವರು ಪಡೆಯುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ ಎಂದರೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಶ್ರೀನಿವಾಸಯ್ಯಂಗಾರ್ಯರ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಬರುವ ನಾರಾಯಿಂದ ಏನೂ ಉಪಯೋಗ ಪಡೆಯುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇಲ್ಲ. ಮಳವಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ನಾರಾಯ ನೀರು ಯಾವುದಕ್ಕೂ ಸಾಲದು. ರಾಗಾಯ್ತಿನಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲೂ ಮತ್ತು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು

ಆ ಪ್ರಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಂಚಾರ ಮಾಡಿದ ಕಾಲದಲ್ಲೂ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಮೊರೆಯುಟ್ಟು ಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದೇವೆ. ಆದಾಗ್ಯೂ ಕೂಡ, ಏನೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಆಪಾದನೆ ಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಮರಿಯಪ್ಪ ನವರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹೆಬ್ಬಳ್ಳಿ ಪಿಕ್‌ಅಪ್ ನಾಲೆಯ ಕೆಲಸ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿ ಮಂಜಪ್ಪನವರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮುಕ್ತಾಯ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಒಂದು ಪಿಕ್‌ಅಪ್ ನಾಲೆಯ ಸಹಾಯವನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಬೇರೆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಸಹಾಯ ದೊರಕಿಲ್ಲ. ಇನ್ನೂ ಕೂಡ ಅನೇಕ ಪಿಕ್‌ಅಪ್ ನಾಲೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಸಹಾಯವನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿದ್ದಾಗ್ಯೂ ಕೂಡ ಅದೇಕೆ ಈ ರೀತಿ ನಿಧಾನವಾಗುತ್ತಿದೆ? ಈಗ ಈ ಇಲಾಖೆಯ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಂಡಿರತಕ್ಕ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಕೂಡ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿ ಆ ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಸಂಚಾರ ಮಾಡಿದಾಗ ಇದನ್ನು ಅವರೇ ಬುದ್ಧಾಗಿ ನೋಡಿದ್ದಾರೆ. ಎಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಜನಗಳಿಗೆ ಕಷ್ಟ ಇದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಅವರು ಅರಿತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಎರಡು ಹೋಬಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಈಗಿರತಕ್ಕ ಕಷ್ಟವನ್ನು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡಲು ಈಗಾಗಲೇ ಸರ್ಕಾರದ ಮುಂದೆ ಅನೇಕ ಪ್ರಪೋಸಲ್‌ಗಳು ಬಂದಿವೆ. ಅವನ್ನು ಆದಷ್ಟು ಜಾಗೃತ ನೆರವೇರಿಸಿದರೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಹಾಯ ವಾಗುತ್ತದೆ. ಹಲಗೂರು ಮತ್ತು ಕೊಪ್ಪಗೌಡನ ಪುರದ ಹೋಬಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲು ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಕ್‌ನಾಳಿ ನಾಲೆಯಿಂದ ನೀರು ಒದಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ನಾಪು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದ್ದೆವು. ದುರಾದೃಷ್ಟವಶಾತ್ ಒಂದು ಎಕರೆ ಯಷ್ಟು ನೀರು ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೂ ಕೂಡ ಆ ನಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ನೀರು ಇಲ್ಲ. ಕೃಷ್ಣರಾಜನಗರದಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಅಭಾವವಂಥಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ನೀರು ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿದ್ದು ಎಂಬ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿ ಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ನಾಲೆಯ ನೀರು ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿದ್ದರೆ ಹೋಗಲಿ, ಆ ಹೋಬಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆರೆಗಳನ್ನಾದರೂ ಕಟ್ಟಿ ನೀರಾವರಿ ಸೌಕರ್ಯವನ್ನೊದಗಿಸಿ ಎಂದರೆ ಅದಕ್ಕೂ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆಯೇ ಇಲ್ಲವೇ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಎಷ್ಟು ವಿಧವಾಗಿ ಮೊರೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡರೂ ಕೂಡ ಸರ್ಕಾರ ಇದುವರೆಗೂ ಯಾವ ವಿಧವಾದ ಯೋಜನೆಯನ್ನಾಗಲೀ, ಸರ್ವೆಯನ್ನಾಗಲೀ ಮಾಡಿಲ್ಲ.

ಮತ್ತೊಂದು—ಭೀಮಾನದಿ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟು. ಶಿಂಷಾ ನದಿಗೆ ಗುಂಟೂರಿನ ಹತ್ತಿರ ಅಣೆ ಕಟ್ಟು ಕಟ್ಟಬೇಕೆಂದು ಒಂದು ಎಸ್ಪಿ.ಎಮ್‌ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ದುರದೃಷ್ಟವಶಾತ್ ಇದು ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ನಿಂತಿದೆ. ಆಮೇಲೆ ನಿಟ್ಟೂರು ಕೆರೆ, ಹಲಗೂರು ಕೆರೆ ಎಂಬ ಎರಡು ಕೆರೆಗಳಿವೆ. ಮರುಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಒಯಿಸಿಸ್ ಇದ್ದು ಹಾಗೆ ಈ ಕೆರೆಗಳು ನಿಂತಿವೆ. ಹಲಗೂರು ಕೆರೆಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಜಿನಿಗಿ ಕೋಡಿ ಒಡೆದು ನೀರಲ್ಲಾ ಹೋಗುತ್ತಿದೆ. ಇದನ್ನು ಸರಿಮಾಡಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಎಷ್ಟು ಕೇಳಿಕೊಂಡರೂ ಪ್ರಯತ್ನ ಕೂಡ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ನಿಟ್ಟೂರಿನ ಕೆರೆ ಕೂಡ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಕೆರೆ. ಅದರ ಕೋಡಿಯನ್ನು ಎತ್ತರಿಸಿ ಹೆಚ್ಚು ನೀರನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಎಷ್ಟು ಹೇಳಿದರೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಕೋಡಿಯನ್ನು ಎತ್ತರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಅಲ್ಲ water spreadನ ಹೊರಗಡೆಯಿರುವ ಜಮೀನುಗಳನ್ನು ಹಂಗಾಮಿ ಸಾಗುವಳಿಗೂ ಕೊಟ್ಟು, ಅವರು ಉತ್ತು ಉತ್ತು ಕೆರೆಯನ್ನೆಲ್ಲಾ ಹಾಳುಮಾಡಿ ನೀರು ಹಾಲಿ ಇರುವ ಜಮೀನುಗಳಿಗೂ ಸಾಕಾಗುವುದಿಲ್ಲವಾಗಿದೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವಾಗ ಕೇಳಿದರೂ ಇಂಜಿ

ನಿಯರಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದೇವೆ, ಎಸ್ಪಿ.ಎಮ್‌ ಬಂದಿಲ್ಲವೆಂದು ಉತ್ತರ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಯೇ ಹೊರತು ಯಾವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನೂ ಕೈಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆಯೇ ಗೊಪ್ಪಗೌಡನಪುರದ ಹೋಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಹಂದಿಹಳ್ಳ ಎಂಬ ಹಳ್ಳಕ್ಕೆ ಒಂದು ಅಣೆಕಟ್ಟನ್ನು ಕಟ್ಟಬೇಕೆಂದು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಅದನ್ನೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಹೊನಗಳಲ್ಲಿ ಎಂಬಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹಳ್ಳವಿದೆ. ಬೇಸಗೆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿ ನೀರು ಹರಿಯುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಎಂಜಿನಿಯರಾಗಳನ್ನೂ, ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಎಂಜಿನಿಯರಾಗಳನ್ನೂ ಅಲ್ಲಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಬುದ್ಧಿ ತೋರಿಸಿದ್ದೇವೆ. 10,000 ರೂಪಾಯಿಗಳಲ್ಲಾಗುವ ಸಣ್ಣ ಕೆಲಸ ಇದು. ಮಾಡಿದರೆ ಎಷ್ಟೋ ಸಹಾಯ ವಾಗುತ್ತದೆ. ಮಾಧವಮಂತ್ರಿ ಅಣೆಕಟ್ಟಿನಿಂದ ಬೆಳಕು ಮಾಡಿಗೆ ನೀರು ಒದಗಿಸಬಹುದು. ಇದನ್ನು ಮಾಡಿ ಆ ಜನರ ಕಷ್ಟವನ್ನು ನಿಗ್ರಿಸಲೆಂದರೂ ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಮನಸ್ಸು ಬಂದಿಲ್ಲ. ಈಗ ಹೊಸದಾಗಿ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದರೂ ತಾವೇ ಬುದ್ಧಾಗಿ ನೋಡಿರುವ ಈ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಮಾಡಿ ಆ ಜನರ ಕಷ್ಟವನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸುತ್ತಾರೆಂದು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಟಿ. ಕೆಂಪರಾಜ್ (ಬೆಂಗಳೂರು, ದಕ್ಷಿಣ-ಅನುಸೂಚಿತ ಜಾತಿಗಳು).—ಸ್ವಾಮಿ, ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 2000 ಜೋಡಿ ಇನಾಂತ್ ಗ್ರಾಮಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಕೇವಲ 700 ಗ್ರಾಮಗಳು ಮಾತ್ರ ಸರ್ವೆಯಾಗಿವೆ. ಸರ್ವೆಯಾಗದಿರುವ ಮಿಕ್ಕ ಗ್ರಾಮಗಳ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಏನಾದರೊಂದು ಶೀಘ್ರವಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಈ ಜೋಡಿ ಇನಾಂತ್‌ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಕೆರೆಗಳನ್ನು ದುರಸ್ತಿ ಮಾಡಿಸಿಕೊಡುವುದು ಬಹಳ ಅವಶ್ಯಕ.

ಆಮೇಲೆ, ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯ ಅನೇಕ ಸದಸ್ಯರು ಮರಾಮತ್ತು ಇಲಾಖೆಯ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅನೇಕ ಟೀಕೆ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿರುವ ಕ್ರಮ ಬಹಳ ದಿವಸಗಳಿಂದ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿರುವ ಕ್ರಮವಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಪುನರ್ವ್ಯವಸ್ಥೆಮಾಡುವುದು ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ನೇಮಿಸಿ ಈ ಇಲಾಖೆಯ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳು ಬೇಗ ನಡೆಯಬೇಕಾದರೆ ಏನು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯುವುದು ಅವಶ್ಯಕ. ಏಕೆಂದರೆ ಈ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಗಳು ಬಹಳ ನಿಧಾನವಾಗಿ ಆಗುತ್ತಾ ವರ್ಷಾನುಗಟ್ಟಲೆ ರಿಕಾರ್ಡುಗಳು ಕೊಳೆಯುತ್ತಾ ಬಿದ್ದಿರುವುದು ಸರ್ವಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಯಾವ ಕೆಲಸಕ್ಕೂ ಮಧ್ಯಮಧ್ಯ Techni cal defects ಎಂದು ತೆಗೆದು ರಿಕಾರ್ಡುಗಳು ಕಂಡು ಬಿದ್ದುಹೋಗುತ್ತವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ತ್ವರಿತವಾಗಿ ಕೆಲಸಗಳಾಗದಿರುವುದಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲ ಏನು ತೊಂದರೆಯಿದೆಯೆಂಬುದನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯುವುದು ಸೂಕ್ತವೆಂದು ಹೇಳಿ, ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಇಲಾಖೆಗೆ ಒದಗಿಸಿರುವ ಹಣ ಬಹಳ ಸಾಲದೆಂದು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಕೆಲಸಗಳು ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವ ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸದೆ ಹೋದರೆ ಜನರ ಆಶೋತ್ತರಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಬಾಬಿಗೆ ಮತ್ತಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು ಅಗತ್ಯವೆಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಮಲ್ಲಕಾರ್ಜುನಪ್ಪಗೌಡ (ಸೊರಬ-ಷಿಕಾರಿ ಪುರ).—ಸ್ವಾಮಿ, ಎರ್ರಾ ಚರ್ಚೆಗಳು ಜಮಾಬಂದಿ ಕಾಲದಲ್ಲಿ, ಅರ್ಜಿ ಕೊಡುವುದು ಅದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟ ಹಾಗೆ ವರ್ಷೇ ವರ್ಷೇ ನಾವು ಕೇಳಿದ್ದು ತಾವು ಹೇಳುವುದು ಈ ರೀತಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಸೊರಬ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಒಂದೆರಡು ವಿಚಾರ ಮಾತ್ರ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. 1920ನೇ ಇಸವಿಯೊಳಗೆ ದಂಡಾವತಿ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಅಂದಾಜು ಆಗಿತ್ತು. ಸೊರಬ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಥಾನದ 1/8 ಭಾಗದಷ್ಟು ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸಂಸ್ಥಾನದೊಳಗೆ 16 ಲಕ್ಷ procurement ಆದರೆ, ನಮ್ಮ ಒಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಎರಡುಲಕ್ಷ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಅಲ್ಲ Commercial crops ಬೆಳೆಯುವ ಸೌಕರ್ಯ ಬೇರೆಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲ. ಈಗ ಒಂದು project ಆದರೆ, ರೈತರು ಉದ್ಧಾರವಾಗುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ತಮ್ಮನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇದು ಅಂತಹ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್. ಇದರಿಂದ ಉಪಯೋಗವಾಗುತ್ತದೆ. ಆಕಡೆ ದೃಷ್ಟಿ ಕಮ್ಮಿ ಮಾಡಿರಬಹುದು. ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೂ, ಅಲ್ಲಿನ ವಿದ್ಯಮಾನಗಳು ಗೊತ್ತು. ಅಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಕೆರೆಗಳ ಕಾಮಗಾರಿಗಳು ಆಗುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ. ರೈತರಿಗೆ ಬರ್ಚ ತೊಂದರೆ ಇದೆ. ಸರ್ವಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ನೊಳಗೆ 15 ಸಾವಿರ ಕ್ವಿಂಟ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಬೇಕಾಗುವ ಕೆರೆಗಳು ಯಾವುದೂ ಮಾಡಿಲ್ಲವೆಂದು ತಮಗೆ ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ. 2,000 ಕೆರೆಗಳಲ್ಲಿ 600 ಕೆರೆಗಳ ಕಾಮಗಾರಿಗಳು ಮಾತ್ರ ಆಗಿರಬಹುದು. ಇದು ಸಂಸ್ಥಾನದ ಕೊನೆಯ ತಾಲ್ಲೂಕು ಆಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬರುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಅನ್ನವಟ್ಟು ಹೋಬಳಿಯಲ್ಲಿ ತತ್ಪ್ರಮಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕೆರೆ ಇದೆ. ಇದನ್ನು ರಿಪೇರಿ ಮಾಡಿಸಲು ಗ್ರಾಮವಾಸಿಗಳು ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು 20 ವರ್ಷಗಳಾಯಿತು. ಇದಕ್ಕೆ ಅಂದಾಜು ತಯಾರಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆಯೇ ಹೊರತು ಕೆಲಸ ಇನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಮೊದಲನಿಂದಲೂ ಇದು ಹಿಂದುಳಿದ ತಾಲ್ಲೂಕು. ಆದ್ದರಿಂದ ದಂಡಾವತಿ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ನ್ನು ಮುಂದಿನ ವರ್ಷವಾದರೂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಈಗ ಐದೈದು ವರ್ಷಗಳಿಗೆ limit ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇರುವುದರಿಂದ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ 10 ವರ್ಷಗಳ limit ಬರಬಹುದು. ಈ ರೀತಿ 10ನೇ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಮುಂದೆ ಹಾಕುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ಜನಗಳಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಆದಕಾರಣ ದ್ವಿತೀಯ ಪಾಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಸೇರಿಸಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಅಂಜನಾಪುರ ಕೆರೆ ಕೋಡಿಯನ್ನು ಮೂರು ಅಡಿ ಎತ್ತರಿಸಿ ನೀರನ್ನು ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ಬೇಸಿಗೆ ಕಾಲದೊಳಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಉಪಯೋಗವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಯಾವ ತರಹ ಲಾಭವೂ ಇಲ್ಲ. ಯಾವ ಗ್ರಾಮವೂ ಮುಳುಗಡೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದು ಬಹಳ ಉಪಯುಕ್ತವಾದುದು. ಅಂಬಳಗೊಳ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಕೆಲಸ ಸಾಧ್ಯವಾದ ಮಟ್ಟಿಗೂ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇದೆ. ಅದರ ಏರಿ ಎತ್ತರಿಸಿ ಹೆಚ್ಚು ನೀರು ನಿಲ್ಲುವಂತೆ ಮಾಡಿದರೆ, ಹೆಚ್ಚು ಜನಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಹೆಚ್ಚು ನೀರು ನಿಲ್ಲಬಾರದು ಎಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಕೋಡಿ ತಗ್ಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ನೀರು ಹೆಚ್ಚು ನಿಲ್ಲುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಷಿಕಾರಿಪುರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬೆಂಗಾಡು ಹೊಸೂರು ಹೋಬಳಿ ಇದೆ. ವರ್ಷೇ ವರ್ಷೇ ಇಲ್ಲಿ ಹೈರು ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ನೀರು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಬಹುದು. ಕಮಿಷಿಯವರು ಹೋಗಿ ನೋಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ

ನಾನು ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರ ದೊರೆಯಲಿಲ್ಲ. ಆ ಕಮಿಷಿಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಏರಿಯನ್ನು ಏರಿಸಬೇಕು. ಆಗ ಅಲ್ಲಿಗೆ ನೀರು ಒದಗುತ್ತದೆ.

*ಶ್ರೀ ಎ. ಜಿ. ರಾಮಚಂದ್ರರಾವ್ (ನ್ಯಾಯಾಂಗ ಮತ್ತು ವಿದ್ಯಾ ಇಲಾಖೆಗಳ ಮಂತ್ರಿಗಳು).—ಡಿಮ್ಯಾಂಡ್ ನಂಬರ್ 39 (a) ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. Personal and Miscellaneous Inams rules final ಆಗಿ publicationಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. Religious and Charitable Inams ವಿಷಯದಲ್ಲಿ final ಆಗಿ ರೂಲ್ಸ್ draft ಆಗುತ್ತಾ ಇದೆ. ಈ ಕಾನೂನನ್ನು ಬಹಳ ಜಾಗೃತ ಜಾರಿಗೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ rules ಅವಶ್ಯಕ. ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಜೊತೆಗೆ ಇನ್ನೂ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಅದರ ಪ್ಯಾಕ್ಟಿ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಒಬ್ಬರು ಸ್ಟೆಪರ್ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರು, ಮೂರುಜನ ಅಮೆಲ್ದಾರರು ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿದೆ. ಇದರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಸರ್ವೆ ಮತ್ತು ಸೆಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಹೊಸದಾಗಿ ಅಮೆಲ್ದಾರರು ಮತ್ತು ಸಿಬ್ಬಂದಿಯನ್ನು 17ನೇ ತಾರೀಖಿನೊಳಗೆ ಮೊಕರೂರು ಮಾಡಿದೆ. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಇನಾಂ ಗ್ರಾಮಗಳು ಸರ್ವೆ ಆಗಿವೆಯೋ ಅಲ್ಲಿ ಫೋಡ್ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸೂಕ್ತ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವ ಹಾಗೆ ಟೆನೆಂಟ್‌ಗಳಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗಬಾರದೆಂದು Alienated Villages (Protection of Tenants and Miscellaneous Provisions Amendment) Act ಇದೇ ಡಿಸೆಂಬರಿಗೆ ಪೂರೈಸಿತು. ಆದಕಾರಣ ಅದನ್ನು ಅರ್ಡಿನೆನ್ಸ್ ಮೂಲಕ ಮುಂದುವರಿಸಿ ಈಗ ಈ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಕಾನೂನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಬಡ್ಡೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಹಣವನ್ನೂ ದಗಿಸಿಲ್ಲವೆಂದು ಆಕ್ಷೇಪಣೆ ಬಂತು. ಈ ಕಾನೂನಿನ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ರೂಲ್ಸ್ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಅದೂ ಆಗುತ್ತಿದೆ. ಪೂರ್ತಿಯಾಗುವುದರಲ್ಲಿದೆ. ಈ ಕೆಲಸ ಮುಗಿಯುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ, ಅಕ್ಟೋಬರ್ ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟುಹಣ ಬೇಕಾಗಿತ್ತದೆಂಬುದನ್ನು ನೋಡಿ, ಅದಕ್ಕೆ ಮಂಜೂರಾತಿ ಪಡೆಯುತ್ತೇವೆ, ತೊಂದರೆಯೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ಡಿಮ್ಯಾಂಡಿಗೆ ಬೆಂಬಲ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪ್ರಭಾಕರ್.—ಇನಾಂ ರದ್ದಿಯಾತಿ ಕಾನೂನಿಗೆ ರೂಲ್ಸ್ ತಯಾರಾಗುತ್ತಿವೆ ಎಂದು ಬಹಳ ದಿವಸಗಳಿಂದಲೂ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಆದಷ್ಟು ಬೇಗ ಅದರ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮುಗಿಸಬೇಕೆಂದು ನೂಚಿಸುತ್ತೇನೆ.

*ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ (ಕ್ಯುಗಾರಿಕೆ ಶಾಖೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು).—ಏಳು ಕೋಟಿ ಚಿಲ್ಲರೆಯಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಕೆರೆಗಳು ಮತ್ತು ಇತರ ನೀರಾವರಿ ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕೊಡತಕ್ಕ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ವಿಫಲವಾಗಿ ಚರ್ಚೆ ನಡೆದಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರನ್ನೇಕರು ಬಹಳ ಉಪಯುಕ್ತ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲದೆ, ಅನೇಕ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ನಡೆದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿ ಅತ್ಯಪ್ರಿಯವನ್ನು ನೂಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನು ಕೆಲವರು ಅನೇಕ ಕೆಲಸಗಳು ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆದಿರುವ ಬಗ್ಗೆ ಸಹಾನುಭೂತಿಯನ್ನೂ ಸಂತೋಷಪವನೂ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿರತಕ್ಕ ಎರ್ರಾ ಅಂಶಗಳನ್ನೂ ನಾನು ಬಹಳ ಕುತೂಹಲದಿಂದ ಕೇಳಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಕೆಲವು

ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ಕೆರೆಗಳ ದುರಸ್ತಿನ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ, ಸ್ಥಳೀಯ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದರು; ಕೆಲವರ ನಿತಿಯ ವಿಷಯ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದರು. ಅವರು ಹೇಳಿರತಕ್ಕ ಎಲ್ಲ ವಿಷಯಗಳಿಗೂ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಕೆಲವು ಮುಖ್ಯ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುವುದು ಅವಶ್ಯಕ. ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಸದಸ್ಯರು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡದೇ ಬಿಟ್ಟು ಹೋದರೆ, ಅಂಥ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಈ ಅಧಿವೇಶನ ಕಳೆದ ಹದಿನೈದು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಅವರು ನುಚಿನಿಂದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೇನು, ಅದು ಯಾವ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿದೆ, ಸಾಧ್ಯವೆ ಅಥವಾ ಅಸಾಧ್ಯವೆ, ಹಾಗಿದ್ದರೆ ಏನು ಕಾರಣ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಅದುದರಿಂದ, ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ತಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಈಗ ಜ್ಞಾಪಕಕ್ಕೆ ಬರುವ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸುತ್ತೇನೆ. ಮಾವಿನ ಹೊಳೆ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಎಲ್. ಸಿದ್ದಪ್ಪನವರು ಹೇಳಿದರು. ಇನ್ನೊಂದು ಗಾಡಿನ ಕಟ್ಟೆಯ ವಿಷಯವನ್ನೂ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದರು. ಶ್ರೀ ಹುಚ್ಚೇಗೌಡರು ಹಿತ್ತಲಕೊಪ್ಪಲುಕೆರೆ ವಿಷಯ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದರು. ಶ್ರೀ ನಾಗರಾಜ ಮೂರ್ತಿ ಯವರು ಟಿ.ನರಸೀಪುರದ ಕೊನೆಯ ಹಂತದಲ್ಲಿರುವ ಜಮೀನುಗಳಿಗೆ ನೀರು ಸರಬರಾಯಿ ಆಗದೇಯಿರುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಅತ್ಯುತ್ತಮವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದರು. ಮತ್ತೆ ಮಾನ್ಯ ವೆಂಕಟಪ್ಪನವರು ಕಣ್ಣು ಕೆರೆಗೆ ನೀರು ಸರಬರಾಯಿ ಆಗತಕ್ಕದ್ದಕ್ಕೆ ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ನಾನು ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾದವುಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ತಮಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ವೇನೆಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಈ ಬಡ್ಡೆಟ್ ಅಷ್ಟು ತೃಪ್ತಕರವಾಗಿಲ್ಲ, ಅಂಕಿಅಂಶಗಳನ್ನು ಜಗ್ಗಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಸುಲಭವಾಗಿ ತಿಳಿಯುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿಲ್ಲವೆಂದು ಮಾನ್ಯ ದೇವರಾಜ ಅರಸರವರೂ ಮತ್ತು ಮಾನ್ಯ ವೆಂಕಟಪ್ಪನವರೂ ತಿಳಿಸಿದರು. ನಾನು ಅವರಲ್ಲಿ ಏನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದೇನೆಂದರೆ ಈಗ ಮಾಡಿರುವ ಬಡ್ಡೆಟ್ ಬಹಳ ಸುಲಭವಾದದ್ದು. ಅದನ್ನು ವಿವರಿಸಿದ ಮೇಲೆ ತಮಗೇ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗ ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿರುವ ಹೊಸಪದ್ಧತಿಗೂ, ಹಿಂದಿನ ಪದ್ಧತಿಗೂ ಸ್ವಲ್ಪ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿದೆ. ಹೋದವರ್ಷವಿದ್ದ ಪದ್ಧತಿಗೂ, ಈ ವರ್ಷದ ಪದ್ಧತಿಗೂ ಒಂದು ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿದೆ. I.N.E.D. 18, ಎನ್ನುವುದು, 19 ಮತ್ತು 68 ಇವೆಲ್ಲವೂ expenditure head ಅಂದರೆ ಬರೀ ಖರ್ಚು ಬಾಬು ಎಂದು ಮತ್ತು I.N.E.D. 17 ಎನ್ನುವುದು ಆದಾಯ ಬಾಬು ಎಂದೂ ತಿಳಿಯಬೇಕು. Revenue ಮತ್ತು Capital expenditure ಇರತಕ್ಕ Krishnarajasagara, Kolar Gold Fields Water Works, Chamarajasagara Water Works, Vani Vilas Water Works ಇವೆಲ್ಲವೂ ಈ ಬಾಬಿನಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತವೆ.

ಇದುವರೆಗಿನ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ I.N.E.D. 18 ರಲ್ಲಿ 50 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಕೆಳಪಟ್ಟಂಥ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳಿರಬೇಕೆಂದೂ, 19 ರಲ್ಲಿ 50 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟು ಐದು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಂಥ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳೂ, 68ರಲ್ಲಿ ಐದು ಲಕ್ಷಕ್ಕೆ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟು ಎಲ್ಲ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳೂ ಇರಬೇಕೆಂದೂ ವಿಧಾಯಕವಾಗಿತ್ತು. ಈಗ 19 ರಲ್ಲಿ 50 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಮೀರಿ ಐದು ಲಕ್ಷಕ್ಕೆ

ಒಳಪಟ್ಟ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳು ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಇದರಿಂದ ತಪ್ಪಿ it may be merged in I.N.E.D. 68 ಎಂದು ಒಂದು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. I.N.E.D. 18 ರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. 20 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಕೆಳಪಟ್ಟ ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿ I.N.E.D. 18 ರಲ್ಲಿಯೇ ಇರುತ್ತದೆ. 20 ಸಾವಿರಕ್ಕೆ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟವಲ್ಲ I.N.E.D. 68 (A) ನಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ 20 ಸಾವಿರಕ್ಕೆ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟು 50 ಸಾವಿರಕ್ಕೆ ಒಳಗಿರುವ ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿ ಇದರಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತವೆ. ಈಗ ಬಹಳ ಸುಲಭವಾಗಿ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಅದುದರಿಂದ I.N.E.D. XVII ರಲ್ಲಿ Krishnarajasagar, Kolar Gold Fields, Chamarajasagar and Vani Vilas Water Works ಬರುತ್ತವೆ. I.N.E.D. 18 ರಲ್ಲಿ ನೀರಾವರಿ ಕಾಮಗಾರಿಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂಥ 20 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಕೆಳಪಟ್ಟ ಕಾರ್ಯಗಳು ಬರುತ್ತವೆ I.N.E.D. 68-A ನಲ್ಲಿ 20 ಸಾವಿರಕ್ಕೆ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟು ಮತ್ತು 50 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಕೆಳಪಟ್ಟ ಎಲ್ಲ ಕೆಲಸಗಳೂ ಬರುತ್ತವೆ. ಮತ್ತು I.N.E.D. ನಲ್ಲಿ 50 ಸಾವಿರಕ್ಕೆ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟ ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತವೆ. ಅದುದರಿಂದ ನಿಮ್ಮಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಕೆಲಸ ಯಾವುದು ಎಂದು ತಿಳಿದರೆ ಅದನ್ನು ಯಾವ 'ಹೆಡ್' ನಲ್ಲಿ ನೋಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದು ಸುಲಭವಾಗಿ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಇಷ್ಟು ವಿವರಣೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಮೇಲೆ ಇದು ಜಗ್ಗರಿಯಲ್ಲಿ ವೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಸ್ಪೀಕಿಟರು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ.

ಇದರಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ತಾವು ಹೇಳಿದಂಥ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡಲು ಸೇರಿಸಿಲ್ಲವೆಂದು ಟೀಕೆ ಮಾಡಿದರು. ಶ್ರೀ ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿ ಗೌಡರು ಮಂಗಳ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಸೇರಿಸಿಲ್ಲವೆಂದರು. ಶ್ರೀ ಶಿವನಂಜೇಗೌಡರು ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಎಣ್ಣೆ ಹೊಳೆ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಸೇರಿಸಿಲ್ಲವೆಂದು ಆಕ್ಷೇಪಣೆ ಮಾಡಿದರು. ಮತ್ತು ಹಂದಿಹಳ್ಳಿ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಸೇರಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಶ್ರೀ ಬಿ. ಪಿ. ನಾಗರಾಜಮೂರ್ತಿಗಳು ಹೇಳಿದರು. ಶ್ರೀ ನಾಗರಾಜಮೂರ್ತಿಗಳವರ ಗಮನವನ್ನು ಎರಡನೆ ಪಾಲ್ಯಾಂ 107ನೆ ಪುಟಕ್ಕೆ ಸೆಳೆಯುತ್ತೇನೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಹಂದಿಹಳ್ಳಿ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಗೆ ಹಣ ಒದಗಿಸಿರುವುದನ್ನು ಅವರು ನೋಡಬಹುದು. ಮತ್ತೆ ಶ್ರೀ ಶಿವನಂಜೇಗೌಡರು 142ನೆ ಪುಟವನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಅವರ ಎಣ್ಣೆ ಹೊಳೆ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಗೆ ಹಣ ಒದಗಿಸಿರುವುದನ್ನು ತಾವು ನೋಡಬಹುದು. ಶ್ರೀ ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿ ಗೌಡರು ನಾಗಿನಿ ನದಿಗೆ ಅಡ್ಡಕಟ್ಟಿ ಹಾಕಿ ಮಂಗಳ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಕೆಲಸಮಾಡುವುದನ್ನು ಎರಡನೆಯ ಪಂಚ ವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸದಿರುವುದು ಬಹಳ ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡಿದ ಹಾಗಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡಕೂಡದೆಂದು ಬಡ್ಡೆಟ್ ಎಸ್ಸಿ ಮೇಲಿನ 143ನೆಯ ಪುಟದಲ್ಲಿ "Constructing a dam across the River Nagini at Mangala in Tumkur Taluk" ಎಂಬುದಕ್ಕೆ 1956-57ನೆಯ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ 5,000 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದೇವೆ.

1-30 P.M.

ಶ್ರೀ ಎ. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿಗೌಡ.—ಇದನ್ನು ಎರಡನೆಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಏಕೆ ಸೇರಿಸಿಲ್ಲ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ಅಲ್ಲೇ ಸೇರಿಸಿರಲಿ, ನಿಮಗೆ ಕೆಲಸವಾದರೆ ಸರಿ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಬಡ್ತಿ ಆಂಕಿಂತ ಎಲ್ಲದೆಯೆಂಬುದು ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲವೆಂಬ ಕಾರಣದಿಂದ ಟ್ರೇಡ್‌ಯೂನಿಂಗ್‌ನನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಯಿತೆಂಬುದನ್ನು ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಲು ಇದನ್ನು ಹೇಳಬೇಕೆಂದು ಹೊರತು ಮತ್ತೇನೂ ಅಲ್ಲ. ಶ್ರೀ ಚಿಕ್ಕಲಿಂಗಯ್ಯನವರು ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಟ್ಯಾಂಕ್ ಪಂಚಾಯತ್ ಸಿಸ್ಟಂ ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕು, ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ನಾಲೆ ಮತ್ತು ಹಿಕ್ಕಲು ಕೆಲಸಕಾರ್ಯ ಸರ್ಕಾರವೇ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಟ್ಯಾಂಕ್ ಪಂಚಾಯತ್ ಸಿಸ್ಟಂ ಇರಬೇಕೆಂಬುದು ಟ್ಯಾಂಕ್ ಪಂಚಾಯತ್ ಆಕ್ಟಿನಲ್ಲೇ ವಿಧಾಯಕವಾಗಿದೆ. ಮೂಲದಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೆ ಹಳ್ಳಿಯ ಜನರು ಮತ್ತು ಪಂಚಾಯತಿಯವರು ಅದನ್ನು ಕೂಡಿ ಎಂದು ಕೇಳಿದರೆ ಸರ್ಕಾರ ವಿಧಾಯಕ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ತರ್ತವ್ಯವನ್ನು ವಿಧಾಯಕ ಮಾಡಿದೆ, ಗ್ರಾಮಾಂತರಗಳಲ್ಲಿ ಕೆರೆಯ ಕೆಳಗಿರುವ ರೈತರು ಬೇಕೆಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಟ್ಟರೆ ಆಗ ಸರ್ಕಾರದವರು ಟ್ಯಾಂಕ್ ಪಂಚಾಯತಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ವಿಧಾಯಕವಾಗಿದೆ. ಆಮೇಲೆ ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ಕೈನಾರಿಗಳ ಆಡಳಿತವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸರ್ಕಾರದವರೇ ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಅನೇಕ ಸದಸ್ಯರು ಅನೇಕವೇಳೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಇದು ಸಾಧ್ಯವೆ ಎಂದು ಸ್ವಲ್ಪ ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಬೇಕಾದದ್ದು ಬಹಳ ಅವಶ್ಯಕ. ನಾಲೆಗಳ ಪೈಕಿ ಮೂರು ತರಹ ನಾಲೆಗಳಿವೆ. ಮೇನ್ ಅಂದರೆ ಮುಖ್ಯನಾಲೆ, ಡಿಸ್ಟ್ರಿಬ್ಯೂಟರೀಸ್ ಅಂದರೆ ಕೈನಾರಿ, ಆಮೇಲೆ ಹಿಕ್ಕಲು—ಹೀಗೆ ಮೂರು ವಿಧವಿದೆ. ನಾಲೆಗಳು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುವಾಗ ಹಿಕ್ಕಲು ಆಗುತ್ತದೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ದೊಡ್ಡ ನಾಲೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ಒಂದೊಂದು ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಕಾಂಗಾರಿಗಳಲ್ಲೂ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಬ್ಯೂಟರಿ ನಾಲೆಗಳನ್ನು ಮೇಟ್ರಿಕ್ ಮಾಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಪ್ರತಿ ಯೊಬ್ಬನ ಗದ್ದೆಗೂ ಹೋಗುವ ಹಿಕ್ಕಲುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮೇಟ್ರಿಕ್ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬುದು ಸಾಧ್ಯವೇ ಇಲ್ಲವೆಂಬುದನ್ನು ತಾವು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಆದ್ದರಿಂದ ಆ ವಿಷಯ ತಾವು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಮೇಲೆ ಬಿಟ್ಟು ಬಿಡೋಣ.

ಶ್ರೀ ಮೂಡಲಗಿರಿಗೌಡರು ಕೆರೆಕಾಂಗಾರಿ ಬಹಳ ತಡವಾಗುತ್ತಿದೆ, ಸರ್ಕಾರದವರು ರಿಫರ್ ನೋಡುವುದು ಅನಾವಶ್ಯಕ, ವ್ಯಾಪಾರ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಕೂಡದು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಇದೇ ಅಂಶವನ್ನು ಅನೇಕ ಸದಸ್ಯರು ವಾದಿಸಿದರು. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಒಂದಂಶವನ್ನು ಸಭೆಯ ಮುಂದಿಡುತ್ತೇನೆ. ಈ ಕೆಲಸ ಬಹಳ ಅಗಾಧವಾದುದು. ಈಗ ನಮ್ಮ ಮುಂದಿರುವ ಸಮಸ್ಯೆ ಏನೆಂದರೆ: ಸುಮಾರು 22,176 ಮೈಸರ್ ಕೆರೆಗಳಿವೆ, 2,705 ಮೇಜರ್ ಕೆರೆಗಳಿವೆ. ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಜನರು ಉತ್ತರಾಹದಿಂದ ಕೆರೆಕಟ್ಟಿದರು. ಈಗ ಅವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಮೇಟ್ರಿಕ್ ಮಾಡಿ ಜನರಿಗೆ ಸಹಾಯವನ್ನೊದಗಿಸುವುದು ನಮ್ಮ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಾಗಿದೆ. ಈ 22,176 ಕೆರೆಗಳನ್ನೂ ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರಮಾಡಿ ಅದರಿಂದ ಜನರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವನ್ನುಂಟುಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯವಿಲ್ಲ. ಜೊತೆಗೆ ಮೇಜರ್ ಕೆರೆಗಳಿವೆ. ಅವನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬುದೇ ದೊಡ್ಡ ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗಿದೆ. ಈಗ ನಮ್ಮ ಆಸೆ ಬಹಳ ವೇಗವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ಅದನ್ನು ಪೂರೈಸುವ ಶಕ್ತಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಒಪ್ಪಿ ಪರಿಶೀಲಿಸುವುದು ಅಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆ. ಈ 22,176 ಕೆರೆಗಳನ್ನೂ ಏಕಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇಂಜಿನಿಯರುಗಳಿಂದ

ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರ ಮಾಡಬೇಕು, ರಿಪೇರಿ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಹಣದ ಶಕ್ತಿ ಎಷ್ಟು ಬೇಕು ಮತ್ತು ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಶಕ್ತಿ ಎಷ್ಟು ಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನೆಲ್ಲಾ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು. ಆದರೆ ಜೊತೆಗೆ ಯಾವಯಾವ ಕೆರೆಯಿಂದ ಎಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುತ್ತದೆಂಬುದನ್ನೂ ದೃಷ್ಟಿಯಿಟ್ಟು ಮಾಡಬೇಕು. ಹಾಗೆ ಮಾಡುವಾಗ ಯಾವ ಕೆರೆ ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಹಾಯವಾಗುತ್ತದೆಂದು ವಿಚಾರಮಾಡಿ ಅದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯತೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂಬ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಯಾವ ಯಾವ ಕೆರೆಗಳನ್ನು ಮೊದಲು ಕೈಗೊಂಡರೆ ಕಡಮೆ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ದೇಶಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಯೋಜನ ಲಭಿಸುತ್ತದೋ ಅಂಥ ಕೆರೆಗಳನ್ನು ಮೊದಲು ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಉಚಿತವಾದದ್ದು ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅದನ್ನು ತಾವೆಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಿ ಎಂದು ನಾನು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ. ಈ ವಿಚಾರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನೂ ಕೂಡ ಮಾಡಲಾಗಿತ್ತು. ಅವರು ದೇಶದಲ್ಲಿ ರಿಪೇರಿ ಯಾಗತಕ್ಕಂಥ ಕೆರೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಎಷ್ಟಿದೆ ಆ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡರೆ ಅಲ್ಲಿ ಏನು ನಿರೂಪಿಸಿದರೆ ಹಾಕಬೇಕು, ಆ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ಭಾಗ ಎಷ್ಟು ರೈತರ ಭಾಗ ಎಷ್ಟು ಇರಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನಾವು ಈಗ ಅದರ ಪ್ರಕಾರವೇ ಕೆಲಸ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ಶ್ರೀ ನಾಗಪ್ಪ ತಟ್ಟರು ಆ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಅಷ್ಟು ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಾಗಿ ಪಾಲಿಸಬೇಕಾಗಿಲ್ಲವೆಂದು ವಾದ ಮಾಡಿದರು. ಆದರೆ ಆ ಸಮಿತಿಯವರ ಶಿಫಾರಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟು ಕೆಲಸ ಮಾಡಬಹುದೆಂದು ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡುವ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ನಾವು ಅದಕ್ಕೂ ಸಿದ್ಧರಾಗಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ಈಗ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದಿರುವ ಸ್ವೀಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವಯಾವವುಗಳಿಗೆ ಐವತ್ತು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟು ಅಂದಾಜು ಆಗಿರುತ್ತವೆಯೋ ಅಂಥವುಗಳಿಂದ ಶೇಕಡಾ ಮೂರರಕ್ಕಾಗಿ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಬರಬೇಕೆಂದೂ, ಇನ್ನು ಈ ಐವತ್ತು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಕಡಮೆ ಅಂದಾಜಾಗಿರತಕ್ಕ ಯೋಜನೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕೊನೆಯ ಪಕ್ಷ ಶೇಕಡಾ ಎರಡಷ್ಟಾದರೂ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಬರಬೇಕೆಂದ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಆ ಸಮಿತಿಯವರ ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಪ್ರಕಾರ ಐವತ್ತು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟ ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಂಟ್ರಿಬ್ಯೂಷನ್ ಮೊಬಲಗಿನ ಮ್ಯಾನ್ಯೂಮೆಂಟ್ ಮುನ್ನೂರು ರೂಪಾಯಿಗಳು, ಮಿನಿಮಂ ಎಪ್ಪತ್ತೈದು ರೂಪಾಯಿಗಳೆಂದೂ ತಿಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ಆದ್ದುಸಾರ್ವಜನಿಕ ಐನೂರು ರೂಪಾಯಿಗಳ ಕೆಳಪಟ್ಟ ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ಕಂಟ್ರಿಬ್ಯೂಷನ್ನನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲವೆಂದು ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನೀರು ಸರದಿ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮ್ಯಾನ್ಯೂಮೆಂಟ್ ಮೂವತ್ತು ರೂಪಾಯಿಗಳೆಂದೂ, ಮಿನಿಮಂ ಹತ್ತು ರೂಪಾಯಿಗಳೆಂದೂ ನಿಗದಿಯಾಗಿದೆ. ಈಗ ಸರ್ಕಾರದವರು ಆ ಶಿಫಾರಸ್ಸುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ದಿವಸ ಅವರು ಹೇಳಿರತಕ್ಕ ಶಿಫಾರಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಶೇಕಡಾ ಎರಡಷ್ಟಕ್ಕಿಂತಲೂ ಕಡಮೆ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಬರತಕ್ಕಂಥ ಕೆರೆಗಳ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ

ನಾವು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಆ ಕುಗ್ರಾಮವಿರತಕ್ಕಂಥ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕೆರೆಗಳ ಕೆಲಸವನ್ನು ಬೇರೆ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈಗ ತಾವು ಹೇಳಿರತಕ್ಕಂಥ ಉತ್ತಮ ಸಲಹೆಗಳ ನ್ನಲ್ಲಾ ಸರ್ಕಾರದವರು ತಮ್ಮ ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟು ಕೊಂಡು ಸಾಧ್ಯವಾದವುಗಳಿಗೂ ಅವುಗಳಿಗೆ ಬೆಂಬಲ ನೀಡಲು ಪ್ರಯತ್ನಪಡುತ್ತಾರೆಂದು ಭರವಸೆಯನ್ನು ತಮಗೆಲ್ಲಾ ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕೊಡಬಲ್ಲೆನು. ಇನ್ನು ಅನೇಕ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಈ ರೆಸೋಲ್ಯೂಷನ್ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳು ಬಹಳ ನಿಧಾನವಾಗುತ್ತಿವೆ ಎಂದು ಟೀಕೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನಿಜ. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ನಾವೂ ಕೂಡ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಲೇ ಬೇಕಾಗಿದೆ. ಹೀಗೆ ನಿಧಾನವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ಕಡೆ ಒಳ್ಳೆ ಕಾರಣ ಗಳಿದ್ದು ಅಂಥ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ನಿಧಾನವಾಗಿದ್ದರೆ ಅವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಟೀಕೆ, ಟೀಕೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಎಲ್ಲ ಆಗಬೇಕಾದ ಕೆಲಸಗಳು ಯಾವ ಅಡ್ಡ ಅಡಚಣೆಗಳಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ, ವಿನಾಕಾರಣ ನಿಧಾನವಾಗಿ ದ್ದರೆ ಆಗ ತಮ್ಮ ಟೀಕೆಗಳು ಸಕಾರಣವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಅಂಥ ಟೀಕೆಗಳಿಗೆ ಅಪ್ಪಾಗಿ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ. ಏನೋ ಅಷ್ಟಿ ತಷ್ಟಿ ಅಂಥ ಸಂದರ್ಭಗಳು ಒಂದೆರಡರ ಬಹುದು. ಆದಾಗ್ಯೂ ಅದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡದಂತೆ ಕೆಲಸ ನಡೆಸಬೇಕಾದದ್ದು ಸರ್ಕಾರದವರ ಕರ್ತವ್ಯ. ನಾವು ಸಾಧ್ಯವಾದ ಮಟ್ಟಿಗೂ ನಮ್ಮ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಯನ್ನು ಟೀಕೆಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡದಂತೆ ನಿರ್ವಹಿಸಿ ಕೊಂಡು ಬರಬೇಕೆಂಬ ಆಶೆ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಗಳು ನಿಮಗಿರುವಂತೆ ನಮಗೂ ಇರುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ತಾವು ಈ ರೀತಿ ಚರ್ಚೆ ನಡೆಸಬೇಕಾದದ್ದು ಅವಶ್ಯಕ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಇಲಾಖಾ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಎಲ್ಲ ಕಾಲಗಳಲ್ಲೂ, ಎಲ್ಲಾ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನೂ ಸರ್ವ ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿರುವಂತೆ ಮಾಡ ಬೇಕೆಂದರೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಿದೆ. ಈ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟುಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಅವರಿಗೆ ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ತಪ್ಪು ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು ಬಂದುಬಿಡು ತ್ತವೆ. ಅದಕಾರಣ ಅವರು ಈ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಆತುರ ಆತುರವಾಗಿ ನಡೆಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆ ಈ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟುಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಆತುರದಿಂದ ವರ್ತಿಸಿದರೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಹಣ ನಷ್ಟವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ವಾಗಬಹುದು. ಅದಕಾರಣ ಈ ನೀರಾವರಿ ಕಾಮ ಗಾರಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕೊಂಡ ನಿಧಾನವಾಗಿ ಅದರೂ ಅದನ್ನು ತಾವು ಗಮನಿಸಬಾರದು. ಇದು ದೇಶದ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದೇ ಶಿವಾಯಿ ಅನ್ಯಥಾ ದುರುದ್ದೇಶದಿಂದ ಅಲ್ಲ ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳಿದರೆ ಈ ಅಂಶವನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರೆಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ರೆಂದು ನಾನು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ. ಇನ್ನು ಈ ಕೆರೆಗಳ ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ಕಾಂಗಾರಿಗಳು ಎಂದರೆ ಈ ಕೋಡಿ ಎತ್ತರಿಸುವುದು, ತೊಬುಗಳ ರಿಪೇರಿ ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಅಂದಾಜು ಮಾಡಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಪುನಃ ರಿವೈಜ್ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಸರಿಯಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಹೀಗೊಂದು ವೇಳೆ ನಾನು ಹೇಳಲಿ, ತಾವು ಹೇಳಲಿ, ಯಾರು ಹೇಳಿದರೂ ಸರಿಯೇ, ನನ್ನ ಮುಂದೆ ಅನೇಕ ದೃಷ್ಟಾಂತಗಳಿವೆ, ಆತುರ ಆತುರವಾಗಿ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟು ಗಳನ್ನು ತಯಾರುಮಾಡಿ, ಹಣ ಖರ್ಚುಮಾಡಿ ಅಪ್ರ ಯೋಜಕವಾಗಿರುವುದು ಅಥವಾ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದಷ್ಟು ಪ್ರಯೋಜನವಾಗದೆ ಇರುವ ನಿರರ್ಥಕಗಳು ಅನೇಕ ವಿವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸಾಧ್ಯವಾದ ಮಟ್ಟಿಗೂ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಕಮ್ಮಿಮಾಡಬಹುದು, ಯಾವಯಾವ ರೀತಿ ಕಮ್ಮಿಮಾಡಬಹುದು ಎಂಬುದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ, ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಬಹಳ ಬೇಗ, ಬಹಳ ಯಶ

ಸ್ವಿಯಾಗಿ, ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ನಡೆಯಬೇಕೆಂಬ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಏನೇನು ಸಲಹೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದೂ ಅವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಈ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟುಗಳನ್ನು ಅದಷ್ಟು ಕಡಮೆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಮಗು ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ರಿವೈಜ್ ಪ್ರಪೋಸಲ್, ಎಸ್ಕಿಮೇಟ್ ಬರದಂತೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದೇ ಬೇಕೆಂದು ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಆಜ್ಞೆ ಮಾಡು ತ್ತೇವೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ. ಈ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಜಾರಿಗೆ ತರುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನೂ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ತಮಗೆ ಭರವಸೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ವೀರಣ್ಣಗೌಡರು ಶಿಂಷಾ ಹತ್ತಿರ ಕೆಲವು ಕುಗ್ರಾಮಗಳಿವೆ, ಅವಕ್ಕೆ ನೀರಾವರಿ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡ ಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಶಿಂಷಾ ನದಿಗೆ ಅಣೆಕಟ್ಟು ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಏನಾದರೂ ಪ್ರಯತ್ನ ಪಟ್ಟರೆ ತಕ್ಷಣ ಜನರು ತಕರಾರು ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಶಿಂಷಾವ್ಯಾಲ ಏನಿದೆ ಅದರಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ನೀರನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ದೇಶದ ಪ್ರಯೋಜನಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕೆಂಬ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ಆತುರವಾಗಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಏನಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ ನಾವು ಅಣೆಕಟ್ಟುಹಾಕಿ, ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ ನೀರಾವರಿ ಸೌಕರ್ಯ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದರೆ ಜನರ ತಕರಾರು ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಮುಳುಗಡೆ ಪ್ರದೇಶ ವಿಪರೀತವಾಗಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಇವೆಲ್ಲಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಒಂದುವೇಳೆ ಇಂಥ ಯೋಜನೆಯಿಂದ, ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಉತ್ಪನ್ನವಾಗಿ ಆ ಮೂಲಕ ಜನಗಳಿಗೆ ಆಗತಕ್ಕ ಅನುಕೂಲ ಹೆಚ್ಚಾದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅಂಥ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಅಂಗೀಕಾರ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಅಭ್ಯಂತರವೇನೂ ಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಕೆ. ವೀರಣ್ಣಗೌಡ.—ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದು ಶಿಂಷಾ ನದಿಯ ಪೂರ್ವಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಕೆರೆಗಳನ್ನು ದುರಸ್ತಿ ಮಾಡಿಸಬೇಕು, ಅದು ಆಗದೇ ಜನರು ಬಹಳ ಕಷ್ಟಪಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು. ಅಷ್ಟೇ ಹೊರತು ಮುಳು ಗಡೆಗೆ ಬರುವುದೇನೂ ಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ಶಿಂಷಾದ ಪೂರ್ವ ಭಾಗದಲ್ಲಿರುವ ಕೆರೆಗಳನ್ನು ದುರಸ್ತಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಬಗ್ಗೆ ನನ್ನ ಮುಂದೆ ವಿವರ ಇಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ಸಾಧ್ಯಸಾಧ್ಯತೆಯನ್ನು ತಕ್ಷಣದಲ್ಲೇ ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ. ಸಾಧ್ಯಪಾದರೆ ಮಾಡಿನೆ ಲಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಕೆ. ವೀರಣ್ಣಗೌಡ.—ಮನಸ್ಸಿದ್ದರೆ ಮಾರ್ಗ ಇದ್ದೇ ಇದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ಮನಸ್ಸಿದ್ದರೂ ಕೆಲವು ವೇಳೆ ಮಾರ್ಗ ಇರುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಕೆ. ವೀರಣ್ಣಗೌಡ.—ಅದನ್ನು ನಾವು ಒಪ್ಪುವುದೇ ಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ಶ್ರೀ ಲಕ್ಷಪ್ಪ ನವರು ಹೇಮಾವತಿ ಅಣೆಕಟ್ಟಿನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾ ವಿಸಿ, ಏಕೆ ಅದನ್ನು ಎರಡನೇ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆ ಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿಲ್ಲ ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದರು. ಹೇಮಾವತಿ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ನಿಂದ ಮೂವತ್ತೈದು ಸಾವಿರ ಎಕರೆಯಷ್ಟು ಸಾಗುವಳಿಗೆ ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಎರಡು ಮೂರು ಕಾರಣ ಗಳಿಂದ ಇದನ್ನು ಎರಡನೇ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆ ಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಒಂದನೆಯದು ಪ್ಲಾನ್-ಟಾರ್ಜಟ್ 252ರಿಂದ 185 ಆಯಿತು, 185 ರಿಂದ 78ಕ್ಕೆ ಇಳಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಜೊತೆಗೆ ಈ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟಿನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳೀಯ ಜನರಿಂದ ವಿರೋಧವೂ ಕೂಡ ಬಂದಿತ್ತು. ಅಂದಾಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ವಿರೋಧದ ಕಾರಣ ದಿಂದಲೇ ನಿಲ್ಲಿಸಿದವು ಎಂದು ತಿಳಿಯಬಾರದು.

(ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ).

ಪ್ಲಾನ್‌ಗೆ ಕಮೀಷನ್ ಅವರ ಸಹಾನುಭೂತಿ ದೊರಕದೆ ಇದ್ದುದರಿಂದ ತೆಗೆದುಹಾಕಬೇಕಾಗಿ ಬಂತು. ಇದನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ವಿಷಯ ಪರ್ಯಾಯೋಚನೆಯಲ್ಲಿದೆ. ಮೈಸೂರು ಕೆರೆಗಳಿಗೆ ಹಣವನ್ನು ಬಹಳ ಕಡಮೆ ಒದಗಿಸಿದ್ದಾರೆಂದು ಶ್ರೀ ದೇವರಾಜ ಅರಸ್ ರವರು ಹೇಳಿದರು. ಇದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಅವರು, ಈ ಅಂಶವನ್ನು ಒತ್ತಾಯವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಾ ಎಣ್ಣೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಈ ಬಡ್ಡೆಟ್ಟನ್ನು ಹುಡುಕಿದರೂ ಸಿಕ್ಕಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ದಯವಿಟ್ಟು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು (2)ನೆಯ ವಾಲ್ಯೂಮಿನ ಆರನೆಯ ಪುಟವನ್ನು ನೋಡಲಿ, ಅಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆ: Construction and restoration of minor tanks Rs. 25,00,000 ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದು ಅದಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಇಪ್ಪತ್ತೈದು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಿರುವುದನ್ನು ನಾನೂ ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಹಿಂದಿನ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಇದೇ headನಲ್ಲಿ ತಾವು ಒದಗಿಸಿದ್ದ ಹಣ ಕ್ಕಿಂತಲೂ ಇದು ಕಡಮೆಯೆಂದು ನಾನು ಹೇಳಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ತಾವು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ನಾನಿಲ್ಲಿ ಗುರುತು ಹಚ್ಚಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. Under development schemes we have provided Rs. 25 lakhs for minor tanks. That is a point which you cannot dispute.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಹದಿನಾರು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ತಾವು provide ಮಾಡಿರುವುದು ಬೇರೆಯೆಂದು headನಲ್ಲಿ.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—Last year also this amount was provided. 1951-52 ರಲ್ಲಿ 12 ಲಕ್ಷ ಚಿಲ್ಲರೆ, 1952-53 ರಲ್ಲಿ 15 ಲಕ್ಷ ಚಿಲ್ಲರೆ, 1953-54 ರಲ್ಲಿ 17 ಲಕ್ಷ ಚಿಲ್ಲರೆ, 1954-55 ರಲ್ಲಿ 21 ಲಕ್ಷದ 45 ಸಾವಿರ—ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ವರ್ಷ ವರ್ಷವೂ ಕೊಡುತ್ತಾ ಇರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ಕೆರೆಗಳನ್ನು ದುರಸ್ತಿ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ತಮಗೆಷ್ಟು ಆಸಕ್ತಿಯಿದ್ದೆಯೋ ಅಷ್ಟೇ ನಮಗಿದೆಯೆಂದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಏಕೆ ಕೊಡಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಕೇಳಿದರು. 21 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳಿರುವುದನ್ನು 2½ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾದರೂ ಹಣ ಸಿಕ್ಕಿದರೆ ಏರಿನುವುದಕ್ಕೆ ನಿಧನಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಹಣವನ್ನೊದಗಿಸುವುದು ಒಂದು ಕೆಲಸ; ಅದನ್ನು ವಿವಿಧೋದ್ದೆಗೆ ಮಾಡುವುದು ಎರಡನೆಯದು; ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂಥ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಯಿರುವುದು ಮೂರನೆಯದು. ಇವಿಷ್ಟನ್ನೂ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಈಗ ಹಣವನ್ನೊದಗಿಸಿದೆ ಯೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಶ್ರೀ ಹುಚ್ಚೇಗೌಡರು ಹಿತ್ತಲ ಕೊಪ್ಪ ಕೆರೆಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಆಕ್ಷೇಪಣೆ ಮಾಡಿದರು. ಏಪ್ರಿಲ್ ಒಂದನೇ ತಾರೀಖು 1946ರಲ್ಲಿ ಅದು ಮಂಜೂರಾಯಿತು. ಅದರ ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟು 48 ಎಕರೆಗಳಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಇದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಎಸ್.ಎಂ.ಎಸ್. 38,000ವಂದಿದ್ದು ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರು ಕೆಲಸವನ್ನು ಪೂರೈಮಾಡಿ ಅರ್ಧದಲ್ಲೇ ಕೈಬಿಟ್ಟರು. ಆಮೇಲೆ ಫೀಸ್ ವರ್ಕ್ಸ್‌ಮೇಲೆ ಆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾಯಿತು. ಕೊನೆಗೆ ಅದೂ ಕೈಬಿಡಲ್ಪಟ್ಟು, ಆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಬಿಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ಡಿಸೆಂಬರ್ 15ನೇ ತಾರೀಖು 1946ರಲ್ಲಿ ಆಜ್ಞೆಯಾಯಿತು. ಅದುವರೆಗೆ ಆಗಿದ್ದ ಖರ್ಚು 9,700 ರೂಪಾಯಿಗಳು. ಈಗ 1954ನೆಯ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಪರಿ

ಸ್ಥಿತಿಗಳು ಉತ್ತಮವಾಗಿವೆ, ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿಸಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೂ ಆತುರದಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರದವರೂ ಹೇಳಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ಅದನ್ನು ಎಸ್.ಎಂ.ಎಸ್. ಮಾಡಿಸಿದ್ದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಎಕರೆಗೆ 1,187 ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚು ಬೀಳುತ್ತದೆಂದು ಗೊತ್ತಾಯಿತು. ಬಹುಶಃ ಅಲ್ಲಿತಕ್ಕ ಜಮೀನುಗಳಿಗೆ ಅಷ್ಟು ಬೆರೆಯದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಈ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿ ಅದು ನಿಂತಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಹುಚ್ಚೇಗೌಡ.—ಮೊದಲೇ ಅದನ್ನೇಕೆ ಯೋಚನೆಮಾಡಲಿ ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ಅದೇಲ್ಲಾ ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯ! ತಾವು ಹೆಕ್ಕುತ್ತಿರುವೆಲೆ ಕುಳಿತಿರುತ್ತೀರಿ. ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಪರಿಶೀಲಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಕನಿಷ್ಠ ಪ್ರಮಾಣದ ಕಾಲವನ್ನೂ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ತಾವು ನಿಧನರಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಅನಾವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಒತ್ತಾಯಮಾಡಿದರೆ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಸೂಕ್ತ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲೇ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಹುಚ್ಚೇಗೌಡ.—ಅರ್ಧ ಖರ್ಚುಮಾಡಿ ಕೈ ಬಿಟ್ಟರೆ ಗತಿ ಏನು ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ಏಳು ಸಾವಿರ, ಒಂಬತ್ತು ಸಾವಿರ ಹೋದರೆ ಹೋಗಲಿ. ಇನ್ನು 40 ಸಾವಿರ ಹೋದರೆ ಅಪ್ರಾಯೋಜಕವಾಗುವ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಏಳು ಸಾವಿರಕ್ಕೆ ನಿಲ್ಲಿಸೋಣ ಎಂದಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಕೆ. ವೀರಣ್ಣಗೌಡ.—ಈಗ ಅದನ್ನು revive ಮಾಡಿದರೆ ಏಳು ಸಾವಿರ ಲೆಕ್ಕಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲವೇ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ಅದು ಹೋಗಿ ಬಿಟ್ಟಿತು. K.R. ಸಾಗರ ಕೆಳಗೆ ಬಹಳ ಕಡಮೆ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಬರುತ್ತದೆ, ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ water rate ಹಾಕಿಲ್ಲ, ಬಾಕಿ ಕಡೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಹಾಕಿದೆ. ನನ್ನ ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಉತ್ಪತ್ತಿ ಬರುತ್ತದೆ, ತಿಳಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಗೆ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಮಾಡುವುದು ಸೇರಿ ಶೇಕಡ 5-26 ಉತ್ಪತ್ತಿ ಬರುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಕೆ. ವೀರಣ್ಣಗೌಡ.—ಮೊದಲು ಅಂದಾಜು ಮಾಡಿದಾಗ ಶೇಕಡ 4ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬೇಕಿಲ್ಲ ಎಂದು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ನೀರಾವರಿ ಮಾತ್ರ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಎಷ್ಟು ಖರ್ಚುಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಿದರೆ ಶೇಕಡ 15 ಉತ್ಪತ್ತಿ ಬರುತ್ತದೆ. 483 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು ನೀರಾವರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟವು. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಶ್ರೀ ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್‌ರವರು ಕೆಲವು ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು. 1954-55ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ 8,81,150 ರೂಪಾಯಿಗಳು ಉತ್ಪತ್ತಿ, 9,61,742 ರೂಪಾಯಿಗಳು ವೆಚ್ಚ. ಖರ್ಚು ಉತ್ಪತ್ತಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. Maintenance of the Channels and Maintenance of the Reservoirs—ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಒಟ್ಟಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ, ಉತ್ಪತ್ತಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಿದರೆ 15 ಬರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. 15 ಬಂದರೂ ಕೂಡ ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಇಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್.—ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. It is a question of comparison. Minor tanks ವಿಚಾರ ಈಗ ತಾನೇ ಅಷ್ಟು ಕೊಡಿಸಿದ್ದೀರಿ. ಶೇಕಡ 2½ ಆಗುತ್ತದೆ.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—I am coming to that point. Minor ಶೇಕಡ 2½ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಬರಬೇಕು. ಆದರೆ 15 ಉತ್ಪತ್ತಿ ಕೃಷ್ಣ ರಾಜ ಸಾಗರದಿಂದ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮೈಸೂರು ಕೆರೆಗಳಿಗೂ ಶೇಕಡ 15 ಉತ್ಪತ್ತಿ ಬರುವಂತೆ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೇ ಅಥವಾ ಶೇಕಡ 15, ಶೇಕಡ 2 ಅಥವಾ 3ಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನಬೇಕೇ? ಎರಡರಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಶೇಕಡ 15 ಉತ್ಪತ್ತಿ ಬರುವ ಕೆರೆಗಳನ್ನು ದುರಸ್ತಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಒಪ್ಪಬೇಕು. ಉಳಿಯುವುದು ಬಂದೇ ಮಾರ್ಗ. ಬರಬೇಕಾದ ವರಮಾನವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಅನೇಕ ಸದಸ್ಯರು ಒತ್ತಾಯಪಡಿಸಿರುವುದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಬಂಡಿತವಾಗಿ ಸಹಾನುಭೂತಿಯಿಂದ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಯಾವ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಭತ್ತದ ಬೆಳೆಗೆ ಮತ್ತು ಕಬ್ಬಿನ ಬೆಳೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ನಾವು ನೂತ್ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ಶ್ರೀ ನಾಗರಾಜ ಮೂರ್ತಿಯವರು ಟೀ.-ನರಸೀಪುರದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಜಮೀನುಗಳಿಗೆ ನೀರನ್ನು ಕೊಡಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರು, ಅದು ನಿಜ. ಮೊಟ್ಟಮೊದಲು ಈ ಜರಾಶಯದಿಂದ 90 ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ನೀರಾವರಿಯಾಗಿತ್ತು. ಅನಂತರ ಇದಕ್ಕೆ 15 ಸಾವಿರ ಸೇರಿತು. ಒಟ್ಟು 1,08,000 ಎಕರೆ ತರಿಯಾಯಿತು. 1,20,000 ಎಕರೆ ಆದಾದಾಗ ಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಇದರ ಪೈಕಿ 40 ಸಾವಿರ ಎಕರೆಗೆ ಕಬ್ಬು, ಇನ್ನು ನಲವತ್ತು ಸಾವಿರ ಎಕರೆಗೆ ಭತ್ತ ಹಾಕಬೇಕೆಂದು ನೀರನ್ನು ಈಗಲೇ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದೂ ಏರ್ಪಾಡಾಗಿತ್ತು. 1931ನೆಯ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಕಾವೇರಿ ಬ್ಯಾಂಚ್ ನಾಲೆಯನ್ನು ತೆಗೆಯುವುದನ್ನೂ ನಿಲ್ಲಿಸಿದರು. ಇನ್ನು ಬೇರೆ ಕಾಲುವೆಗಳಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ನೀರನ್ನು ಸದ್ದಿನಿಯೋಗ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು. ಆದರೆ ಆಮೇಲೆ ಮೊದಲೇ ಗೊತ್ತಾಗಿದ್ದಂತೆ 40 ಸಾವಿರ ಎಕರೆಯಲ್ಲಿ ಕಬ್ಬನ್ನೂ 40 ಸಾವಿರ ಎಕರೆಯಲ್ಲಿ ಭತ್ತವನ್ನೂ ಹಾಕುವ ಮೊದಲ ಪ್ರೋಗ್ರಾಂ ಅನುಸರಿಸಲಿಲ್ಲ. ನೀರನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭಮಾಡಿದರು. ಟೀ.-ನರಸೀಪುರದ ಕೊನೆಯ ಜಮೀನುಗಳಿಗೆ ನೀರು ಸಾಲದೇಯಿರುವುದಕ್ಕೆ ಇದೊಂದು ಕಾರಣವಲ್ಲದೆ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿರುವ ಜನರಿಗೆ ನೀರಿನ ಅಭಾವವುಂಟಾಗಿರುವುದು ನಿಜ.

ಈಚೆಗೆ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಲು ಒಂದು ಸಬ್ ಕಮಿಷಿಯನ್ನು ನೇಮಕಮಾಡಿದರು. ಅವರು ಕೊಟ್ಟಿರುವ ವರದಿಯನ್ನು ಕೃಷ್ಣ ರಾಜಸಾಗರ ಕಮಿಷಿಯವರು ಪರಿಶೀಲನೆಮಾಡಿ ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಮೇಲೆ ನಾಳೆ ನಾಳಿದ್ದು ಸಾಯಂಕಾಲದೊಳಗೆ ಆಪ್ತರು ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಆಮೇಲೆ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಉತ್ತಮವಾಗುತ್ತದೆಂದು ನಂಬಿಕೆಯಿದೆ. ಕ್ರಮೇಣ tail end ಜಮೀನುಗಳಿಗೂ ಅದಷ್ಟು ನೀರು ಒದಗಬಹುದೆಂದು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಬಹುದು. ಮುಂದೆ ಕಪಿನಿಯೋಜನೆಯಾದಮೇಲೆ ಈ ಕೊರತೆ ನಿವಾರಣೆಯಾಗುತ್ತದೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನು ದಂಡಾವತಿ ಯೋಜನೆ ಉತ್ತಮ ಯೋಜನೆ. ನಾನೂ ನೋಡಿದ್ದೇನೆ, 42 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗೆ ಅಂದಾಜಾಗಿದೆ. ಇದು ಬಹಳ ರಾಫಿದಾಯಕವಾಗಿದೆ, ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಅವಶ್ಯಕವೆಂದು ಇಂಜಿನಿಯರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೂ ಇಷ್ಟವಿದೆ. ಹಣದ ಅಭಾವ

ದಿಂದ ಎರಡನೆಯ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಸೇರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಮೂರನೆಯ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬ ಇಚ್ಛೆ ಇದೆ . . .

ಶ್ರೀ ಎಲ್. ಸಿದ್ದಪ್ಪ.—ಎರಡನೆಯ ಯೋಜನೆ elastic ಎಂದು ಹೇಳಿರುವುದರಿಂದ ಇದರಲ್ಲೇ ಸೇರಿಸಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ನೋಡೋಣ. ಮಾವಿನ ಹೊಳೆ ವಿಷಯ ಹೇಳಿದರು. ಅದು ಆಗಸ್ಟ್ 1ನೇ ತಾರೀಖು 1942ರಲ್ಲಿ 4,68,000 ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಮಂಜೂರಾಯಿತು. ಹೋದ ಏಪ್ರಿಲ್ ನಲ್ಲಿ, ಸುಮಾರು ಒಂದು ವರ್ಷದ ಹಿಂದೆ ಕಾಂಟ್ರಿಬ್ಯೂಷನ್ ಪಾಟರ್ನಲ್ ಟೆನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ರೈತರ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಪಡೆಯುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಕಾಗದ ಕೂಡ ಬರೆದಿದ್ದೇವೆ. ಈಗ ಇದನ್ನು fresh enquiry ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಇಂಜಿನಿಯರನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿ, ಎಕರೆಗೆ 15 ರೂಪಾಯಿ ಪಾಟರ್ನಲ್ ರೇಟ್ ಮತ್ತು 300 ರೂಪಾಯಿ ಕಾಂಟ್ರಿಬ್ಯೂಷನ್ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದು ವರದಿ ಮಾಡುವಂತೆ ನೂಚನೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಅವರಿಂದ ವರದಿ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಏನು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ.

2 P.M.

ಪಾಲಾರ್ ನೀರಿನ ವಿಷಯ ಬಹಳ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದದ್ದು. ಆ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಇರತಕ್ಕ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತೇನೆಯೇ ಎನಾ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ತಿಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಶ್ರೀ ನಾಗಯ್ಯರೊಡನೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಬಹಳ ಅನಾದರಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಆಪಾದನೆ ಮಾಡಿದರು. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದೆರಡು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಕಾದದ್ದು ಅವಶ್ಯಕ. ಈ ಬಗ್ಗೆ 1892ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೂ ಮತ್ತು ಮದರಾಸು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೂ ಒಂದು ಒಪ್ಪಂದವಾಗಿದೆ. ಅದರ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ನಾವು ಹೆಚ್ಚು ನೀರನ್ನು ಅವರ ಆನುಮತಿ ಇಲ್ಲದೆ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ. 'ಎ' ಷೆಡ್ಯೂಲಿನಲ್ಲಿ ಯಾವ ಯಾವ ಹಳ್ಳಿಗಳು ಈ ಒಪ್ಪಂದಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತವೆ ಎಂಬುದನ್ನೂ 'ಬಿ' ಷೆಡ್ಯೂಲಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು specific limit ಅನ್ನು ತೋರಿಸಿದ್ದಾರೆ. "Within which no reservoirs should be constructed without the express permission from the Madras Government" ಎಂದು. ಅದರಿಂದ ಕೆಳಕ್ಕೆ ಯಾವ ಹೊಸ ರಿಸರ್ವಾಯರ್‌ಗಳನ್ನೂ ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. 'ಸಿ' ಷೆಡ್ಯೂಲಿನಲ್ಲಿ "list of works that have been under progress and to be completed though it may be a breach of this agreement". ಒಪ್ಪಂದವಾಗತಕ್ಕಂಥ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಆ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಒಪ್ಪಂದಕ್ಕೆ ವಿರೋಧವಾಗಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಪೂರೈಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗತಕ್ಕದ್ದು. ಇಂಥ ಕೆಲಸಗಳು ಯಾವುವು ಎಂದು ಇದರಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವ ಹೊಸ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಕೂಡದೆಂದು ವಿಧಾಯಕವಾಗಿದೆ. ಈ ಹೊಸ ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿ ರಾಮಸಾಗರ ಕೆರೆ ಮತ್ತು ಇನ್ನೂ ಇತರಕೆರೆಗಳು ಇರುತ್ತವೆ. ಆ ಕೆರೆಗಳ ಪೂರ್ಣ capacity ಯನ್ನು maintain ಮಾಡಿಕೊಂಡು

(ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.)

ಹೋಗಲು ಅಡ್ಡಿ ಇಲ್ಲ. ಅವುಗಳ capacity ಕಡಿಮೆಯಾಗಿರುವ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಅವುಗಳ ಕಚ್ಚೆಯನ್ನು ಎತ್ತರಿಸಿ ಎಷ್ಟು ನೀರು ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕೆಂದು ವಿಧಾಯಕವಾಗಿತ್ತೋ ಅಷ್ಟು ನೀರನ್ನು impound ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಯಾವ ಅಡ್ಡಿಯೂ ಇಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ನಾವು ಒಂದು ವೇಳೆ impound ಮಾಡುತ್ತಿರತಕ್ಕ ನೀರು ಅವುಗಳ capacity ಗೆ ತಕ್ಕಷ್ಟಿಲ್ಲವೆಂದರೆ ಅದನ್ನು ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿ, ಅಂಥ ಕೆರೆಗಳ ಕಚ್ಚೆಯನ್ನು ಎತ್ತರಿಸಿ ಎಷ್ಟು ನೀರನ್ನು impound ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರವಿದೆಯೋ ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಹೀಗೆ ಮಾಡುವಾಗ ಎರಡು ಭಾಗಗಳಿವೆ. ಒಂದನೆಯದು ಕೋಡಿ ಎತ್ತರ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿ ಕೋಡಿಯಿಲ್ಲ ನೀರು ಹರಿದು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದು ಮತ್ತು ಎರಡನೆಯದು ಹೂಳು ತುಂಬಿ capacity ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದ್ದು. ಆದುದರಿಂದ ಈಗ ಆ ಕೆರೆಗಳನ್ನು desilt ಮಾಡಿಸುವುದು ಉತ್ತಮವೇ, ಅಥವಾ ಕಚ್ಚೆಯನ್ನು ಎತ್ತರಿಸುವುದು ಉತ್ತಮವೇ ಎಂದು ಆಯಾ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿರುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಯಾವ ರೀತಿ ಮಾಡಿದರೆ ಕಡಿಮೆ ಖರ್ಚಿನಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ ಏನು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೋ ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಅವರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಇವರು ಮಾಡಲಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಅವರ ವಾದ ನರಿಯಾದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಈ ವಿಷಯ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದೆ. ಅವರ ಪರ ಒಬ್ಬರು, ನಮ್ಮ ಇಂಜಿನಿಯರೊಬ್ಬರು, ಮತ್ತು ಮದರಾಸು ಇಂಜಿನಿಯರೊಬ್ಬರು, ಈ ಮೂರು ಜನರೂ ಸೇರಿ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆಮಾಡಿ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಎರಡು ಮೀಟಿಂಗುಗಳಾಗಿವೆ. ಮೂರನೆಯ ಮೀಟಿಂಗ್ ನಡೆಯಬೇಕು. ಮೂರನೆಯ ಮೀಟಿಂಗ್ ನಡೆಯುವುದರ ಮುನ್ನ ಕೆಲವು ಅಂಕಿಅಂಶಗಳನ್ನು ಮೈಸೂರಿನವರು ಒದಗಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವರುಗಳೆಲ್ಲ ಮೂರನೆಯ ಮೀಟಿಂಗ್‌ನಲ್ಲಿ ಸೇರಿ ಮೈಸೂರಿನ ಹಕ್ಕು ಬಾಧ್ಯತೆಗಳಿಗೆ ಧಕ್ಕೆ ಬಾರದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ತ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ನಾಗಯ್ಯರೆಡ್ಡಿಯವರು ಒಪ್ಪುತ್ತಾರೆಂದು ತಿಳಿದಿದ್ದೇನೆ. ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಟೀಕೆಗಳು ಬರುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಆ ಪತ್ರಿಕೆಗಳವರಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ನಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ತಿಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಕಾನೂನು ಬದ್ಧವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದು ಸೂಕ್ತ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಇನ್ನೊಬ್ಬರು ತಪ್ಪುಮಾಡಿದರೆ ಮಾಡಲಿ, ನಾವು ಮಾತ್ರ ತಪ್ಪು ಮಾಡಬಾರದು ಎಂಬುದೇ ಸರ್ಕಾರದ ಆಶಯ. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಒಪ್ಪಂದದಂತೆ ನಡೆಯದೆ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಮೆಯಾಗಿದ್ದರೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ರೆಫರ್ ಮಾಡಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಎಫ್. ಸಿ. ನಾಗಯ್ಯರೆಡ್ಡಿ.—ಅವರು ಕಚ್ಚೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಲಿ, ನೀವು ಕಾಗದ ಬರೆಯುತ್ತೀರಿ. Is this the policy of your Government? Is this the way you do things?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ಇನ್ನೊಬ್ಬರು ದುಂಡಾವರ್ತಿ ಮಾಡಿ ತಪ್ಪು ದಾರಿಗೆ ಹೋದರೆ ಆ ಬಗ್ಗೆ

ಕಾನ್ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಷನಲ್‌ಗೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದೆ ಅಥವಾ ನಾವೂ ಅದೇ ತಪ್ಪು ದಾರಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರೇ ಹೇಳಲಿ.

ಶ್ರೀ ಎಫ್. ಸಿ. ನಾಗಯ್ಯರೆಡ್ಡಿ.—ನಮಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದ ಅವಕಾಶದ ಪ್ರಕಾರ 13 ಅಣೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಒಂದು ಯೂನಿಟ್ ನೀರನ್ನೂ ಸಹ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ.—ಅಗ್ರಿಮೆಂಟಿನ ಪ್ರಕಾರ ಎಷ್ಟು ನೀರನ್ನು ಎಲ್ಲ ಕೆರೆಗಳಿಗೂ ಇಂಪೌಂಡ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿದೆಯೋ ಅಷ್ಟನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರ ಹಿಂತೆಗೆಯುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಫ್. ಸಿ. ನಾಗಯ್ಯರೆಡ್ಡಿ.—ಅಗ್ರಿಮೆಂಟ್ ರಿವೈಸ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—I have no objection to do a work which is within the four corners of the Agreement to which we are bound and they are bound. We cannot go on doing things against the provisions of the Agreement and it would not be correct also.

ಶ್ರೀ ಎಫ್. ಸಿ. ನಾಗಯ್ಯರೆಡ್ಡಿ.—ಸದ್ಯದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನೀವು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಅವರು ಬೇಕಾದ್ದನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ನೀರನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡರು. ನಾವು ನೀರನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳದಿದ್ದರೆ, ಅಣೆಕಟ್ಟು ಕಟ್ಟದಿದ್ದರೆ, ಕೆರೆಗಳಿಗೆ ನೀರು ಬಾರದೆ ನಮಗೇ ತೊಂದರೆ.

Sri H. M. CHANNABASAPPA.—Whatever suggestion that the Hon'ble Member makes, I will take personal interest and take action. Whatever that is possible within the four corners of the Agreement will be certainly done.

Sir, I hope I have met all the points raised by Hon'ble Members. If I have not replied to any point raised by any Hon'ble member, I will take every care to see that that point is looked into and intimate the member of the feasibility or otherwise of that particular project. If I have not made mention of all the points, it is merely for want of time and nothing else. I certainly welcome all criticisms and see that the desires of all the members are fulfilled as far as possible.

Mr. SPEAKER.—The question is :

“That a sum not exceeding Rs. 77,96,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the year ending 31st

day of March 1957, in respect of 'Other Revenue Expenditure financed from Ordinary Revenue'."

The motion was adopted.

Mr. SPEAKER.—I will put the rest of the demands. The question is:

"That the respective sums not exceeding the amounts shown in the list of Demands circulated to members be granted to Government to defray the charges which will come in course of payment during the year ending 31st day of March 1957 in respect of Demands Nos. 37, 39A and 40."

The motion was adopted.

(As directed by the Speaker, the motions for demands for Grants which were adopted by the House are reproduced below.)

DEMAND No. 37—WORKING EXPENSES—IRRIGATION WORKS.

XVII. I.N.E. AND D. WORKS (COMMERCIAL)—WORKING EXPENSES.

"That a sum not exceeding Rs. 40,74,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the year ending 31st day of March 1957, in respect of 'I.N.E.D. Works (Commercial)—Working Expenses'."

DEMAND No. 39-A—COMPENSATION TO ZAMINDARS.

65. PAYMENT OF COMPENSATION TO LANDHOLDERS, ETC.

"That a sum not exceeding Rs. 26,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the year ending 31st day of March 1957, in respect of 'Payment of Compensation to Landholders, etc.'."

DEMAND No. 40—IRRIGATION.

68. CONSTRUCTION OF IRRIGATION, NAVIGATION, EMBANKMENT AND DRAINAGE WORKS—COMMERCIAL.

68A. CONSTRUCTION OF IRRIGATION, NAVIGATION, EMBANKMENT AND DRAINAGE WORKS—NON-COMMERCIAL.

"That a sum not exceeding Rs. 6,35,37,300 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the year ending 31st day of March 1957, in respect of 'Construction of Irrigation, Navigation, Embankment, and Drainage Works—Commercial and Non-Commercial'."

Mr. SPEAKER.—The House will now adjourn to meet at Twelve of the Clock tomorrow.

The House adjourned at Ten Minutes past Two of the Clock to meet at Twelve of the Clock on Tuesday, 27th March 1956.